

YHTIÖKOKOUS

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 11.4.2000 klo 16.00 Kemira-talossa, Porkkalankatu 3, 00180 Helsinki. Osallistumisoikeus on osakkeenomistajilla, jotka 6.4.2000 ovat merkittyinä osakkeenomistajiksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämässä yhtiön osakasluettelossa ja jotka ovat ilmoittaneet osallistumisestaan viimeistään 7.4.2000 klo 16.00. Pyydämme halukkaita ilmoittautumaan Arja Korhoselle tai Seija Mörskylle, Kemira Oyj, PL 330, 00101 Helsinki; sähköposti arja.korbonen@kemira.com; faksi 010 862 1375; puhelin 010 8611 arkisin klo 8.00-16.00.

Kemira Oyj:n hallituksen ehdotus vuodelta 1999 maksettavaksi osingoksi on 0,23 e/osake. Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 14.4.2000 ja osingon maksupäivä 26.4.2000.

TULOSTIEDOT

Kemira julkaisee tietoja tilikaudelta 2000 suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi seuraavasti:

Osavuositarkastus 3 kk	9.5.2000
Osavuositarkastus 6 kk	3.8.2000
Osavuositarkastus 9 kk	7.11.2000
Tilinpäätöstiedote	helmikuussa 2001
Vuosikertomus	maaliskuussa 2001

Näitä voi tilata Kemiran konserniviestinnästä puh. 010 8611, faksi 010 862 1797, sähköposti postitus@kemira.com.

Tulostiedot ja lehdistötiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi myös konsernin Internet-sivuilla osoitteessa www.kemira.com.

SJOITTAJAYHTEYDET

Kemira Oyj
Finanssi- ja viestintäjohtaja Kaj Friman,
puh. 010 862 1704, sähköposti
kaj.friman@kemira.com.

SISÄLTÖ

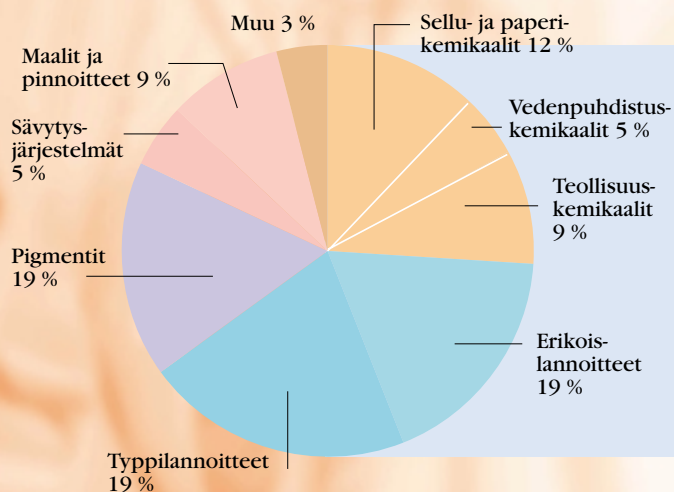
Tietoja osakkeenomistajille	3
Tavoitteet, strategia	4
Toimialat	5
Pääjohtajan katsaus	6
Tilinpäätös 1999	
Hallituksen toimintakertomus	7
Osakkeet ja osakkeenomistajat	13
Tunnusluvut	16
Konsernitalinpäätös	18
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	21
Konsernin liitetiedot	23
Emoyhtiön tilinpäätös ja liitetiedot	36
Ehdotus voittovarojen käytöstä	40
Tilintarkastuskertomus	40
Hallintoneuvoston lausunto	41
Kemira Chemicals	42
Tikkurila	45
Kemira Agro	48
Kemira Pigments	51
Muut yhtiöt	53
Ympäristöraportti	54
Tiivistelmät tärkeimmistä tiedotteista	62
Hallinto	64
Sijoitustutkimus	66
Sanasto	67
Tuloskehitys vuosineljänneksittäin	69
Konserniyhtiöt	70
Osoitteita	72

STRATEGIA

Strategianamme on keskittyä monipuolista osaamista vaativille kemianalan sektoreille. Haemme kasvua paperi- ja sellukemikaaleista, vedenpuhdistuskemikaaleista ja maaleista. Näiden alojen kasvunäkymät ovat hyvät ja ne ovat keskimääräistä vähemmän riippuvaisia talouden sykleistä. Painopistealueita ovat myös erikoislannoitteet ja teollisuuskemikaalit.

TALOUDELLISET TAVOITTEET

	1999	2000	Tavoite 2001 alkaen
Liikevaihdon kasvu, %	5		yli 10
Liikevoitto, % liikevaihdosta	4	Muutos-	yli 10
Tulos/osake, kasvu %	neg.	vuosi	yli 10
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle, %	9		yli 10
Velkaantuneisuus (gearing), %	95		40–100

RAKENNEJÄRJESTELYT

Strategian mukaisesti etsimme ydinliiketoimintojen ulkopuolisille alueille – titaanidioksidipigmenteille ja typpilannoitteille – ratkaisuja yhteistyö- tai omistusjärjestelyistä, joilla tehostetaan niiden rahavirran tuotokykyä. Sävytysjärjestelmiin keskittyneen Tikkurila CPS:n kilpailumahdollisuuksia edistämme erottamalla se maaliliiketoiminnasta.

TOIMIALAT

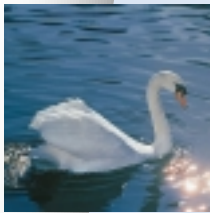
KEMIRA CHEMICALS

Kemira Chemicals on suuri sellu- ja paperiteollisuuden kemikaalien ja muiden teollisuuskemikaalien tuottaja sekä Euroopan johtava vedenpuhdistuskemikaalien valmistaja. Sillä on tuotantoa 24 maassa.

Liikevaihto 1999, milj.e	697
Osuus konsernin liikevaihdosta, %	26
Liikevoitto, milj.e	83
Osuus konsernin liikevoitosta, %	75
Henkilöstön määrä 31.12.	3 046

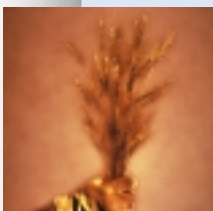
TIKKURILA

Tikkurila on Euroopan merkittäviä maalinvalmistajia. Sen päätuotteita ovat kauppa- ja rakennusmaalit sekä puu- ja metalliteollisuuden maalit. Sillä on tuotantoa 15 maassa.

Liikevaihto 1999, milj.e	357
Osuus konsernin liikevaihdosta, %	14
Liikevoitto, milj.e	23
Osuus konsernin liikevoitosta, %	21
Henkilöstön määrä 31.12.	2 283

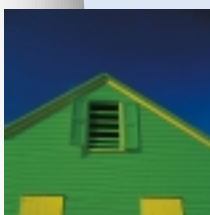
KEMIRA AGRO

Kemira Agro on Euroopan suurimpia erikoislannoitteiden valmistajia. Tuotteita käytetään pelto- ja puutarhaviljelyssä. Tuotantoa on 10 maassa.

Liikevaihto 1999, milj.e	1 015
Osuus konsernin liikevaihdosta, %	38
Liikevoitto, milj.e	-39
Osuus konsernin liikevoitosta, %	-35
Henkilöstön määrä 31.12.	2 812

KEMIRA PIGMENTS

Titaanidioksidipigmentin pääkäyttäjät ovat maali-, paperi- ja muoviteollisuus. Kemira Pigmentsin tehtaot sijaitsevat Suomessa, Hollannissa ja Yhdysvalloissa. Kemira on luopumassa kahdesta viimeksimainitusta.

Liikevaihto 1999, milj.e	488
Osuus konsernin liikevaihdosta, %	19
Liikevoitto, milj.e	35
Osuus konsernin liikevoitosta, %	31
Henkilöstön määrä 31.12.	1 705

MUUT YHTIÖT

Kemira Metalkat valmistaa pakokaasukatalysaattoreita ja Kemira Safety hengityksensuojaimia. Kemira Oyj on konsernin emoyhtiö, joka vastaa konsernin strategisesta johtamisesta ja hoitaa konsernin ballinnon, rahoituksen ja muut konsernipalvelut sekä energianmyynnin. Näiden kolmen yhteenlaskettu liikevaihto 1999 oli 77 milj.e, 3 % konsernin liikevaihdosta, ja henkilöstöä oli vuoden lopussa yhteensä 455.

LUKIJALLE

Kemiralle 2000-luku avautuu liiketoimintakokonaisuuden uudelleen arvioinnin merkeissä. Vuoden 1999 lopulla teimme päätöksen terävöittää konsernimme strategiaa.

Tavoitteenamme on vakaampi tuloksentehtävyys ja entistä nopeampi kasvu paperi- ja sellukemikaaleissa, vedenpuhdistuskemikaaleissa ja maaleissa. Kassavirtaa saamme erikoislannoitteista ja teollisuuskemikaaleista. Alennamme merkittävästi pääomavaltaisen ja suhdanneherkän liiketoiminnan osuutta nykyisestä. Tämä tarkoittaa omistus- ja yhteistyöjärjestelyjä titaanidioksidipigmenti- ja typpi-lannoiteliiketoiminnoissa.

Vuonna 1999 maailmantalous kääntyi selvään nousuun Yhdysvaltojen ja Aasian ripeän kasvun myötä. Euroopan kemianteollisuudessa nousukäänteen merkit olivat nähtävissä loppuvuodesta.

Kemiran useimmat toimialat kehittivät kertomusvuonna myönteisesti, mutta siitä huolimatta konsernin tulos heikkeni edellisvuodesta. Siihen olivat syynä ennen muuta Kemira Agron suuret kertaluonteiset kulut ja lannoitteiden alhaiset hinnat.

Ympäristökysymyksillä on keskeinen merkitys Kemiralle. Kemianteollisuudessa ympäristökysymykset ovat vaativia, mutta samalla niiden ratkaisu antaa uusia mahdollisuuksia liiketoiminnan kehittämiselle. Tarjoamme asiakkaillemme tuotteita ja palveluja, joilla ympäristökysymyksiä voidaan hoitaa tehokkaasti. Ympäristöliiketoiminnan arvo oli viime vuonna 313 miljoonaa euroa eli runsaat 12 % liikevaihdostamme. Tämän liiketoiminnan osuus kasvaa edelleen jatkossa.

Kohdistamme jatkossa erityistä huomiota tutkimukseen ja kehitykseen. Samalla hyödynnämme entistä laajemmin omaa osaamistamme ja toimialojemme synergioita. Esimerkki yhdistävistä tekijöistä on vesi: toimitamme tuotteita ja osaamista juoma- ja jäteveden puhdistukseen kunnille ja teollisuudel-

le sekä paperiteollisuuden vesien käsittelyyn.

Teemme myös vesiohenteisia maaleja ja vesiliukoisia erikoislannoitteita. Oulussa sijaitsevan tutkimuskeskuksemme yhteyteen on perustettu erityinen vesialan osaamiskeskus, Water Research Centre.

Kun toimintamme siirtyy raskaan peruskemian tuotteista kohti kokonaisvaltaisia asiakasratkaisuja, se vaatii henkilöstöltämme uusia tietoja, taitoja ja valmiuksia. Henkilöstön kehittäminen ja hyvästä työstä palkitseminen ovat yksi keskeisimmistä huomiomme kohteista.

Näkymät vuodelle 2000 ovat rohkaisevat niin Kemirassa kuin muuallakin. Aasian odotetaan elpävän lähes menneiden vuosien kasvun ja Eurooppa lähestyneen Yhdysvaltain kasvulukuja. Parantuneiden vientinäköymien myötä kemian alan odotetaan jatkavan tasaista kasvuaan. Euroopan kemianteollisuuden kattojärjestön CEFIC:n ennuste vuoden 2000 kasvuksi on 3,5 %.

Strategiamme uudelleenlinjauksella tehostamme pääomien käyttöä ja parannamme konsernin kassavirtaa. Keskittymällä tehostetaan myös T&K-toimintaa ja suunnataan kasvu aloille,

joilla liiketoiminnan näkymät ovat vakaimmat. Selkeänä tavoitteenamme on lisätä Kemiran omistajarvoa. Vaikka merkittävät muutokset ovat aikaa vaativia, uskon kuitenkin, että Kemiran rakenne ja tuloksentehtävyys ovat olennaisesti parempia jo vuoden 2000 lopussa.

Kiitän yhtiömme asiakkaita, omistajia ja muita sidosryhmiä kuluneesta vuodesta. Erityiskiitokset haluan osoittaa henkilökunnallemme hyvästä työstä ja uskon, että kun lisäämme työpaikoilla osallistumismahdollisuuksia, luomme samalla pohjan vahvalle yhteistyön ilmapiirille uudistuvassa Kemirassa.

Tauno Pihlava
Pääjohtaja

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Vuosi 1999 oli Kemira-konsernille vaihteleva. Myönteinen kehitys jatkui sekä Kemira Chemicalsissa että Kemira Pigmentsissä, jotka molemmat paransivat tulostaan selvästi. Kemira Agro kärsi typpilannoitteiden yltäriannon ja ennätysalhaisista hinnoista. Tikkurila puolestaan menestyi hyvin Suomen ja Skandinavian markkinoilla, mutta myynti Venäjällä oli edelleen edellistä vuotta pienempi. Samoin Tikkurila CPS:n sävytyskoneiden myynti jäi selvästi edellisvuotisesta.

Konsernin liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 5 % ja oli 2 526 milj.e (2 413 milj.e). Liikevoitto oli 111 milj.e (148 milj.e), johon sisältyy 28 milj. eu-

Kemira Oyj:n hallituksessa työskentelevät vuonna 1999 (vasemmalta) varapuheenjohtaja Timo Mattila, Juhani Kari, Tauno Pihlava 1.6. alkaen, puheenjohtaja Heimo Karinen, Esa Tirkkonen, Leif Ekström ja Sten-Olof Hansén.

ron kertaluonteiset nettokulut. Liikevoitto oli 4 % liikevaihdosta.

Tulos ennen veroja ja vähemmistö-osuutta laski 59 milj. euroon edellisvuoden 97 milj. eurosta. Kun otetaan huomioon rakennemuutokseen liittyvät kertaluonteiset kustannukset, konsernin operatiivinen tulos oli lähellä edellisen vuoden tasoa. Tulos verojen jälkeen oli 30 milj.e (1998: 79 milj.e). Tulos per osake oli 0,23 e (0,61 e).

Tärkeimmät liikevaihdon kehitykseen vaikuttaneet tekijät olivat Kemira Chemicalsin sellu- ja paperikemikaalien myynnin nopea kasvu (osin edellisen vuoden yritystöiden ansiosta) sekä Kemira Pigmentsin titaanioksidipigmenttien myyntimäärien selvä kasvu. Konsernin liikevaihdosta noin 82 % syntyi Suomen ulkopuolella.

Taulukossa sivulla 12 on konsernin liikevaihdon jakauma eri liiketoimintalueiden kesken.

Oman pääoman tuotto oli 3,2 %.

Rahavirran tuotto sijoitetulle pääomalle oli 9 %. Konsernin velkaantuneisuusaste oli 95 %.

Hallitus ehdottaa vuodelta 1999 jaettavaksi osingoksi 0,23 euroa osakkeelta eli osinkoa maksettavaksi yhteensä 29,6 milj.e.

UUSI STRATEGIALINJAUS

Kilpailukyvyyn ja kannattavuuden parantamiseksi hallitus päätti uusia liiketoimintastrategiaa siten, että konserni keskittyy jatkossa aloille, joiden kasvunäkymät ovat lupaavat ja jotka ovat keskimääräistä vähemmän riippuvaisia talouden sykleistä. Uuden strategian mukaisesti Kemira hakee kasvua paperi- ja sellukemikaaleista, vedenpuhdistuskemikaaleista sekä maaleista. Painopistealueita ovat myös erikoislannoitteet ja teollisuuskemikaalit.

Uusien ydinliiketoimintojen ulkopuolisille aloille (titaanioksidipigmenteille ja typpilannoitteille) etsitään niiden kassavirran tuottokykyä tehostavia ratkaisuja yhteistyö- tai omistusjärjestelyistä. Sävytysjärjestelmiin keskittyneen Tikkurila CPS:n kasvumahdollisuuksia edistetään erottamalla se maaliliiketoiminnasta joko listaamalla se pörssiin tai muilla omistusjärjestelyillä.

Pisimmälle järjestelyt ovat edenneet Kemira Pigmentsin osalta, jonka Yhdysvaltojen ja Hollannin tehtaiden myynnistä on allekirjoitettu jo kauppasopimukset. Myös Tikkurila CPS:ää koskevien suunnitelmien odotetaan toteutuvan tänä vuonna. Kemira Agron typpilannoiteliiketoimintaan liittyviä järjestelyjä on vaikeampi ajoittaa, mutta tavoitteena on kuitenkin löytää ratkaisu jo alkaneen vuoden aikana.

Järjestelyistä syntyvä kassavirta käytetään edellä mainittujen kasvualueiden nopeutettuun laajentamiseen sekä orgaanisesti että yritystöiden kautta. Maantieteellisinä kasvualueinaan Kemira pitää jatkossa itäistä Keski-Eurooppaa, Venäjää, Pohjois-Amerikkaa ja Kaukoitää.

Strategiaprosessin yhteydessä hallitus vahvisti uudet taloudelliset tavoitteet konsernin kannattavalle kasvulle. Samalla kiinnitetään huomiota pääoman tehokkaaseen käyttöön ja konsernin taserakenteeseen. Tavoitteet ovat taulukossa sivulla 4.

KEMIRA CHEMICALS

Konsernin nopeimmin kasvava alue oli jälleen Kemira Chemicals, jonka liikevaihto nousi 11 % 697 milj. euroon

(630 milj.e). Kaikki kolme strategista liiketoimintayksikköä - Pulp & Paper Chemicals, Kemwater ja Industrial Chemicals - kasvoivat. Myös Kemira Fine Chemicals jatkoi kasvuaan.

Kemira Chemicalsin liikevoitto oli 83 milj.e (75 milj.e) eli 12 % liikevaihdosta (12 %). Viimeisen kolmanneksen liikevoitto oli 27 milj.e verrattuna edellisen vuoden viimeisen kolmanneksen 20 milj. euroon. Kun edellisenä vuonna muutos suomalaisten eläkesäätiöiden vastuun laskentaperusteissa aiheutti noin 4 milj. euron kertaluontoisen kulun lisäeläkesäätiön kannatusmaksuna, syntyi viime vuonna samasta syystä lähes yhtä suuri positiivinen erä.

Yhdeksi konsernin strategisista kasvualueista nimetty Pulp & Paper Chemicals -yksikön myynti kasvoi 18 %. Kasvusta noin puolet syntyi edellisen vuoden yritysostojen ansiosta (Etelä-Korean ja Kanadan vetyperoksiditehtaat). Loppuosa oli orgaanista kasvua, kun sellu- ja paperiteollisuuden tuotantomäärät ovat vuoden edetessä kehittyneet suotuisasti.

Vetyperoksidin kysyntä jatkui hyvänä ja hinnat ovat lievästi nousseet. Myös muut Pulp & Paper -yksikön tuotteet ovat menestyneet hyvin ja yksikkö on kyennyt pitämään kannattavuutensa hyvänä. Yksikkö investoi noin 5 milj.e Vaasaan, jossa laajennetaan erikoiskemikaaliliiketoimintaa ja parannetaan AKD-liimat tuotannon tehokkuutta ja tuotteen laatua.

Maa- ja metsätalouden kasvustrategiansa mukaisesti Pulp & Paper Chemicals -yksikkö vahvistaa merkittävästi markkina-asemaansa Etelä-Amerikassa rakentamalla paperikemikaalitehtaan Paran

osavaltioon Brasiliaan ja tuomalla omaa taitotietoaan palvelemaan paikallista paperiteollisuutta. Paperiteollisuudessa käytettävien liima- ja erikoiskemikaalien tuotannon arvioidaan alkavan tämän vuoden loppupuolella.

Kemwater-liiketoimintayksikön markkinat kehittyivät odotetusti ja kasvu jatkui Itä- ja Etelä-Euroopassa. Kemwaterin liikevaihto kasvoi 7 %, liikevoitto sen sijaan jäi edellisvuotisen alapuolelle käynnistyskustannuksista ja luottotappiovarauksista johtuen. Kemira Chemicalsin yksiköistä myös Kemwater kuuluu konsernin strategian mukaisiin kasvualueisiin.

Monet Kemwaterissa edellisvuonna aloitetut toiminnan alueelliset laajennukset aiheuttivat normaalitoimintaan verrattuna enemmän kustannuksia ilman vastaavia tuottoja. Kemwater Brasil S.A. investoi 3,1 milj.e Salvadoriin, Pohjois-Brasiliaan rakennettavaan vesikemikaalitehtaan. Rakennettava laitos valmistaa kiinteää rautasulfaattia ja sen arvioidaan valmistuvan tämän vuoden ensimmäisellä puoliskolla. Investoinnin ansiosta Kemwater Brasilista tulee vesikemikaalien markkinajohtaja Brasiliassa.

Viime vuoden alussa astui voimaan sopimus, jolla Kemira Chemicals osti belgialaisen Solvayn Rheinbergissä, Saksassa, sijaitsevan ferrikloridituotannon. Kemwater kaksinkertaistaa yksikön tuotannon ja uudistaa samalla tehtaan tuotantoteknologiaa siten, että energiankulutusta ja jätevirtoja pystytään merkittävästi alentamaan. Investointi on suuruudeltaan 2,7 milj.e.

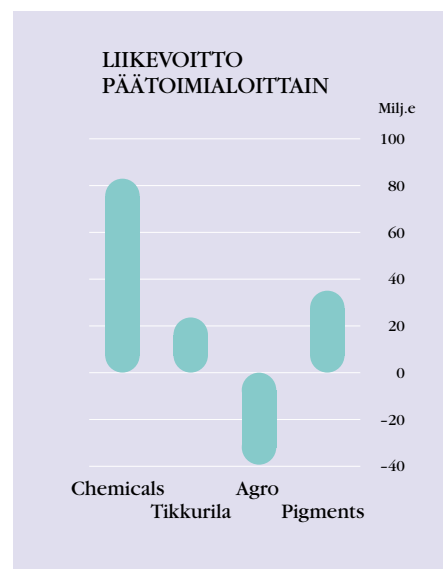
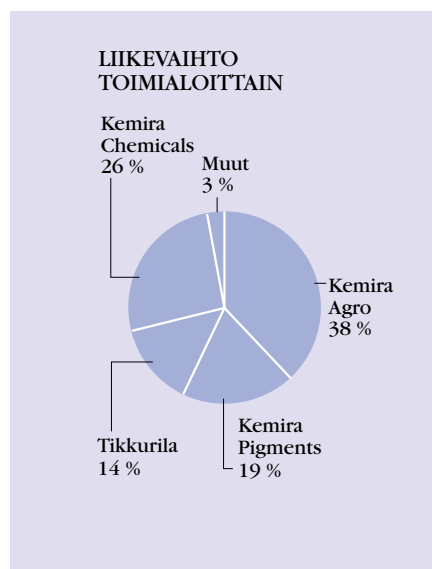
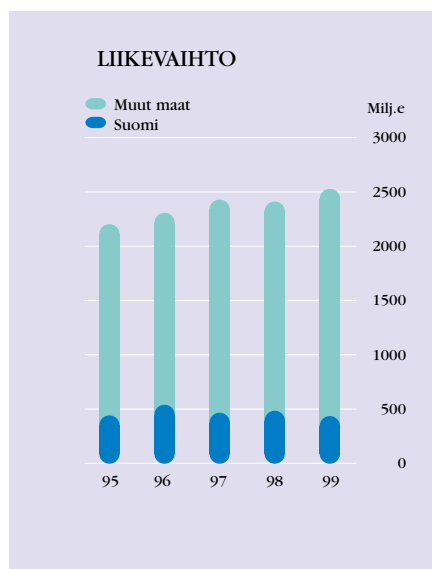
Porissa Kemwater uusii Ferix-laitostaan siten, että se pystyy tuottamaan myös juomaveden valmistukseen sopivaa, hy-

vin puhdasta rautapohjaista saostusainetta. Päästäkseen mukaan Kiinan kasvaville markkinoille Kemira Chemicals sopi vedenpuhdistuskemikaaleja valmistavan yhteisyrityksen perustamisesta Kiinaan lähelle Shanghaiä ja Nankingia. Kemira Chemicalsin osuus uudesta Kemwater (Yixing) Co. Ltd:stä on alkuvaiheessa 49 %. Finnfund omistaa yhtiöstä 11 %.

Kemwater ja Helsingin kaupunki ovat perustaneet yhteisen vesialan palveluyrityksen. Kemwaterin osuus yhtiöstä on 51 %.

Teollisuuskemikaaleja tuottavan Industrial Chemicals -yksikön myynti kasvoi 4 %. Fosforihapon markkinatilanne on edelleen vakaa, mutta fosforihapon jatkojalosteissa (rehu- ja pesuainefosfaateissa) kilpailu on jatkunut kireänä. Lisäkustannuksia aiheutui Siilinjärven tehtaiden tavanomaista suuremmasta seisokista. Siilinjärvelle investoitiin 12 milj.e toimipaikan tuotannon kehittämiseksi ja kilpailukyvyyn turvaamiseksi. Kalsiumkloridin markkinat olivat tiukat, sillä korvaavat tuotteet painoivat hintoja ja lisäksi raaka-aineet kallistuivat. Edellisvuonna valmistuneen natriumperkarbonaattitehtaan toiminta kehittyi myönteisesti ja näkymät ovat jatkossakin hyvät asiakkaiden otettua uuden tuotteen hyvin vastaan.

Kemira Fine Chemicals kasvatti sekä liikevaihtoaan että liikevoittoaan. Yksikkö valmistaa vaativia hienokemikaaleja rahtityönä ja allekirjoitti viime vuonna viisivuotisen sopimuksen Monsanto kanssa uuden vehnäfungisidin tehoaineen valmistuksesta.

TIKKURILA

Tikkurilan liikevaihto jäi edellisvuodesta 1 %:n ja oli 357 milj.e (361 milj.e). Suomessa kauppa- ja rakennusmaalien myynti oli edellisvuotista vilkkaampaa, kun taas Venäjällä talouskriisi piti edelleen myyntimäärät pieninä. Sävytyspастоjen maailmanlaajuinen myynti kasvoi edelleen, mutta sitä vastoin sävytyskoneiden myynti oli selkeästi edellisvuotista pienempi.

Liikevoitto oli 23 milj.e (33 milj.e), joka oli 6 % liikevaihdosta. Viimeisen kolmanneksen liikevoitto oli 1,6 milj.e, kun se edellisen vuoden viimeisellä kolmanneksella oli -0,8 milj.e. Luottotappiovarauksia lähinnä Venäjän saatavista kirjattiin yhteensä 3,1 milj.e, josta noin neljännes viimeisellä vuosikolmanneksella.

Tikkurilan Vantaalla sijaitsevan Monicolor-tehtaan ohjauksjärjestelmä uudistettiin ja samalla tehtaan tuotantokapasiteettia nostettiin merkittävästi. Moskovan lähistöllä käynnistettiin Tikkurilan Venäjällä toimivan toisen maali-tehtaan rakennustyöt tavoitteena aloittaa tuotanto tämän vuoden alkupuoliskolla. Toimitukset yhtiön Pietarin tehtailta vilkastuivat vuoden loppua kohti. Länsi-Euroopassa käynnistettiin vuoden aikana uuden markkinointikonseptin kokeilu yhteistyössä italialaisen Benettonin kanssa.

Sävytyspастоja Singaporessa valmistava tehdas valmistui vuoden loppupuolella. Myös Kiinaan rakennetaan sävytysjärjestelmiin liittyvien komponenttien tuotantoyksikkö.

Uuden strategialinjauksen mukaisesti konsernin tavoitteena on edes-

auttaa maali-liiketoiminnan kasvumahdollisuuksia luopumalla Tikkurila CPS:stä joko kokonaan tai osittain.

KEMIRA AGRO

Kemira Agron liikevaihto laski 2 % ja oli 1 015 milj.e. Länsi-Euroopan myyntimäärä oli edellisvuoden tasolla. Kaukovierti Euroopan ulkopuolelle kasvoi merkittävästi, 35 % edellisestä vuodesta. Sen sijaan lähialueilla Baltiassa ja Puolassa kasvinravinnemarkkinat taantuivat.

Kasvinravinteiden hinnat laskivat edelleen 5-15 %, etenkin Länsi-Euroopan typpilannoitteissa, ja päätyivät kaikkien aikojen alhaisimmalle tasolle. Uusi kapasiteetti, halvan maakaasun tuoma kustannusetu venäläisille typpituotteille ja Kiinan poissaolo typpituotteiden ostajana ovat pitäneet typpituotteiden hinnat alhaalla. Tällä hetkellä näyttää kuitenkin siltä, että hintapohja olisi nyt vuoden lopulla ohitettu. Itä-Euroopan maiden ja Baltian alueen riskien vuoksi luottotappiovarauksia lisättiin yhteensä 6 milj. eurolla.

Kasvinravinteiden hintojen ja myyntimäärän lasku näkyi yhtiön liike-tuloksessa, joka putosi merkittävästi ja oli -39 milj.e. Viimeisen vuosikolmanneksen liiketulos oli -37 milj.e, kun se vuotta aikaisemmin oli -19 milj.e. Viimeisen kolmanneksen liiketulokseen sisältyy lähinnä rakennemuutokseen liittyviä kertaluonteisia eriä yhteensä -23 milj.e.

Konsernin strategialinjauksen mukaisesti Kemira Agro keskittyy jatkossa erikoislannoitteisiin ja luopuu typpilannoiteliiketoiminnasta joko osittain tai

kokonaan. Tätä muutosta ennakoitujen yhtiön organisaatio jaettiin tammikuussa 2000 kahtia, erikoislannoite- ja typpilannoiteliiketoimintaan.

Hollannin Pernisissä lopetettiin NPK-lannoitetuotanto, ja tämän vuoden kesällä suunnitellaan suljettavan myös fosforihappo-, rikkihappo ja MAP/DAP-fosforilannoitetehtaat. Kemira Agro kirjasi viime vuodelle yhteensä 39 milj.e kertaluonteisia kustannuksia, joista Pernisin järjestelyt vaativat suurimman osan.

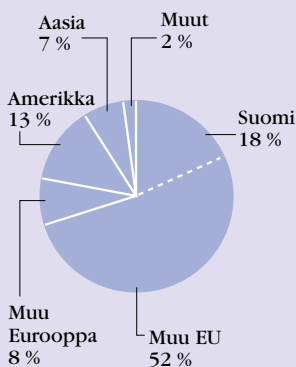
Edellisenä vuonna tehdyn aiesopimuksen mukaisesti Kemira Agro perusti erikoislannoitteita ja rehujen raaka-ainetta, dikalsiumfosfaattia, valmistavan yhteisyrityksen Jordaniaan. Vuonna 2002 valmistuva investointi perustuu paikalliseen raaka-aineeseen ja Kemiran kehittyneeseen, kustannustehokkaaseen teknologiaan.

Italiassa Kemira Agro hankki 50 %:n osuuden puutarhalannoitteita markkinoivasta Biolchim S.p.A:sta. Yhdistyneisiin Arabiemiirikuntiin perustettiin ureafosfaattia valmistava yhteisyritys, joka rakentaa Dubaihin tehtaan tavoitteena tuotannon aloittaminen vuoden 2000 loppuun mennessä.

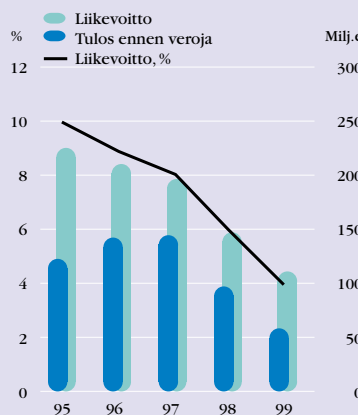
Dubain, Jordanian ja Italian yhteisyrityksillä laajennetaan Kemira Agron erikoistumisstrategian mukaista toimintaa kastelulannoitemarkkinoilla Väli-meren maissa sekä Keski- ja Kaukoidässä. Tanskassa laajennettiin kaliumnitraattituotantoa ja laajennusta jatketaan edelleen uudella investoinnilla, jonka odotetaan valmistuvan vuoden 2000 syksyllä.

Kaakkois-Aasian NPK-projektit etenivät suunnitelmien mukaisesti ja Ma-

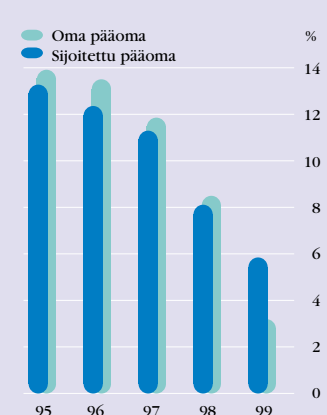
LIKEVAIHTO MAANTIETEELLISESTI

LIKEVOITTO JA TULOS

PÄÄOMAN TUOTTO

lesian yhteisyrityksen, josta Kemira Agron osuus on 30 %, tehdas käynnistyi vuoden 1999 puolivälissä. Kiinan laitoksen rakennustyöt etenivät ja sen odotetaan valmistuvan vuoden 2000 syksyllä. Kiinan yhteisyrityksestä Kemira Agro omistaa 49 % ja Finnfund 26 %.

Suomessa Kemira Agro osti 20 %:n osuuden Suomen Rehun liiketoiminnasta ja täten vahvisti jo alkanutta logistiikkayhteistyötä.

Kemira Agrossa vuoden 1998 alussa aloitettu kehitysohjelma on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Sen tavoitteena on merkittävä tulosparannus, joka näkyy täysimääräisesti vuonna 2001.

KEMIRA PIGMENTS

Kemira Pigmentsin liikevaihto nousi 15 % ja oli 488 milj.e. Titaanidioksidipigmenttien vuoden keskimääräiset myyntihinnat olivat edellisvuoden tasolla. Viimeisen kolmanneksen myyntihinnat olivat noin 2 % alemmat kuin touko-elokuun hinnat ja edellisen vuoden viimeisen kolmanneksen hinnat.

Titaanidioksidipigmenttien myyntimäärät olivat 13 % korkeammat kuin edellisvuonna. Viimeisen kolmanneksen myyntimäärä oli 25 % edellisen vuoden viimeisen kolmanneksen myyntimäärää korkeampi, mihin saattoi osittain vaikuttaa asiakkaiden varautuminen vuosituhannen vaihtumiseen.

Edellisenä vuonna Euroopassa ja Aasiassa taantunut kysyntä kääntyi voimakkaaseen kasvuun vuoden 1999 aikana, erityisesti ensimmäisen kolmanneksen jälkeen. Pohjois-Amerikassa kysyntä säilyi hyvänä, sen sijaan Lati-

nalaisessa Amerikassa se oli koko vuoden heikko.

Muutokset titaanidioksiditeollisuudessa jatkuivat, kun amerikkalainen Huntsman Chemicals osti ICI:lta Tioxiden. Myös Kemira on luopumassa Yhdysvaltojen ja Hollannin tehtaista.

Kemira Pigmentsin liikevaihto oli 35 milj.e (22 milj.e), joka oli 7 % liikevaihdosta. Viimeisen kolmanneksen liikevaihto oli 18 milj.e, kun se edellisellä kolmanneksella oli 10 milj.e ja edellisen vuoden viimeisellä kolmanneksella 7 milj.e. Muutos suomalaisten eläkesäätiöiden vastuun laskentaperusteissa aiheutti noin 3 milj. euron kertaluonteisen palautuksen lisäeläkesäätiön kannatusmaksusta viimeisellä kolmanneksella, kun edellisenä vuonna samasta syystä jouduttiin kirjaamaan saman suuruinen kertaluontoinen kulu.

Porin tehtaan tuotantokapeikkojen poistoprojekti valmistui suunnitelmien mukaisesti vuoden 1999 lopulla. Tämän jälkeen Porin yksikön tuotantokapasiteetti on 120 000 tonnia vuodessa.

MUUT

Pakokaasukatalysointilaitteita valmistavan Kemira Metalkatin liikevaihto kasvoi 19 % ja oli 36 milj.e. Liiketulos oli 3,1 milj.e, kun se edellisenä vuonna oli 1,7 milj.e. Henkilökohtaisia suojaimia valmistavan Kemira Safetyn liikevaihto laski 1 % ja oli 14 milj.e. Liikevaihto oli 0,9 milj.e (1,3 milj.e).

KONSERNINTULOS

Konsernin liikevaihto oli 111 milj.e (148 milj.e), joka oli 4 % liikevaihdosta. Tämä sisältää kertaluonteisia netto-

kuluja yhteensä 28 milj.e. Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta oli 59 milj.e (97 milj.e). Nettorahoituskulut olivat 52 milj.e (51 milj.e). Tulos verojen jälkeen oli 30 milj.e (79 milj.e). Efektiivinen verokanta nousi 20 %:sta 47 %:iin. Efektiivisen verokannan kasvu aiheutuu pääosin rakennemuutoksiin liittyvistä kertakuluista. Kuten edellisvuoden tilinpäätöksen yhteydessä kerrottiin, vuoden 1998 tuloslaskelman veroja pienensi 14 milj. euron laskennallisten verojen erä, joka tuli laskentaperiaatteiden tarkistuksesta muutuneita IAS-sääntöjä vastaavaksi. Sijoitetun pääoman tuotto prosentti oli 5,9 % (8,3 %).

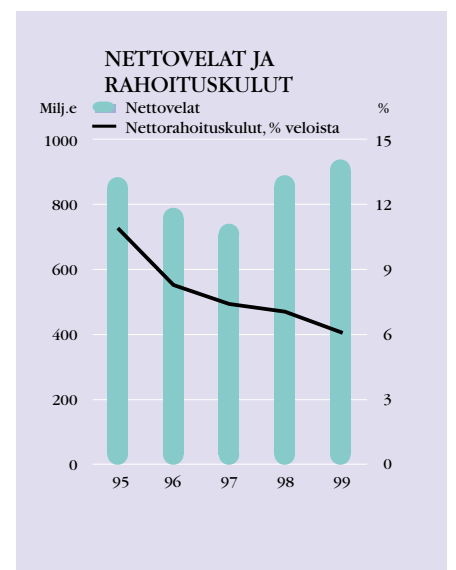
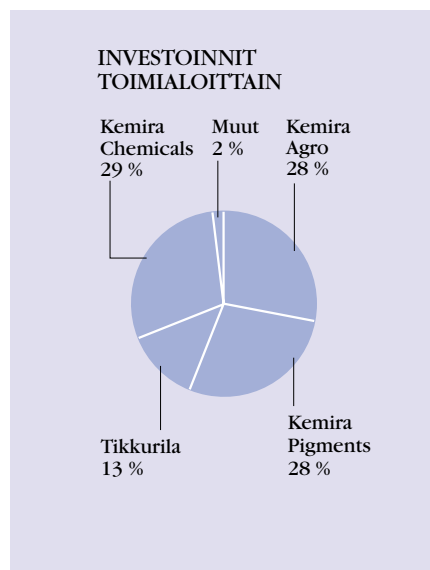
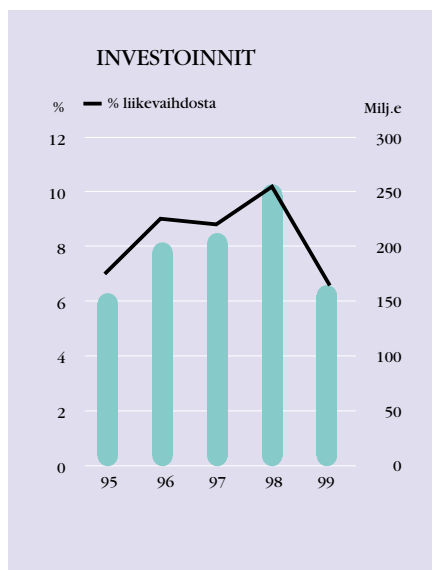
INVESTOINNIT

Konsernin investoinnit olivat 168 milj.e (255 milj.e) eli 6,7 % liikevaihdosta. Investoinnit jäivät selvästi edellisen vuoden tasoa alemmiksi, koska merkittäviä yritysostoja ei tehty. Käyttöomaisuuden poistot olivat 188 milj.e. Käyttöomaisuuden myynnit olivat 18 milj.e (14 milj.e), joten nettoinvestoinnit olivat 150 milj.e eli 5,9 % liikevaihdosta. Konsernin ympäristönsuojeluinvestoinnit olivat 13 milj.e. Kaikki tärkeimmät investoinnit on käsitelty toimialakatsauksissa.

Tutkimukseen ja kehitykseen konserni käytti noin 48 milj.e, joka on noin 2 % liikevaihdosta. Luku ei sisällä investointeja.

YMPÄRISTÖNSUOJELU JA RISKIENHALLINTA

Ympäristönsuojelu on oleellinen osa konsernin toimintaa ja verifioitu ympä-

ristöraportti on osa vuosikertomusta (s. 54-61).

Toiminnan turvallisuuden ja tehtaiden häiriöttömän toiminnan varmistamiseen kiinnitetään konsernissa jatkuvasti erityistä huomiota. Tätä silmällä pitäen toimintoja arvioidaan myös vakuutusyhtiöiden riskienhallintayksiköiden kanssa.

Siirtyminen vuoteen 2000 tapahtui Kemira-konsernissa ilman merkittäviä ongelmia.

RAHOITUS

Konsernin rahoitustilanne pysyi vakana. Korollinen nettovelka oli vuoden 1999 lopussa 934 milj.e (892 milj.e). Yhdysvaltojen dollarin, Ison-Britannian punnan ja Ruotsin kruunun vahvistuminen euroon nähden nostivat noissa valuutoissa otettujen lainojen konsolidointiarvoja. Siten myös nettovelka kasvoi. Vuoden aikana otettiin kaksi uutta lainaa, jotka ovat yhteensä 25 milj.e ja noin 10 vuoden pituisia.

Rahavirta ennen rahoitusta oli 31 milj.e (-119 milj.e). Konsernin vakaaraisuus oli 38 % vuoden lopussa (39 %). Velkaantuneisuus (nettovelkojen osuus omasta pääomasta) oli 95 %. Likvidien varojen määrä pysyi samalla tasolla kuin edellisen vuoden aikana. Vuoden lopussa ne olivat 88 milj.e ja käyttämättömät sovitut luotot noin 260 milj.e.

Nettorahoituskulut olivat 52 milj.e (51 milj.e). Korkotason noususta syntynyt kulujen kasvu kompensoitui osittain pienemmällä kurssitappiolla sekä korkoriskien suojaustoimenpiteillä. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus konsernin korollisten pitkäaikaisten lainojen kokonaissummasta (poisluettuina eläkelainat, joita ei katsottu kiinteäkorkoisiksi) oli vuoden lopussa noin 41 %.

Valuuttakurssitappiot olivat 1,6 milj.e (kurssitappio 5,4 milj.e).

EMOYHTIÖN TULOS

Emoyhtiön liikevaihto koostuu vain energian myynnistä konserniyhtiöille ja ulkopuolisille Suomessa. Emoyhtiön liikevaihto oli 27 milj.e (32 milj.e). Liiketulos oli +3,5 milj.e (-6,7 milj.e). Emoyhtiö kantaa konsernin johdon ja hallinnon kustannukset.

Emoyhtiö ja Eläkesäätiö Neliapila myivät merkittävän osan sähköliiketoiminnastaan 30 milj. eurolla. Kaupasta syntyi emoyhtiölle myyntivoittoa noin 9 milj.e. Eläkesäätiö Neliapilassa myyntivoitto osaltaan vaikutti kannatusmaksuja alentavasti.

Emoyhtiön nettorahoitustuotot olivat 16,5 milj.e (8,2 milj.e). Tulos ennen veroja ja varausten muutoksia oli 102 milj.e (108 milj.e). Emoyhtiön investoinnit olivat 67 milj.e, joka sisältää tytäryhtiöiden oman pääoman korotukset.

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli keskimäärin 10 743 henkeä, 42 vähemmän kuin edellisvuonna. Kokonaismäärästä keskimäärin 5 653 henkeä oli Suomen ulkopuolisten yhtiöiden palveluksessa.

Emoyhtiön palveluksessa oli keskimäärin 132 henkeä, 1 edellisvuotista vähemmän.

Konsernin suoriteperusteiset kokonaispalkat olivat 353 milj.e (338 milj.e) ja emoyhtiön kokonaispalkat 5,2 milj.e

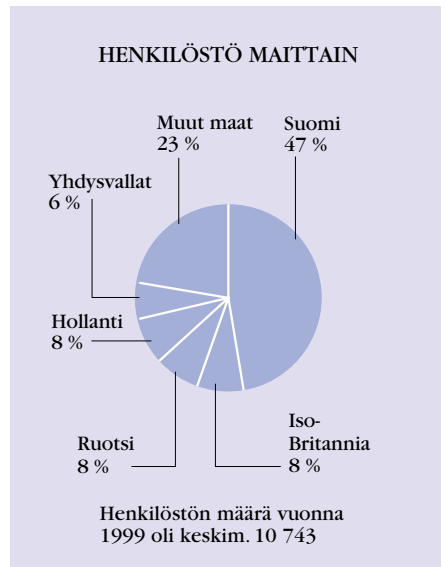
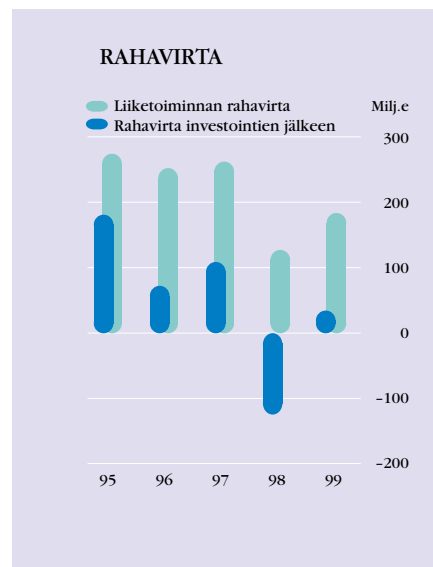
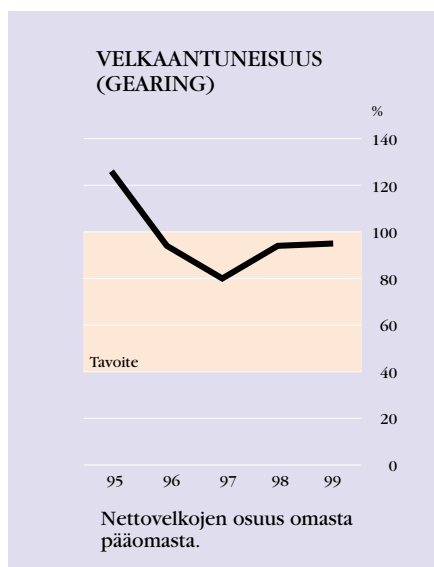
(4,8 milj.e). Hallintoneuvostolle, hallitusten jäsenille ja toimitusjohtajille maksetut palkat olivat konsernissa 8,3 milj.e (8,2 milj.e) ja emoyhtiössä 0,9 milj.e (0,8 milj.e).

Kertomusvuotena seuraavat henkilöt toimivat Kemira Oyj:n hallituksessa: Heimo Karinen (puheenjohtaja), Timo Mattila (varapuheenjohtaja), Juhani Kari, Esa Tirkkonen, Tauno Pihlava 1.6. alkaen, Leif Ekström ja Sten-Olof Hansén, kaksi viimemainittua sivutoimisina jäseninä. Kokouksessaan 16.12.1999 hallintoneuvosto valitsi hallitukseen 1.1.2000 alkavaksi kaudeksi seuraavat henkilöt: Sten-Olof Hansén (puheenjohtaja), Niilo Pellonmaa (varapuheenjohtaja), Timo Kaisanlahti, Eija Malmivirta, Anssi Soila ja Tauno Pihlava.

Pääjohtaja Heimo Karinen jäi eläkkeelle vuoden 1999 lopussa ja hänen tilalleen uudeksi pääjohtajaksi valittiin 1.1.2000 alkaen Tauno Pihlava.

Suuri osa konsernin henkilöstöä on erilaisten, maittain vaihtelevien kannustuspalkkiojärjestelmien piirissä. Lisäksi käytössä on ylimmän johdon optiojärjestelmä, jota on tarkemmin selostettu sivulla 13.

Yhtiökokouksen hallitukselle myöntämän valtuutuksen nojalla yhtiö osti omia osakkeitaan kesän aikana yhteensä 1 000 000 kappaletta 5,82 euron keskihintaan. Valtuutus oli yhteensä enintään 2 %:n osakemäärän ostamiseen yhtiölle käytettäviksi tulospalkkioiden maksamiseen henkilöstörahas-toille, mikäli rahastot valitsevat tämän maksutavan.

OMISTUS

Suomen valtion omistusosuus 31.12.1999 oli 53,4 %. Ulkomaiset institutionaaliset sijoittajat omistivat 19,0 % ja suomalaiset instituutiot ja rahastot 21,3 % osakkeista. Yksityisten sijoittajien osuus oli 6,3 % koko osakemäärästä.

MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Vuoden aikana perustettiin, ostettiin ja myytiin useita yhtiöitä tai osakkuuksia, kuten toimialakatsauksissa on kerrottu. Konsernirakenteen muutokset esitetään yksityiskohtaisemmin sivulla 35.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Loppuvuodesta 1999 alkaneen sellu- ja paperiteollisuuden kapasiteetin käyttöasteen nousun ja paperituotteiden kysynnän paranemisen odotetaan jatkuvan myös tänä vuonna. Tämä heijastuu myönteisesti myös sellu- ja paperikemikaalien markkinatilanteeseen. Vedenpuhdistuskemikaalimarkkinat näyttävät vakailta, ja viime vuosina perustettujen tai hankittujen yritysten odotetaan pääsevän hyvään vauhtiin. Fosforihapon hinta saattaa laskea, mitä kuitenkin tällä hetkellä kompensoi dollarin korkea kurssi euroon nähden. Kemira Chemicalsin liikevoiton uskotaan pysyvän nykyisellä tasolla tai kasvavan vuonna 2000.

Titaanidioksidipigmenttien kysynnän vuonna 2000 odotetaan olevan hyvä ja keskihintojen nousevan viimevuotisia korkeammiksi, kun vuoden lopulla ilmoitetut hinnankorotukset ovat astuneet voimaan kuluvan vuoden alussa. Yhdysvaltojen ja Hollannin toimintojen myynnin lopullinen toteutumisajankohta vaikuttaa merkittävästi vuoden liikevaihtoon, sen sijaan liikevoittoon sillä ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta. Kemira Pigmentsin liikevoiton uskotaan paranevan viime vuodesta.

Maailman maataloustuotemarkkinoilla ei oleteta tapahtuvan vuoden 2000 aikana olennaista paranemista. Viime aikoina monet länsieurooppalaiset ja amerikkalaiset lannoitetuottajat ovat ilmoittaneet sulkevansa kapasiteettiaan, ja hinnat ovat kääntyneet nousuun. Toisaalta Kiina on rajoittamassa NPK-seoslannoitteiden tuontia, jolloin vientivolyymit jäävät aiempaa pienemmiksi. Manner-Euroopassa kustannuksia nostaa öljyn hinnan noususta johtuva maakaasun kallistuminen. Vaikka puutarhalannoiteliiketoiminnan

odotetaan kehittyvän edelleen myönteisesti ja viime vuonna aloitettu tulosparannusohjelma etenee suunnitelmien mukaisesti, Kemira Agron nykyrakenteen mukainen liikevoiton uskotaan jäävän edelleen tappiolliseksi. Typpilannoiteliiketoiminnasta luopumisen odotetaan parantavan tulosta jatkossa, mutta järjestelyn aiheuttamia kertaluonteisia vaikutuksia ei toistaiseksi pystytä arvioimaan.

Tikkurilan maalien kysynnän odotetaan kasvavan sekä jo vakiintuneilla että vasta kehittymässä olevilla markkinoilla. Kasvunäkymät ovat lupaavat etenkin Venäjällä, Baltiassa ja Puolassa. Liikevoiton uskotaan paranevan viime vuodesta. Turvataksaan sekä maali- että sävytysjärjestelmäliiketoiminnan kasvun jatkumisen Kemira aikoo erottaa sävytysjärjestelmäliiketoiminnan maaliliiketoiminnasta joko listaamalla sen pörssiin tai muilla omistusjärjestelyillä.

Vuoden 2000 odotetaan olevan Kemiralle suurten muutosten vuosi, kun yhtiö luopuu merkittävästä osasta aiempia ydinliiketoimintojaan. Enimmillään liikevaihto voi luopumisten seurauksena laskea noin kolmanneksen nykyisestä. Luopumisista saatavat varat käytetään liiketoiminnan laajentamiseen valikoiduilla kasvualoilla: sellu- ja

paperikemikaaleissa, vedenpuhdistuskemikaaleissa sekä maaleissa. Tavoitteena on saavuttaa aikaisempi liikevaihdon taso 3-5 vuoden kuluessa. Tämä edellyttää lähivuosina myös yritysostoja. Vaikka Kemira Agron liiketulos pysyykin heikkona, kolmen muun suuren liiketoiminnan liiketuloksen odotetaan paranevan. Nettorahoituskulujen arvioidaan pysyvän entisellään tai nousevan vähän nykyisestä. Konsernin kuluvan vuoden tuloksen odotetaan paranevan viime vuodesta.

Tästä vuodesta alkaen Kemira raportoi tuloksensa neljännesvuosittain. Sivun 69 tuloskehitystaulukossa esitetään vuosien 1999 ja 1998 luvut neljännesvuosijaksotuksella.

TULOS JA HENKILÖSTÖ TOIMIALOITTAIN 1999

Milj.e	Liikevaihto	Liikevoitto	Tulos ennen satunnaiseriä	Henkilöstö keskimäärin
Kemira Chemicals	697	83	59	3 138
Tikkurila	357	23	19	2 301
Kemira Agro	1 015	-39	-59	2 951
Kemira Pigments	488	35	15	1 752
Muut*	85	9	25	601
Ryhmien välinen myynti	-116			
Konserni yhteensä	2 526	111	59	10 743

* Sisältää muun liiketoiminnan, konsernihallinnon sekä eliminoitit liikevoitosta ja tuloksesta ennen satunnaiseriä.

Kaikki tässä katsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat jobdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

OSAKKEET JA ÄÄNIOIKEUS

Kemira Oyj:n osakkeiden nimellisarvo poistettiin yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti ja samalla osakepääoma muutettiin euromääräiseksi. Osakkeiden lukumäärä on 128 800 000 ja jokaisella osakkeella on yksi ääni yhtiökokouksessa. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön osakepääoma voi olla 217 - 850 milj.e. Osakepääomaa voidaan muuttaa ilman yhtiöjärjestyksen muutosta näiden rajojen sisällä. Tällä hetkellä Kemira Oyj:n osakepääoma on 217 milj.e. Kemira Oyj:n osakkeet on rekisteröity arvo-osuusrekisteriin.

OSINGONJAKOPOLITIikka

Kemiran tavoitteena on jakaa osinkoa, joka on pitkällä aikavälillä kilpailukykyinen sekä suomalaisiin suuryrityksiin että ulkomaisiin kemianalan konserneihin nähden ottaen kuitenkin huomioon yhtiön kulloisenkin tuloksen ja pääomantarpeen. Yhtiön hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 1999 maksetaan osinkoa 0,23 e osakkeelta eli 29,6 milj.e, joka vastaa 100 %:n osingonmaksua tuloksesta. Jos suomalainen verokanta otetaan huomioon, se vastaa 0,32 euron verollista osinkoa. Osingonjaon täsmäytyspäivä on 14.4.2000 ja maksupäivä 26.4.2000.

OSAKEPÄÄOMAN KOROTUS

Kemira Oyj:n hallituksella ei ole tällä hetkellä valtuuksia korottaa yhtiön osakepääomaa. Kuluneen vuoden aikana osakepääomaa korotettiin 0,4 milj. euron siirrolla ylikurssirahastosta, joten osakepääoma on nyt 217 milj.e.

OMIEN OSAKKEIDEN OSTO

Yhtiökokous päätti 7.4.1999 valtuuttaa yhtiön hallituksen hankkimaan enintään 2 576 000 kpl yhtiön omia osakkeita markkinoilta osakepohjaisen kannustusjärjestelmän luomiseksi yhtiön henkilöstölle. Valtuutus on voimassa yhden vuoden yhtiökokouksen päivämäärästä. Kemira Oyj hankki 15.6. - 13.8. omia osakkeitaan 1 000 000 kpl keskihintaan 5,82 e. Osakkeet ovat tällä hetkellä yhtiön omistuksessa, mutta ne tullaan myymään edelleen yhtiössä toimiville henkilöstörähistöille.

SISÄPIIRISÄÄNNÖT

Kemira Oyj:n hallituksen päätöksen mukaisesti Kemira-konsernissa on otet-

tu käyttöön Helsingin Pörssin 28.10.1999 antaman ohjeen mukaiset sisäpiirissäännöt. Lista sisäpiirillisistä sekä heidän osakeomistuksistaan on s. 66.

LISTAUS JA KAUPANKÄYNTI

Kemira Oyj:n osakkeet on listattu Helsingin Arvopaperipörssissä 10.11.1994 alkaen. Helsingin lisäksi osakkeella käydään kauppaa Lontoon Arvopaperipörssin SEAQ-kaupankäyntijärjestelmässä. Kemira on mukana myös Yhdysvalloissa PORTAL-järjestelmässä. Yhdysvalloissa Kemiran osakkeet on laskettu liikkeelle 144A-säännöksen perusteella, jolloin kaupankäynti on luvallista vain tämän säännöksen sallimille instituutioille. Yhdysvalloissa Kemiran osakkeilla voidaan käydä kauppaa myös ADS-osakkeiden muodossa. Yksi ADS-osake vastaa kahta Kemiran osaketta.

HINTA JA VOLYYMI

Kemiran osakkeen kurssi heikentyi vuoden 1999 aikana Helsingin Arvopaperipörssissä 2,1 %, kun HEX-indeksi vahvistui 162 %. Osakkeen ylin hinta oli 6,90 e ja alin 5,20 e. Vuoden lopussa osakkeen hinta oli 6,11 e. Osakkeen vuoden 1999 verotusarvo on 4,309 e. Osakkeen vaihto oli Helsingin Arvopaperipörssissä yhteensä 20 702 853 kpl ja euromääräinen vaihto 121 milj.e. Osakekannan markkina-arvo vuoden 1999 lopussa oli 781 milj.e.

JOHDON OPTIOLAINA, OPTIO-OIKEUDET JA OSAKKEENOMISTUS

Kemira Oyj:n yhtiökokous päätti 26.4.1995 ottaa optiolainan Kemira-konsernin johtoon kuuluvilta henkilöiltä. Optiolainan määrä on 100 912,76 e. Kemira Oyj:n palveluksessa oleva hallituksen jäsen oli oikeutettu merkitse-

mään optiolainaa enintään 13 455,03 euron arvosta. Laina-aika on viisi vuotta alkaen 2.5.1995, korko 6 % ja emisiokurssi 100 %. Optiolaina antaa johdolle oikeuden merkitä yhtiön osakkeita enintään 1 200 000 kpl 1.12.1998 - 31.1.2002 välisenä aikana hintaan 6,73 e/osake. Nämä merkinnät voivat nostaa yhtiön osakepääomaa enintään 2,02 milj. eurolla. Lainanantaja ei ole voinut luovuttaa optiolainaa kolmannelle osapuolelle ennen 1.12.1998. Optiolainan piiriin kuuluu 16 henkilöä.

Optiolainan ehtojen mukaisesti lainaa merkinneet henkilöt voivat merkitä puolet optioilla merkittävistä osakkeista tai myydä puolet omistamistaan optioista 1.12.1998 jälkeen. Tällä hetkellä kukaan ei ole myynyt optioitaan eikä konvertoinut niitä osakkeiksi.

Kemira Oyj:n yhtiökokous päätti 22.4.1998 antaa optio-oikeuksia yhtiön johdon merkittäväksi. Optio-oikeuksien yhteismäärä on 2 850 000 kappaletta ja ne oikeuttavat merkitsemään yhteensä 2 850 000 kappaletta Kemira Oyj:n osakkeita. Kemira Oyj:n silloisen hallituksen puheenjohtajalle optioita annettiin 170 000 kappaletta ja muille Kemira Oyj:n palveluksessa olleille hallituksen jäsenille 120 000 kappaletta. Optio-ohjelman piiriin kuuluu yhteensä noin 50 henkeä.

Osakkeiden merkintäaika alkoi 1.5.2001 ja päättyi 31.5.2004. Ehtona merkinnän alkamiselle on, että Kemira Oyj:n konsernin tulos rahoituserien jälkeen ennen veroja ja satunnaiseriä on tilivuosilta 1998 - 2000 vähintään 3,53 e/osake. Jotta tähän päästäisiin, täytyy vuoden 2000 tuloksen rahoituserien jälkeen olla 2,32 e/osake. Samoin ehtona on, että Kemira Oyj:n osakkeen kurssi on kehittynyt vertailuryhmää paremmin.

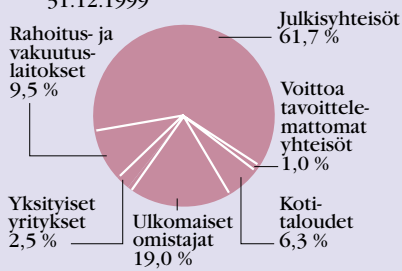
Merkintähinta on yhtiön osakkeen vuoden 2000 kaupankäynnillä painotettu keskimääräinen Helsingin Pörssissä

OSAKASSUURUUSTILASTO 31.12.1999

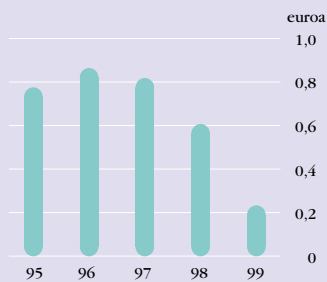
Osakkeiden lukumäärä	Osakkeenomistajien lukumäärä	% osakkeenomistajista	Osakkeet kpl	% osakkeista ja äänistä
1 - 50	1 079	8,07	42 968	0,03
51 - 100	1 070	8,00	83 522	0,07
101 - 1 000	9 068	67,83	3 856 823	2,99
1 001 - 5 000	1 897	14,19	3 586 626	2,79
5 001 - 10 000	118	0,88	914 445	0,71
10 001 - 100 000	101	0,76	3 118 365	2,42
100 001 - 500 000	19	0,14	4 472 900	3,47
500 001 - 1 000 000	8	0,06	5 942 563	4,61
Yli 1 000 000	9	0,07	82 865 517	64,34
Yhteensä	13 369	100,00		
Hallintarekisterit			23 916 271	18,57
Kaikki yhteensä			128 800 000	100,00

OMISTAJAJAKAUMA

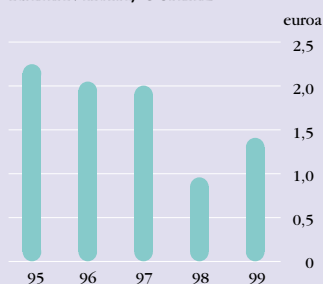
31.12.1999

TULOS/OSAKE

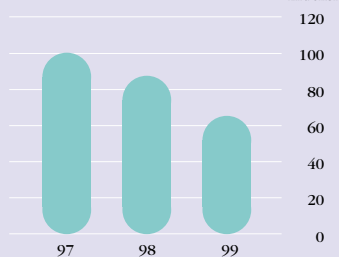
RAHAVIRTA/OSAKE

OMA PÄÄOMA/OSAKE

KURSSIKEHITYS VERTAILURYHMÄN SUHTEEN

20 SUURINTA OSAKKEENOMISTAJAA 31.12.1999

Omistaja	Kpl	% osakkeista ja äänistä
1. Suomen valtio	68 753 920	53,38
2. Sampo-ryhmä (Vakuutusyhtiö Sampo Oyj 850 000) (Teollisuusvakuutus Oy 1 480 000) (Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo 450 000) (Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso 425 000) (Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo 1 486 000)	4 691 000	3,64
3. Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 603 500	2,8
4. Pohjola-Yhtymä (Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola 1 780 000) (Henkivakuutusosakeyhtiö Pohjola 1 140 000)	2 920 000	2,27
5. Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo	2 349 697	1,82
6. Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi	1 260 000	0,98
7. Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Tapiola	1 012 400	0,79
8. Kuntien eläkevakuutus	800 000	0,62
9. Keskinäinen vakuutusyhtiö Tapiola	713 500	0,55
10. Norvestia Oyj	760 000	0,59
11. Keskinäinen vakuutusyhtiö Kaleva	700 000	0,54
12. Eläkesäätiö Neliapila	577 160	0,45
13. Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	541 903	0,42
14. Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Tapiola	455 500	0,35
15. Odin Norden	313 500	0,24
16. Nesteen eläkesäätiö	270 000	0,21
17. Seligson & Co. Rahastoyhtiö Oyj	255 500	0,20
18. LEL Työeläkekassa	247 500	0,19
19. Yleisradion eläkesäätiö	245 500	0,19
20. Kirkon keskusrahasto	228 500	0,18
Kemira Oyj	1 000 000	0,78
Hallintarekisterit *	23 916 271	18,57
Muut yhteensä	13 184 649	10,24
Kaikki yhteensä	128 800 000	100,00

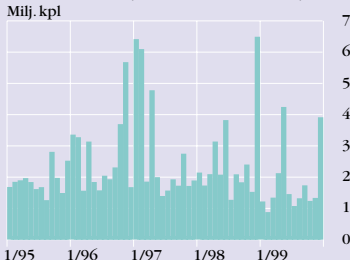
* Franklin Resources Inc:n ilmoitukset Kemira Oyj:n osakkeiden omistuksesta ovat sivulla 69.

alennettuna kaksinkertaisesti sillä prosenttiluvulla, jolla Kemira Oyj:n osakkeen kurssikehityksestä laskettu indeksi ylittää vertailuryhmän osakkeiden kurssikehityksestä vastaavalla tavalla lasketun aritmeettisen keskiarvoindeksin. Osakkeen merkintähintaa alennetaan lisäksi 1.6.1998 – 31.5.2001 jaettavien osinkojen määrällä siltä osin kuin ne yhteensä ylittävät yhden euron osakkeelta ja 1.6.2001 jälkeen osingot vähennetään kokonaan. Merkintähinta on kuitenkin vähintään 10,41 e vähennettynä 1.6.1998 jälkeen jaettavien osinkojen määrällä.

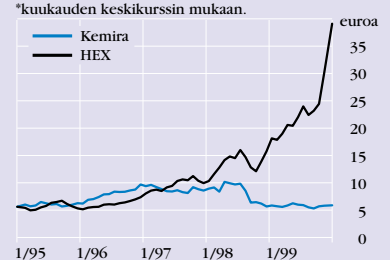
Hallituneuvosto nimitti yhtiölle uuden hallituksen, joka aloitti työskentelynsä vuoden 2000 alussa. Nykyisen hallituksen ja hallituneuvoston jä-

senet sekä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat vuoden lopussa 27 080 kpl Kemira Oyj:n osakkeita. Tämä on 0,02 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta. Kemira Oyj:n osakkeisiin oikeuttavaa optiolainaa Kemira Oyj:n toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen ovat merkinneet 16 818,79 eurolla, joka vastaa 200 000 optiota. Optio-oikeuksia Kemira Oyj:n toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen ovat merkinneet 290 000 kpl. Nämä optiot ja optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään yhteensä 490 000 osaketta. Optiolaina ja optio-oikeudet mukaan lukien hallituksen ja hallituneuvoston jäsenillä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on 0,40 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta.

OSAKKEEN VAIHTO HELSINGIN PÖRSSISSÄ (31.12.1999 saakka)

OSAKKEEN KURSSIKEHITYS* (31.12.1999 saakka)

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

	1999	1998	1997	1996	1995
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Tulos / osake, e ¹⁾	0,23	0,61	0,81	0,86	0,77
Kokonaistulos / osake, e ¹⁾	0,23	0,61	0,81	0,86	0,77
Liiketoiminnan rahavirta / osake, e	1,41	0,96	2,00	2,05	2,25
Osinko / osake, e ²⁾	0,23	0,29	0,29	0,27	0,25
Osinkosuhde ²⁾	100,0	47,2	35,3	31,4	32,8
Efektiivinen osinkotuotto / osake, % ²⁾	3,8	4,6	3,3	2,7	4,1
Oma pääoma / osake, e ¹⁾	7,57	7,27	7,16	6,53	5,77
Hinta / tulos per osake (P/E) ¹⁾	26,57	10,30	10,60	11,43	8,00
Hinta / oma pääoma per osake ¹⁾	0,81	0,90	1,20	1,50	1,07
Hinta / rahavirta per osake	4,33	6,50	4,30	4,78	2,74
Osingonjako, milj. e ²⁾	29,6	36,8	36,8	34,7	30,5
Osakkeen vaihto ja kaupankäynti					
Osakkeen hinta, ylin e	6,90	10,60	10,34	10,09	6,71
Osakkeen hinta, alin e	5,20	5,21	7,65	6,05	5,30
Osakkeen hinta, keskimäärin e	5,85	8,06	9,01	8,06	6,02
Osakkeen hinta vuoden lopussa e	6,11	6,24	8,61	9,81	6,17
Osakkeen vaihto (1000) kpl, Helsinki	20 703	30 277	33 241	33 276	22 480
Osuus osakekannasta, %	16	24	26	27	19
Osakekannan markkina-arvo kauden lopussa, milj.e	780,9	803,6	1 109,2	1 262,9	741,5
Osakepääoman korotukset					
Keskimääräinen osakemäärä (1000) ³⁾	128 318	128 800	128 800	122 090	120 800
Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa (1000) ³⁾	127 800	128 800	128 800	128 800	120 800
Osakeannit – osakkeiden lisäykset (1000)	–	–	–	8 000	–
Osakepääoma, milj.e	217,0	216,6	216,6	216,6	203,2
Osakeannit – osakepääoman lisäykset, milj.e	–	–	–	13,5	–

¹⁾ Laskentakäytännön muutos (IAS 12) pienensi vuoden 1998 veroja 14,0 milj.e.

²⁾ Osinko vuodelta 1999 on hallituksen ehdotus osingoksi.

³⁾ Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia osakkeita.

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT

	1999	1998	1997	1996	1995
Tuloslaskelma ja kannattavuus					
Liikevaihto, milj.e	2 526	2 413	2 420	2 266	2 234
Ulkomaantoiminta, milj.e	2 073	1 916	1 955	1 764	1 789
Myynti Suomessa, %	18	21	19	22	20
Vienti Suomesta, %	20	19	22	24	25
Ulkomaantoiminta, %	62	61	59	54	55
Liikevoitto, milj.e	111	148	198	210	225
% liikevaihdosta	4	6	8	9	10
Rahoituskulut (netto), milj.e	52	51	53	67	104
% liikevaihdosta	2	2	2	3	5
Korkokate	6	6	7	6	4
Tulos ennen satunnaisia eriä, milj.e	59	97	145	143	121
% liikevaihdosta	2	4	6	6	5
Satunnaiset tuotot ja kulut, milj.e	–	–	–	–	–
Tulos ennen veroja ja vähemmistöosuutta, milj.e	59	97	145	143	121
% liikevaihdosta	2	4	6	6	5
Tilikauden tulos, milj.e ¹⁾	30	79	104	104	93
Sijoitetun pääoman tuottoprosentti	6	8	11	12	13
Oman pääoman tuottoprosentti ¹⁾	3	8	12	14	14

Rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta, milj.e	181	123	257	250	272
Käyttöomaisuuden myynnit, milj.e	18	14	61	26	62
Investoinnit, milj.e	168	255	211	202	156
% liikevaihdosta	7	11	9	9	7
Rahavirta investointien jälkeen, milj.e	31	–119	107	73	179
Rahavirtatuotto sijoitetulle pääomalle, %	9	7	14	14	15

Tase ja vakavaraisuus

Pysyvät vastaavat, milj.e	1 486	1 444	1 404	1 366	1 312
Oma pääoma, milj. e ¹⁾	968	936	923	840	697
Vieras pääoma, milj.e	1 620	1 504	1 458	1 601	1 616
Taseen loppusumma, milj.e	2 603	2 453	2 389	2 447	2 316
Nettovelat, milj.e	934	892	745	798	885
Omavaraisuusaste, % ¹⁾	38	39	39	35	30
Velkaantuneisuus (gearing), %	95	94	80	94	126

Henkilökunta

Henkilökunta keskimäärin	10 743	10 785	10 392	10 631	10 900
josta Suomessa	5 090	5 155	5 176	5 945	6 125

Valuuttakurssit

Tärkeimmät valuuttakurssit (31.12.)					
USD	1,00460	1,16674	1,09686	1,28033	1,36414
GBP	0,62170	0,70547	0,66122	0,75559	0,88202
NLG	2,20371	2,20371	2,12352	2,23322	2,18714
SEK	8,56250	9,48736	8,66346	8,81110	9,08300
DKK	7,43300	7,44892	7,48079	7,61395	7,56262
BEF	40,33990	40,33990	40,50225	41,03333	40,11940
FIM	5,94573	5,94573	5,94573	5,94573	5,94573

¹⁾ Laskentakäytännön muutos (IAS 12) pienensi vuoden 1998 veroja 14,0 milj.e.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

		<u>1.1. – 31.12.</u>	
	Viite	1999 Milj.e	1998 Milj.e
Liikevaihto	1, 28	2 526,2	2 412,7
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	2, 28	2,8	5,0
Liiketoiminnan muut tuotot	3	32,6	16,4
Kulut	4, 5	-2 262,5	-2 115,3
Poistot	6, 28	-188,1	-170,7
Liikevoitto	28	111,0	148,1
Rahoitustuotot ja -kulut	7	-52,4	-50,7
Voitto ennen satunnaiseriä, veroja ja vähemmistöosuutta		58,6	97,4
Satunnaiset erät	8	-	-
Voitto ennen veroja ja vähemmistöosuutta		58,6	97,4
Välittömät verot	9	-27,8	-19,3
Tilikauden voitto ennen vähemmistöosuutta		30,8	78,1
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta		-0,9	0,5
Tilikauden voitto		29,9	78,6
Tulos / osake, e	10	0,23	0,61

KONSERNIN TASE

		31.12.	
	Viite	1999 Milj.e	1998 Milj.e
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	28		
Aineettomat hyödykkeet	11	79,7	68,7
Aineelliset hyödykkeet	12	1 328,2	1 307,6
Sijoitukset	13		
Osuudet osakkuusyrityksissä		50,7	41,6
Muut osakkeet ja osuudet		8,4	7,9
Muut sijoitukset		18,5	18,4
Sijoitukset yhteensä		77,6	67,9
Pysyvät vastaavat yhteensä		1 485,5	1 444,2
Vaihtuvat vastaavat	28		
Vaihto-omaisuus	14	455,9	429,2
Saamiset	15		
Korolliset saamiset		23,4	18,2
Muut korottomat saamiset		549,7	466,0
Saamiset yhteensä		573,1	484,2
Rahoitusarvopaperit	22	42,4	39,9
Rahat ja pankkisaamiset	22	46,0	55,6
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		1 117,4	1 008,9
Vastaavaa yhteensä		2 602,9	2 453,1

		31.12.	
	Viite	1999 Milj.e	1998 Milj.e
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	16, 17		
Osakepääoma		217,0	216,6
Ylikurssirahasto		252,5	252,9
Arvonkorotusrahasto		8,3	8,5
Omat osakkeet		-5,8	-
Muut rahastot		4,2	3,8
Edellisten tilikausien voitto		461,6	375,5
Tilikauden voitto		29,9	78,6
Oma pääoma yhteensä		967,7	935,9
Vähemmistöosuus		15,2	13,3
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	18, 22	848,8	785,4
Laskennallinen verovelka	19	56,6	63,5
Pakolliset varaukset	20	39,2	44,0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		944,6	892,9
Lyhytaikainen vieras pääoma	21		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	22	173,5	202,6
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	28	501,9	408,4
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		675,4	611,0
Vieras pääoma yhteensä		1 620,0	1 503,9
Vastattavaa yhteensä		2 602,9	2 453,1

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1999 Milj.e	1998 Milj.e
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	111,0	148,1
Oikaisut liikevoittoon ¹⁾	-6,5	1,3
Poistot	188,1	170,7
Saadut korot	6,4	10,7
Maksetut korot	-56,2	-55,8
Saadut osingot	4,2	4,4
Muut rahoituserät	0,1	-7,5
Satunnaiset erät	-	-
Verot	-31,5	-38,2
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	215,6	233,7
Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuus	-26,7	-45,1
Lyhytaikaiset liikesaamiset	-83,5	-18,7
Korottomat lyhytaikaiset velat	75,5	-47,2
Käyttöpääoman muutos yhteensä	-34,7	-111,0
Liiketoiminnan rahavirta	180,9	122,7
Investointien rahavirta		
Ostetut konserniyhtiöt	-4,1	-76,9
Ostetut osakkuusyhtiöt	-	-7,3
Muiden osakkeiden ostot	-9,9	-0,3
Muun käyttöomaisuuden ostot	-154,1	-171,0
Myydyt konserniyhtiöt	-	0,2
Myydyt osakkuusyhtiöt	-	4,9
Muiden osakkeiden myynnit	0,3	0,4
Muun käyttöomaisuuden myynnit	18,2	8,6
Investoinnit yhteensä	-149,6	-241,4
Rahavirta ennen rahoitusta	31,3	-118,7
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	18,6	60,0
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)	0,6	4,9
Lyhytaikaisen rahoituksen lisäys (+), vähennys (-)	-20,2	52,6
Maksetut osingot	-36,8	-36,8
Muut	-0,6	-7,6
Rahoituksen rahavirta	-38,4	73,1
Likvidien varojen lisäys / vähennys	-7,1	-45,6
Likvidit varat 31.12.	88,4	95,5
Likvidit varat 1.1.	95,5	141,1
Likvidien varojen lisäys / vähennys	-7,1	-45,6

Rahoituslaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseesta mm. konsernirakenteessa ja valuuttakursseissa tapahtuneiden muutosten takia. Liiketoiminta-alueiden rahavirrat on esitetty segmenttikohtaisten tietojen yhteydessä s. 34.

¹⁾ Ei-kassaperusteiset erät liikevoitossa (esim. osakkuusyhtiöiden tulokset) sekä käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Laskentaperiaatteet

Kemira-konsernin tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien lakien ja säännösten mukaan konsernin yhtenäisiä laskentaperiaatteita noudattaen. Konsernin laskentaperiaatteet perustuvat kansainvälisiin laskentastandardeihin, International Accounting Standards. Tilinpäätös vastaa näin ollen myös IAS:ää lukuunottamatta eläkekustannusten laskentaa (IAS 19), joka tuli voimaan 1.1.1999. Sen vaikutukset konsernin tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan on selvitetty ja esitetty liitetiedoissa 23 ja 24.

Konsernitilinpäätöksen laadintamenetelmä

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa emoyhtiöllä on omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryhtiöidensä kanssa yli puolet äänivallasta. Eräät asunto- ja kiinteistöyhtiöt, captive-vakuutusyhtiöt ja yhtiöt, joilla ei ole ollut toimintaa tilikauden aikana, on jätetty konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Näiden yhtiöiden vaikutus konsernin tulokseen ja omaan pääomaan on laskettu pääomaosuusmenetelmän mukaisesti niissä tapauksissa, joissa sillä on katsottu olevan merkitystä. Vuoden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt on otettu mukaan hankinta- tai perustamishetkestä lähtien. Myydyt yhtiöt ovat mukana tuloslaskelmassa myyntihetken saakka.

Kaikki konserniyhtiöiden väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Tytäryhtiöosakkeiden hankintahinnan ja tytäryhtiöiden hankintahetken netto-omaisuuden välinen erotus on osin kohdistettu niille tase-erille, joista sen on katsottu johtuvan. Ylittävä osa on esitetty konserniaktiivana. Konserniaktiivan poistoaika on aktiivan vaikutusaika, joka on pääsääntöisesti vuodesta 1998 alkaen enintään 5 vuotta. Mikäli pitempi poisto-aika on perusteltu, se on enintään 10 vuotta. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Konsernin omistusyhteisyritykset ovat osakkuusyhtiöitä, joissa omistusosuus on 20–50 %. Osakkuusyhtiöt on yhdistetty konsernitilinpäätöksen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on laskettu konsernin omistuksen mukaisesti ja esitetty muissa liiketoiminnan tuotoissa ja kuluissa. Sellaiset yhteisyritykset, jotka omistetaan tasaosuuksin toisen omistajan kanssa ja joissa äänivalta ja johtamisvastuu jakaantuu tasan osakkaiden kesken, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen omistuosuuden mukaan. Muut yhtiöt (konsernin äänivalta vähemmän kuin 20 %) esitetään taseessa hankintamenosta ja saadut osingot esitetään tuloslaskelmassa.

Valuuttamääräiset erät ja valuutta- ja korkojohdannaispimukset

Kukin konserniyhtiö muuntaa omassa kirjanpidossaan päivittäiset valuuttamääräiset liiketapahtumat tapahtumapäivän kurssija käyttäen kirjanpitovaluutukseen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Normaaliin liiketoimintaan liittyvät kurssierot käsitellään myyntien ja ostojen oikaisuinä. Rahoitukseen ja konsernin kokonaisposition suojaamiseen liittyvät kurssierot esitetään rahoituksen kurssieroissa.

Valuutta- ja korkoriskien kattamiseksi tehdyt johdannaispimukset kirjataan tuloslaskelmaan samanaikaisesti suojatun sitoumuksen kanssa. Ne johdannaispimukset, joilla ei ole suojauskohdetta, on tilinpäätöksessä arvostettu varovaisuuden periaatteen mukaan markkinahintaan. Valuuttatermiinien arvonmuutokset kirjataan tuloslaskelmaan siten, että korkojen osuus jaksotetaan korkotuotoiksi ja -kuluiksi, ja valuuttakurssierot kirjataan tulokseen silloin, kun myös niillä suojattu erä on kirjattu tilinpäätöksessä tulosvaikutteisesti.

Konsernitilinpäätöksissä ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi tilikauden keskimääräisiä kurssija taseet tilinpäätöspäivän valuuttakursseja käyttäen. Kurssiero, joka syntyy tuloslaskelman ja taseen kääntämisestä eri kursseilla, kirjataan vapaaseen omaan pääomaan.

Tytäryhtiöiden valuuttamääräisiä omia pääomia suojataan kurssimuutoksilta ns. equity hedging -menetelmän mukaisesti pitkäaikaisilla valuuttamääräisillä lainoilla sekä termiini- ja valutanvaihtosopimuksilla. Tällaisten lainojen ja johdannaispimusten kurssivoitot ja -tappiot on kohdistettu konsernitilinpäätöksessä tytäryhtiöiden viimeisten vahvistettujen taseiden mukaisten omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan. Muut oman pääoman muuntoerot esitetään oman pääoman lisäyksenä ja vähennyksenä.

Tilinpäätöspäivän valuuttakurssit on esitetty sivulla 17.

Eläkejärjestelyt

Konsernilla on erilaisia eläkejärjestelyjä kunkin toimintamaan paikallisten olojen ja käytäntöjen mukaisesti. Eläkejärjestelyt on yleensä hoidettu erillisissä eläkesäätiöissä tai eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkekulut perustuvat eläkevastuulaskelmiin ja kirjataan tulosvaikutteisesti.

Emoyhtiön eläkejärjestelyt on hoidettu erillisissä eläkesäätiöissä. Eläkesäätiöiden vastuuvajaukset on emoyhtiön tilinpäätöksessä esitetty lyhytaikaisissa korottomissa saamisissa ja lyhytaikaisessa korottomassa vieraassa pääomassa.

Vuonna 1999 ei ole sovellettu IAS 19:ää, mutta standardin soveltamisen vaikutus konsernin tulokseen ja voittovaroihin on laskettu ja esitetty liitetiedossa 23–24. Vuonna 1999 voimaan tulleen IAS 19:n soveltamiseen siirtymisestä aiheutuva velka on laskettu konsernitaseella siten, että kertynyt etuus on jaksotettu palvelusajalle eläkejärjestelyjen kertymissääntöjen mukaan (Projected Unit Credit -menetelmä). Eläkelaskelmat perustuvat aktuaarien tekemiin selvityksiin.

Liikevaihto

Liikevaihto sisältää myytyjen tuotteiden ja toimitettujen palveluiden kokonaislaskutusarvon, josta on vähennetty oikaisuerinä myynnin välilliset verot, alennukset ja myyntisaamisten kurssierot.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot ja kulut koostuvat varsinaisen liiketoiminnan kannalta poikkeuksellisista eristä, kuten tehtaiden lakkauttamisista ja toiminnan uudelleenjärjestämisistä aiheutu-

neista poikkeuksellisen suurista kertaluonteisista menoista sekä kokonaisten liiketoimintojen myynneistä syntyneistä merkittävistä tuotoista ja kuluista.

Liiketoimintaan liittyvät luonteeltaan toistuvat tuotot ja kulut, esimerkiksi käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät eriin, jotka esitetään ennen liikevoittoa.

Emoyhtiön satunnaisiin eriin on kirjattu myös saadut ja annetut konserniavustukset.

Välittömät verot

Konsernituloslaskelman verot sisältävät kunkin yhtiön verotettavaan tulokseen perustuvat välittömät verot, jotka on laskettu paikallisten verosäännösten mukaan, ja laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutokset.

Konsernin laskennalliset verovelat ja -saamiset on laskettu IAS:ssä vuoden 1998 alusta voimaan tulleiden ja Suomen kirjanpitolainsäädännön mahdollistamien sääntöjen mukaan. Laskennallinen verovelka on laskettu kaikille merkittävillä väliaikaisille eroille, jotka on saatu vertaamalla kunkin tase-erän kirjanpitoarvoa ja verotuksellista arvoa. Laskennalliset verosaamiset sisältyvät tilinpäätökseen vain, jos yhtiö katsoo väliaikaisen eron tai verotappion voivan todennäköisesti realisoitua lähitulevaisuudessa ja veroyksikölle todennäköisesti syntyvän riittävän määrän verotettavaa tuloa, niin että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Vahvistettuihin tappioihin liittyvät verosaamiset on huomioitu erityistä varovaisuutta noudattaen. Verovelkaa laskettaessa on käytetty tilinpäätöksen laatimishetkellä vahvistettua verokantaa.

Verojen laskennassa tapahtuneen muutoksen vaikutus on raportoitu kokonaisuudessaan vuoden 1998 välittömissä veroissa, paitsi arvonkorotusten osalta omassa pääomassa. Vertailuvuosien lukuja ei ole muutettu. Muutoksen vaikutus vuoden 1998 veroihin on kerrottu liitetiedoissa.

Emoyhtiön tuloslaskelman verot sisältävät verotettavan tuloksen perusteella lasketut välittömät verot. Emoyhtiön tilinpäätöksessä vapaaehtoiset varaukset esitetään täysimääräisinä taseessa, eikä niihin sisältyvää laskennallista verovelkaa ole käsitelty velkana.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimustoiminnan menot kirjataan kuluksi. Kehitysmenot kirjataan myös kuluksi, paitsi sellaiset merkittävät projektit, joista on tehty investointipäätökset. Ne aktivoidaan. Aktivoitujen kehitysmenot esitetään erässä ”muut pitkävaikutteiset menot” ja poistetaan vaikutusaikanaan, korkeintaan kuitenkin 5 vuodessa.

Pysyvät vastaavat ja poistot

Pysyvät vastaavat (käyttöomaisuus) esitetään taseessa suunnitelman mukaisissa jäännösarvoissaan. Suunnitelman mukaiset jäännösarvot on laskettu vähentämällä alkuperäisestä hankintamenoista tai eräissä tapauksissa arvonkorotuksella korotetuista arvoista kumulatiiviset poistot.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kohteiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta tai arvonkorotuksella korotetusta arvosta. Konsernin laskentaperiaatteiden mukaiset poistoajat ovat seuraavat:

koneet ja kalusto	3–15 vuotta
rakennukset ja rakennelmat	25 vuotta
muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta
konserniaktiiva	5–10 vuotta

Korkomenoja ei yleensä ole aktivoitu pysyvien vastaavien hankintamenoona, paitsi Yhdysvalloissa. Poikkeuksellisesti kuitenkin voidaan korkokulut, jotka liittyvät suuren käyttöomaisuusinvestoinnin rahoitukseen, aktivoida osana pysyvien vastaavien hankintamenoa, jos Kemira Oyj:n hallitus niin päättää.

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan tuottoihin ja kuluihin tai satunnaisiin eriin tapahtuman luonteesta riippuen. Konsernissa ei ole viime vuosina tehty uusia arvonkorotuksia.

Suuret, harvoin tehtävät kunnossapitotyöt

Suuret, harvoin tehtävät kunnossapitotyöt käsitellään investointina vuodesta 1999 alkaen ja hankintamenot poistetaan vaikutusaikanaan (IAS 37). Aikaisemmin niitä varten kirjattiin kuluvaraukset etukäteen. Muutoksen vaikutus tulokseen ja omaan pääomaan on esitetty liitetiedossa 16.

Leasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina, paitsi rahoitusleasingosimusten osalta, joissa leasingomaisuus esitetään osana konsernin pysyviä vastaavia ja leasingvelka pitkäaikaisissa veloissa. Rahoitusleasingosimusten osalta tuloslaskelmasa esitetään vuokratulujen asemasta leasingomaisuuden poistot ja velasta aiheutuneet korkokulut.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on arvostettu fifo-periaatteen mukaan laskettuun hankintamenoona tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan. Todennäköinen luovutushinta on hinta, joka vaihto-omaisuushyödykkeestä myytäessä saadaan vähennettynä myyntikustannuksilla. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno sisältää osuuden valmistuksen välillistä kustannuksista.

Arvopaperit ja muut lyhytaikaiset sijoitukset

Arvopaperit ja muut lyhytaikaiset sijoitukset ovat osa konsernin kassanhallintavaroja. Ne on taseessa arvostettu hankintamenoona tai sitä alempana markkinahintaan.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMA (Milj.e) 1999 1998

1. LIIKEVAIHTO

Liikevaihto toimialoittain

Kemira Chemicals	697,0	629,7
Tikkurila	357,5	360,5
Kemira Agro	1 014,7	1 030,3
Kemira Pigments	488,5	422,9
Muut	84,5	84,4
Toimialojen välinen liikevaihto	-116,0	-115,1
Yhteensä	2 526,2	2 412,7

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain, % liikevaihdosta

Suomi	18	21
Muut EU-maat	52	53
Muu Eurooppa	8	8
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	13	11
Aasia	7	5
Muut maat	2	2
Yhteensä	100	100

2. OSUUS OSAKKUUSYRITYSTEN TULOISTA

Osuus osakkuusyritysten voitosta	4,9	5,8
Osuus osakkuusyritysten tappiosta	-2,1	-0,8
Yhteensä	2,8	5,0

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	14,1	3,2
Romun ja jätteen myynti	0,5	0,2
Vakuutuskorvaukset	10,1	2,6
Royalty-, knowhow- ja lisenssituotot	0,5	3,6
Vuokratuotot	3,0	2,6
Muut liiketoiminnan tuotot	4,4	4,2
Yhteensä	32,6	16,4

Käyttöomaisuuden myyntivoitto vuonna 1999 sisältää sähköyhtiöiden osakkeiden myyntivoiton 9,2 milj.e.

4. KULUT

Valmisteverastojen muutos	-6,1	-20,5
Valmistus omaan käyttöön ¹⁾	-6,6	-5,2
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	1 075,9	1 124,8
Aine- ja tarvikevarastojen muutos	1,1	-22,1
Ulkopuoliset palvelut	85,7	23,9
Materiaalit ja palvelut yhteensä	1 162,7	1 126,6
Henkilöstökulut	456,6	439,1
Vuokrat	34,3	23,9
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,3	-1,1
Muut kulut	621,3	552,5
Yhteensä	2 262,5	2 115,3

Vuonna 1999 kustannukset sisälsivät pitkäaikaisten pakollisten varausten vähennystä yhteensä 4,8 milj.e (lisäystä 1,9 milj.e vuonna 1998).

¹⁾ Valmistus omaan käyttöön sisältää lähinnä käyttöomaisuushankintoihin kohdistuvia palkka- ja henkilömenoja sekä varastosta otettuja aineita ja tarvikkeita.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TUOSLASKELMA (Milj.e) **1999** 1998

5. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

Hallintoneuvoston palkat	–	–
Hallitusten ja toimitusjohtajien palkat ¹⁾	8,3	8,2
Muut palkat	344,8	329,5
Eläkekulut	40,6	40,2
Muut henkilöstösivukulut	62,9	61,2
Yhteensä	456,6	439,1

¹⁾ Johdon tulospalkkiot olivat 0,5 milj.e vuonna 1999 ja 0,7 milj.e vuonna 1998.

Johdon eläkesitoumukset

Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajilla on mahdollisuus päästä eläkkeelle 60-vuotiaina. Tämä mahdollisuus perustuu 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin. Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat kaikki ennen vuotta 1991 yhtiön palvelukseen tulleet henkilöt ja eläkesäätiön etuudet koskevat koko sitä henkilöstöä, jolla palvelusvuodet ja muut eläkkeen myöntämistä koskevat ehdot täyttyvät. Vastaavanlaisia järjestelyjä on myös muissa konsernin yhtiöissä.

Henkilökunta keskimäärin

Kemira Chemicals	3 138	3 114
Tikkurila	2 301	2 214
Kemira Agro	2 951	3 071
Kemira Pigments	1 752	1 794
Muut	601	592
Yhteensä	10 743	10 785
Henkilökunta Suomessa keskimäärin	5 090	5 155
Henkilökunta Suomen ulkopuolella keskimäärin	5 653	5 630
Yhteensä	10 743	10 785

Omistusosuuden mukaan yhdisteltyjen yhteisyritysten koko henkilömäärä oli keskimäärin 279 (206 vuonna 1998).

Henkilökunta vuoden lopussa	10 436	10 508
-----------------------------	---------------	--------

6. POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2,0	1,6
Liiketarvo	1,2	1,1
Konserniliiketarvo	4,5	4,2
Muut pitkävaikutteiset menot	6,1	4,0
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	23,5	22,7
Koneet ja kalusto	145,5	133,7
Muut aineelliset hyödykkeet	5,3	3,4
Yhteensä	188,1	170,7

Poistot konserniliiketarvosta olivat 4,5 milj.e (4,2 milj.e vuonna 1998). Konsernireservistä ei ollut poistoja vuosina 1999 ja 1998.

7. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot

Osinkotuotot	0,7	1,1
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	1,1	0,7
Muut korkotuotot	5,3	7,8
Muut rahoitustuotot	0,5	0,4
Yhteensä	7,6	10,0

KONSERNIN LIITETIEDOT

TULOSLASKELMA (Milj.e)	1999	1998
Rahoituskulut		
Korkokulut	-56,2	-53,6
Muut rahoituskulut	-2,2	-1,6
Kurssierot	-1,6	-5,5
Yhteensä	-60,0	-60,7
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-52,4	-50,7
Nettorahoituskulut liikevaihdosta %	2,1	2,1
Nettokorot liikevaihdosta %	2,0	1,9
Kurssierot		
Realisoituneet	1,8	2,8
Realisoitumattomat	-3,4	-8,3
Yhteensä	-1,6	-5,5

Korkokuluja ei aktivoitu tilikauden 1999 aikana. Vuonna 1998 aktivoituiden korkokulut oli 0,1 milj.e.

Lainojen ja valuuttajohdannaisten kurssieroja on kohdistettu ulkomaisten tytäryhtiöiden omien pääomien muuntamisesta syntyneitä kurssieroja vastaan ns. equity hedging -menetelmän mukaisesti. Vuonna 1999 tällaiset kurssitappiot olivat 11,4 milj.e (vuonna 1998 kurssivoitot olivat 3,1 milj.e).

Rahoituserät ovat tuottoja ja kuluja muilta kuin osakkuusyrittäyksiltä.

8. SATUNNAISET ERÄT

Satunnaisia tuottoja ja kuluja ei ollut vuosina 1999 ja 1998.

9. VÄLITTÖMÄT VEROT

Välittömät verot kuluvalta vuodelta	-30,9	-37,7
Välittömät verot edelliseltä vuodelta	-0,5	-0,5
Laskennalliset verot	3,6	4,9
Laskentaperiaatteen muutoksesta aiheutuva vero	-	14,0
Yhteensä	-27,8	-19,3

Konsernin laskennalliset verovelat ja -saamiset on laskettu IAS:ssä 1.1.1998 voimaan tulleiden sääntöjen mukaan. Laskentakäytännön muutos on vähentänyt tuloslaskelmassa vuoden 1998 veroja 14,0 milj.e. Lisäksi aikaisemmin tehdyistä arvonkorotuksista on laskettu 9,4 milj.e:n verovelka, jolla on vähennetty vuoden 1998 omaa pääomaa.

Satunnaisiin eriiin liittyviä laskennallisia veroja ei ollut vuonna 1999 tai 1998.

Eräillä konsernin tytäryhtiöillä on verotappioita, joita voidaan kohdistaa tulevia verotettavia tuloja vasten. Varovaisuuden periaatteen mukaan kaikkia verotappioita ei ole kirjattu verosaamisiksi, koska niiden käytettävyyteen liittyy epävarmuutta.

10. TULOS / OSAKE

Tulos ennen satunnaisia eriiä ja veroja	58,6	97,4
Vähemmistön osuus	-0,9	0,5
Tilikauden verot	-27,8	-19,3
Tulos	29,9	78,6
Keskimääräinen osakemäärä ¹⁾	128 318 000	128 800 000
Tulos ennen satunnaisia eriiä / osake, e	0,23	0,61

¹⁾ Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia osakkeita.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TASE (Milj.e)

11. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Konserni-liikearvo ¹⁾	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Ennakkomaksut	1999 yhteensä	1998 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	31,6	12,7	71,8	62,9	0,3	179,3	148,6
Lisäykset	2,4	1,2	0,8	16,6	–	21,0	36,2
Vähennykset	–	–	–	–	–	–	–0,7
Kurssierot ja muut muutokset	–	0,2	–0,6	5,0	0,1	4,7	–4,8
Hankintameno vuoden lopussa	34,0	14,1	72,0	84,5	0,4	205,0	179,3
Kertyneet poistot vuoden alussa	–22,0	–5,9	–45,4	–37,3	–	–110,6	–104,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	–	–	–	–	–	–	–0,6
Tilikauden poistot	–2,0	–1,2	–4,5	–6,1	–	–13,8	–10,9
Kurssierot ja muut muutokset	0,2	–	0,2	–1,3	–	–0,9	5,4
Kertyneet poistot vuoden lopussa	–23,8	–7,1	–49,7	–44,7	–	–125,3	–110,6
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	10,2	7,0	22,3	39,8	0,4	79,7	68,7

¹⁾ Osakkuusyrityksistä johtuvaa konserniaktiivaa ja -reserviä ei ollut vuonna 1999.

12. AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet ¹⁾	Rakennukset ja rakennelmat ²⁾	Koneet ja kalusto ³⁾	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1999 yhteensä	1998 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	98,6	601,3	2 361,1	88,1	66,2	3 215,3	3 136,8
Lisäykset	0,6	21,7	110,6	7,0	–2,8	137,1	211,6
Vähennykset	–0,3	–1,1	–3,1	–	–	–4,5	–3,7
Kurssierot ja muut muutokset	5,4	–15,8	27,7	–2,4	1,4	16,3	–129,4
Hankintameno vuoden lopussa	104,3	606,1	2 496,3	92,7	64,8	3 364,2	3 215,3
Kertyneet poistot vuoden alussa	–	–296,0	–1 561,0	–50,7	–	–1 907,7	–1 847,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	–	0,3	–4,9	–	–	–4,6	29,4
Tilikauden poistot	–	–23,5	–145,5	–5,3	–	–174,3	–159,8
Kurssierot ja muut muutokset	–	23,9	24,2	2,5	–	50,6	70,1
Kertyneet poistot vuoden lopussa	–	–295,3	–1 687,2	–53,5	–	–2 036,0	–1 907,7
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	104,3	310,8	809,1	39,2	64,8	1 328,2	1 307,6

¹⁾ Maa- ja vesialueiden hankintameno ja kirjanpitoarvoon sisältyy arvonkorotuksia 23,3 milj.e kumpanakin vuotena.

²⁾ Rakennusten ja rakennelmien hankintameno sisältää vuonna 1999 ja 1998 arvonkorotuksia 20,1 milj.e. Arvonkorotusten kirjanpitoarvo on 8,6 milj.e vuoden 1999 lopussa ja 9,5 milj.e vuoden 1998 lopussa.

³⁾ Poistamattomia aktivoituja korkomenoja sisältyy rakennuksiin 0,5 milj.e vuonna 1999 (0,4 milj.e vuonna 1998), koneisiin ja kalustoon 2,4 milj.e vuonna 1999 (2,3 milj.e vuonna 1998). Korkomenoja ei aktivoitu tilikauden 1999 aikana. Vuonna 1998 koneisiin ja kalustoihin aktivoituidut korkomenot olivat 0,1 milj.e.

13. SJOITUKSET

	Osuudet osakkuusyrityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Saamiset osakkuusyrityksiltä	Muut saamiset	1999 yhteensä	1998 yhteensä
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	41,6	7,9	0,8	17,6	67,9	70,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	1,5	–	–	–	1,5	3,0
Lisäykset	9,7	0,3	–	–	10,0	7,6
Vähennykset	–	–0,3	–	–	–0,3	–5,4
Siirrot	–	–	–	–	–	–1,9
Kurssierot ja muut muutokset	–2,1	0,3	0,1	–	–1,7	–0,8
Arvonalennukset	–	0,2	–	–	0,2	–0,3
Saamiset osakkuusyrityksiltä	–	–	–	–	–	0,3
Muut saamiset	–	–	–	–	–	–5,1
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	50,7	8,4	0,9	17,6	77,6	67,9

Osakkeet ja osuudet on eritelty liitekohdassa 27.

14. VAIHTO-OMAISSUUS

	1999	1998
Aineet ja tarvikkeet	187,1	165,8
Keskeneräiset tuotteet	15,1	19,0
Valmiit tuotteet	252,3	241,8
Ennakkomaksut	1,4	2,6
Yhteensä	455,9	429,2

KONSERNIN LIITETIEDOT
TASE (Milj.e) 1999 1998
15. SAAMISET
Pitkäaikaiset saamiset

Pitkäaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset osakkuusyryyksiltä	–	0,8
Lainasaamiset muilta	–	0,1
Muut saamiset muilta	0,1	0,1
Pitkäaikaiset korolliset saamiset yhteensä	0,1	1,0
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Siirtosaamiset muilta	4,3	0,3
Myyntisaamiset muilta	5,5	10,7
Muut saamiset muilta	0,8	0,6
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä	10,6	11,6
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	10,7	12,6

Lyhytaikaiset saamiset

Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset osakkuusyryyksiltä	2,6	–
Lainasaamiset muilta	9,5	3,2
Muut saamiset muilta	11,3	14,0
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	23,4	17,2
Lyhytaikaiset korottomat saamiset		
Myyntisaamiset osakkuusyryyksiltä	4,1	3,6
Myyntisaamiset muilta	471,6	393,3
Ennakkomaksut muilta	2,7	1,8
Siirtosaamiset muilta	22,5	26,0
Muut saamiset osakkuusyryyksiltä	0,9	0,2
Muut saamiset muilta	37,2	29,5
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	539,0	454,4
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	562,4	471,6
Saamiset yhteensä	573,1	484,2

Rahalainat emoyhtiön ja tytäryhtiöiden johdolle – 0,1
16. OMA PÄÄOMA

	Osakepää- oma	Ylikurssi- rahasto	Arvonkoro- tus ja muut rahastot	Kurssi- ja muuntoerot	Edellisten tilikausien voittovarot	Yhteensä
Oma pääoma 1.1.1998	216,6	252,9	17,9	–18,3	454,2	923,3
Muutos laskentaperiaatteissa ¹⁾	–	–	–	–	–9,2	–9,2
Tilikauden tulos	–	–	–	–	78,6	78,6
Osingonjako	–	–	–	–	–36,8	–36,8
Kurssi- ja muuntoerot	–	–	–	–18,6	–	–18,6
Muut	–	–	–1,0	–	–0,4	–1,4
Siirrot	–	–	–4,6	–	4,6	–
Oma pääoma 31.12.1998	216,6	252,9	12,3	–36,9	491,0	935,9
Oma pääoma 1.1.1999	216,6	252,9	12,3	–36,9	491,0	935,9
Muutos laskentaperiaatteissa ¹⁾	–	–	–	–	18,6	18,6
Tilikauden tulos	–	–	–	–	29,9	29,9
Osingonjako	–	–	–	–	–36,8	–36,8
Kurssi- ja muuntoerot	–	–	–	26,6	–	26,6
Omat osakkeet	–	–	–	–	–5,8	–5,8
Muut	–	–	0,2	–	–0,9	–0,7
Osakepääoman korotus	0,4	–0,4	–	–	–	–
Oma pääoma 31.12.1999	217,0	252,5	12,5	–10,3	496,0	967,7

¹⁾ Muutos laskentaperiaatteissa sisältää vuonna 1998 arvonkorotusten laskennallisen verovelan (IAS 12) –9,2 milj.e ja vuonna 1999 suurten kunnossapitotöiden kirjauskäytännön muutoksen verojen jälkeen (IAS 37) 18,6 milj.e. Kunnossapitotöiden kirjauskäytännön muutos vuoden 1999 tulokseen verojen jälkeen on – 0,1 milj.e.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TASE (Milj.e)

Emoyhtiön osingonjakoa rajoittava konsernin vapaa oma pääoma on 351,4 milj.e vuonna 1999 ja 318,1 milj.e vuonna 1998. Luku saadaan kun edellisten tilikausien voittoon lisätään tilikauden tulos ja vähennetään omaan pääomaan siirretty osuus vapaaehtoisista varauksista ja omat osakkeet. Taseeseen ei ole aktivoitu tutkimus-, perustamis- ja kehittämismenoja, jotka vaikuttavat voitonjakoa rajoittavasti.

Yhtiön osakepääoman jaottelusta ja yhtiöjärjestyksen määräyksistä on tarkemmin sivulla 14. Yhtiö hankki vuoden 1999 aikana haltuunsa 1 000 000 kpl omia osakkeitaan, joka on 0,8 % kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä ja 0,5 % osakepääomasta.

17. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Konsernitilinpäätöksessä on erillisyyhtiöiden tilinpäätössiirtojen kertymät jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilinpäätössiirtojen kertymät konserniyhtiöiden taseissa ovat kertynyttä poistoeroa.

	1999	1998
Oman pääoman osuus	134,3	136,0
Laskennallisen verovelan osuus	54,8	53,8
Kertynyt poistoero yhteensä	189,1	189,8

18. PITKÄAIKAINEN KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Joukkovelkakirjalainat	61,7	61,7
Lainat rahoituslaitoksilta	398,6	293,2
Eläkelainat	296,4	334,1
Muut pitkäaikaiset velat osakkuusyrityksille	0,4	–
Muut pitkäaikaiset velat muille	91,7	96,4
Yhteensä	848,8	785,4

Pitkäaikaisen vieraan pääoman erääntyminen

Erääntymisajat		
2001 (2000)	44,6	29,8
2002 (2001)	33,6	50,5
2003 (2002)	192,8	39,8
2004 (2003)	150,7	175,7
2005 (2004) tai sen jälkeen	427,1	489,6
Yhteensä	848,8	785,4

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua

Lainat rahalaitoksilta	99,7	145,2
Eläkelainat	283,9	274,9
Muut pitkäaikaiset velat	43,5	69,5
Yhteensä	427,1	489,6

Muihin pitkäaikaisiin velkoihin sisältyy johdolle annettu optiolaina, 0,1 milj.e, josta on tarkempi selvitys sivulla 10.

Pitkäaikaisten lainojen valuuttajakauma (%)

EUR	35	–
FIM	18	46
SEK	15	14
BEF	1	7
USD	11	9
DKK	5	6
GBP	7	7
NLG	–	6
DEM	–	2
Muut	8	3
Yhteensä	100	100

Yhtiöllä ei ole vaihtovelkakirjalainoja.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TASE (Milj.e)	1999	1998
Debenttuuri- ja muut joukkovelkakirjalainat		
Laina		Lainan valuutta
FI 0003008581	1998-2003	EUR
FI 0003008599	1998-2006	EUR
Yhteensä	61,7	61,7

19. LASKENNALLINEN VEROVELKA

Laskennalliset verovelat	82,3	82,6
Laskennalliset verosaamiset	25,7	18,9
Laskennalliset nettoverovelat	56,6	63,5
Jaksotuserot	9,1	14,7
Tilinpäätössiirrot	54,8	53,8
Konsernin yhdistelytoimenpiteet	-7,3	-5,0
Yhteensä	56,6	63,5

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on laskettu IAS:ssä 1.1.1998 voimaan tulleiden säännösten mukaan.

Suomalaisten konserniyhtiöiden vapaaehtoisiiin varauksiin liittyvät laskennalliset verovelat olivat 54,8 milj.e vuonna 1999 ja 53,8 milj.e vuonna 1998. Laskennalliset verosaamiset ovat pääasiassa verosaamisia verotappioista, rahoitusleasingistä ja sisäisistä katteista.

20. PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevastuuvelat		
Eläkesäätiöiden vastuuvelat	0,4	0,7
Muut eläkevastuuvelat	18,3	22,8
Yhteensä	18,7	23,5
Muut pakolliset varaukset		
Varaus uudelleenjärjestelyjä varten	7,0	6,8
Ympäristö- ja vahinkovaraus	7,5	6,8
Muut kuluvaraukset	6,0	6,9
Yhteensä	20,5	20,5
Pakolliset varaukset yhteensä	39,2	44,0

Pakolliset varaukset ovat eriä, joiden arvioidaan erääntyvän maksettavaksi aikaisintaan vuoden kulu-
tua. Lyhytaikaiset kuluvaraukset (20,8 milj.e vuonna 1999 ja 12,4 milj.e vuonna 1998) sisältyvät siirto-
velkoihin.

21. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Korolliset lyhytaikaiset velat		
Lainat rahoituslaitoksilta	28,6	40,0
Eläkelainat	3,2	3,8
Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät muille	19,4	21,5
Rahoitusvekselit muilta	2,4	2,1
Muut korolliset lyhytaikaiset velat osakkuusyrityksille	1,2	0,5
Muut korolliset lyhytaikaiset velat muille	118,7	134,7
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	173,5	202,6
Korottomat lyhytaikaiset velat		
Saadut ennakot muilta	18,5	17,1
Ostovelat osakkuusyrityksille	0,8	0,6
Ostovelat muille	235,3	195,5
Siirtovelat muille	202,3	168,2
Muut korottomat lyhytaikaiset velat muille	45,0	27,0
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	501,9	408,4
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	675,4	611,0

Siirtovelat

Siirtovelat sisältävät pääasiassa palkkoja, lomapalkkoja, korkoja ja veroja vuonna 1999.

KONSERNIN LIITETIEDOT

TASE (Milj.e) 1999 1998

22. NETTOVELAT

Korollinen pitkäaikainen vieras pääoma	848,8	785,4
Korollinen lyhytaikainen vieras pääoma	173,5	202,6
Rahoitusarvopaperit	-42,4	-39,9
Rahat ja pankkisaamiset	-46,0	-55,6
Yhteensä	933,9	892,5

23. ELÄKEVELKA IAS 19:N MUKAAN LASKETTUNA

Vastuiden nykyarvo 31.12.1998	830,4	-
Varojen käypä arvo 31.12.1998	-836,9	-
Rahastoimattomien vastuiden nykyarvo 31.12.1998	6,1	-
Nettovelka taseessa 31.12.1998	-0,4	-
Velan lisäys 1999	7,7	-
Velka taseessa 31.12.1999	7,3	-
Nettovelan lisäys on seuraava:		
Palvelukustannus	10,6	-
Korkokustannus	44,4	-
Varojen oletettu tuotto	-40,9	-
Muut	0,5	-
Kannatusmaksut	-6,9	-
Yhteensä	7,7	-

24. IAS 19:N VAIKUTUS TILINPÄÄTÖKSEEN

Jos konsernissa olisi sovellettu IAS 19:ää ja kirjattu siirtymisestä aiheutuva velan kasvu kokonaan tuuloslaskelmaan, vuoden 1999 nettotulos olisi ollut 7,7 milj.e pienempi, oma pääoma 31.12.1999 olisi ollut 7,3 milj.e pienempi (0,4 milj.e suurempi 31.12.1998) ja velka 7,3 milj.e suurempi 31.12.1999 (0,4 milj.e pienempi 31.12.1998) kuin laaditussa tilinpäätöksessä.

25. VAKUUDET JA VASTUUSITOUKSET

Taseen velkoihin sisältyvät kiinnelainat ja niiden vakuutena annetut kiinnitykset

Lainat rahoituslaitoksilta	10,0	8,2
Annetut kiinnitykset	9,9	9,9
Eläkelainat	89,1	111,2
Annetut kiinnitykset	110,9	142,1
Muut lainat	6,6	1,1
Annetut kiinnitykset	6,9	5,7
Kiinnelainat yhteensä	105,7	120,5
Annetut kiinnitykset yhteensä	127,7	157,7

Vastuusitoumukset

Annetut pantit		
Omien sitoumusten puolesta	7,0	10,4
Muiden puolesta	1,1	1,1
Takaukset		
Osakkuusyhtyritysten puolesta	39,7	24,4
Muiden puolesta	4,2	8,3
Leasingvastuut ¹⁾	5,1	4,8
Muut vastuut		
Osakkuusyhtyritysten puolesta	1,2	1,1
Muiden puolesta	1,0	1,0

Vieraaseen pääomaan sisältyy 55,5 milj.e rahoitusleasingiin liittyviä velkoja.

Toimitusjohtajia, hallituksen ja hallintoneuvoston jäseniä ja varajäseniä koskevia vakuuksia ja vastuusitoumuksia ei ollut vuosina 1999 ja 1998.

¹⁾ Tulevina vuosina on sitouduttu maksamaan leasingvuoksia kaikkiaan 13,8 milj.e.

Oikeudenkäynnit

Laajaan kansainväliseen liiketoimintaansa liittyen konserni on vastaajana tai kantajana useissa oikeudenkäynneissä. Konserni ei odota minkään tällä hetkellä vireillä olevan oikeudenkäynnin yksin tai yhdessä muiden kanssa heikentävän merkittävästi konsernin taloudellista asemaa tai toiminnan tulosta.

KONSERNIN LIITETIEDOT

26. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konsernin rahoitustoimintaa hoidetaan keskitetysti. Finanssihallinto toimii sisäisenä pankkina, jonka kautta tytäryhtiöt hoitavat kaikki lainanotto-, sijoitus- ja suojautumistarpeensa. Finanssihallinto huolehtii myös likvidien varojen sijoittamisesta, korko- ja valuuttariskien hallinnasta sekä cash pool -tilien ylläpidosta. Rahoituspolitiikka on yhtiön hallituksen hyväksymä. Tämän lisäksi johtoryhmä vahvistaa vuosittain rahoituksen toimintasuunnitelman. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on suojata yhtiötä rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta ja siten turvata omalta osaltaan yhtiön tuloskehitys ja oma pääoma. Yhtiö käyttää erilaisia rahoitusinstrumentteja, kuten termiinejä, optioita ja futuureja, asetettujen limiittien puitteissa. Vain sellaisia instrumentteja käytetään, joiden markkina-arvoja ja riskejä voidaan jatkuvasti ja luotettavasti seurata yhtiön riskienhallintajärjestelmässä. Johdannaisinstrumentteja käytetään ainoastaan suojautumistarkoituksiin, ei spekulatiivisesti.

Valuuttariski

Euron käyttöönotto on pienentänyt konsernin valuuttavirtariskiä. Suurin osa konsernin euroalueen tuotannosta myös myydään euroalueelle. Valuuttavirtariskiä kuitenkin syntyy sekä euroalueella että alueen ulkopuolella muussa kuin kotivaluutassa tapahtuvista nettovaluuttavirroista. Tämän lisäksi euroalueen ulkopuolisten yhtiöiden tuloksen ja tase-erien muuntaminen euroiksi synnyttää valuuttariskiä.

Valuuttavirtariskiä suojataan valikoiden siten, että jo varmistuneet valuuttavirrat suojataan kokonaan ja ennustetuista virroista osa, sitä suurempi, mitä todennäköisempänä virran toteutumista pidetään. Perusohjeena on, että 12 kuukauden ennustetusta valuuttavirrasta on suojattava vähintään 30 %. Jokainen tytäryhtiö on itse vastuussa omien suojauspäätöksensä tekemisestä. Tytäryhtiöiden suojaustoimemksiäntoja täydennetään konsernin tarpeiden mukaisesti finanssihallinnon tekemillä konsernitason suojaustoimenpiteillä, joiden limiitti vuodelle 1999 oli 35 milj.e. Kuukausitasolla oli tästä limiitistä käytössä keskimäärin noin 14 milj.e. Osana tätä positiota huolehdittiin siitä, että ulkoinen ja sisäinen valuuttamääräinen otto- ja antolainaus ovat lähes täydessä tasapainossa. Konsernitason suojaustoimenpiteille oli olemassa sekä nimellisarvoa että markkina-arvoa koskevat limiitit, joiden toteutumista seurattiin päivittäin. Jatkossa valuuttavirtariskien seuranta muuttuu, sillä 12 kuukauden ennustetusta nettovaluuttavirrasta suojataan lähtökohtaisesti 50 %. Tämä sisältää sekä tytäryhtiöiden toimeksiannot että konsernitason suojauksen. Tästä 50 %:n tasosta saadaan finanssihallinnon puitteissa poiketa +/- 100 milj.e. Ennustetusta virrasta on kuitenkin aina oltava vähintään 30 % ja enintään 100 % suojattuna. Limiittien käyttöä seurataan päivittäin. Vuonna 1999 kaikkien ulkoisten valuutta-

termiinien ja -optioiden kokonaisvolyymi oli noin 4 000 milj.e. Tämä sisältää sekä tytäryhtiöiden puolesta että konsernitason tehdyt transaktiot.

Konserni pyrkii suojautumaan taseriskiltä siten, että taseen valuuttamääräiset velat pyritään pitämään tasapainossa valuutoittain taseen omaisuuserien kanssa. Tytäryhtiöiden valuuttamääräisiä omia pääomia suojataan kurssimuutoksilta ns. equity-menetelmän mukaisesti pitkäaikaisilla valuuttamääräisillä lainoilla sekä termiini- ja valuutanvaihtosopimuksilla. Koska euron korko on selvästi alempi kuin esimerkiksi Yhdysvaltojen dollarin ja Englannin punnan korko, aiheutuu valuuttamääräisillä lainoilla toteutettavasta tase-suojauksesta merkittävä kustannus, mikä otetaan huomioon suojauspäätöksiä tehtäessä. Taseriskien suojauksessa seurattiin omavaraisuusastetta siten, että jos +/- 2,5 %:n muutos valuuttakursseissa aiheutti yhden prosenttiyksikön muutoksen omavaraisuusasteessa, oli suojaustoimenpiteisiin ryhdyttävä. Vuodelle 2000 uusi vaihteluväli valuuttakurssimuutoksille on +/- 5 %, joka saa aiheuttaa korkeintaan 1,5 prosenttiyksikön muutoksen omavaraisuusasteessa. Käytännössä tämä tarkoittaa taseen suhteen, että suojaamattoman oman pääoman arvo sai olla vuonna 1999 korkeintaan 500 milj.e, jatkossa tämä limiitti on 375 milj.e. Euroalueen ulkopuolisten valuuttojen oman pääoman suojausaste vuoden 1999 lopussa oli noin 25 %; suurimmat suojaamattomat positiot ovat Ruotsin kruunussa ja Englannin punnassa.

Korkoriski

Konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti tavoitteena on suojautua merkittävilta korkoriskeiltä. Korkoriskien hallitsemiseksi konsernin lainanotto ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin. Lisäksi käytetään aktiivisesti koronvaihtosopimuksia sekä korkotermiinejä ja muita johdannaisopimuksia. Konsernin pitkäaikaisista veloista korkeintaan 50 % saa olla kiinteäkorkoista. Vuoden 1999 lopussa konsernin koko lainasalkusta oli 28 % kiinteään korkoon sidottua, kun eläkelainat on katsottu vaihtuvakorkoiksi. Finanssihallinnossa seurataan myös lainasalkun duraatiota sekä herkkyyttä korkokäyrän muutoksille. Koko lainasalkun duraatio vuoden 1999 lopussa oli 16 kuukautta. Tällöin eläkelainojen duraationa käytetään yhtä vuotta. Vuonna 2000 saa lainasalkun duraatio vaihdella välillä 6-24 kuukautta. Yhden prosenttiyksikön muutos korkokäyrässä sai aiheuttaa vuonna 1999 korkeintaan 13,5 milj. euron markkina-arvon muutoksen korkosalkussa. Vuoden 1999 aikana olisi yhden prosenttiyksikön muutos johtanut keskimäärin noin 8 milj. euron markkina-arvon muutokseen korkosalkussa. Vuodelle 2000 uusi limiitti on 15 milj.e. Limiittejä voidaan johtoryhmän päätöksellä muuttaa markkinatilanteen mukaan. Poliitiikan seurauksena konsernin keskikorko on yleensä matalien korkojen vallitessa lyhytaikaisten korkojen markkinatasoa korkeampi ja toisaalta korkeiden korkojen vallitessa sitä alhaisempi.

KONSERNIN LIITETIEDOT

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskiä aiheutuu siitä, että rahoitusta-pahtuman sopimusosapuoli ei välttämättä pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Rahoituksen vastapuoliriskit liittyvät lähinnä sijoitustoimintaan ja johdannaissopimusten vastapuoliriskeihin. Konserni käyttää vastapuolinaan vain luottokelpoisuudeltaan hyviä rahoituslaitoksia. Hyväksytyt vastapuolia on tällä hetkellä runsaat kaksikymmentä. Alle A-tason luokituksen saanut tai luottoluokittelematon vastapuoli vaatii erillisen hyväksynnän. Tämä koskee tällä hetkellä vain muutamaa vastapuolta. Ennen vastapuoleksi ottamista rahoituslaitoksen on käytävä läpi erityinen hyväksymisprosessi. Tämän lisäksi finanssihallinto hyväksyy tytäryhtiöiden uudet pankkisuhteet. Vastapuoliriskiä seurataan kuukausitasolla määrittämällä saatavien markkina-arvoista maksimiriski jokaista vastapuolta kohden. Kullekin rahoituslaitokselle on olemassa hyväksytyt limiitti. Näistä limiiteistä oli vuoden vaihteessa käytössä suurimmillaan 33 %. Lyhytaikaisia sijoituksia tehdään likvideihin instrumentteihin, joilla on alhainen riski. Rahoituksen luottoriskeistä ei tilikauden aikana syntynyt luottotappioita.

Varainhankintariski

Konserni hajauttaa varainhankintariskinsä hankkimalla rahoitusta eri lähteistä eri markkinoilla. Konsernilla on pankkilainoja, eläkelainoja, va-

kuutusyhtiölainoja, pitkäaikainen joukkolainahankinta sekä lyhytaikaisia koti- ja ulkomaisia yritystodistusohjelmia. Tavoitteena on tasapainottaa lainasalkun eräänymisaikataulu ja ylläpitää riittävän pitkä maturiteetti pitkäaikaisille lainoille. Konsernin maksuvalmius ja varainhankinnan järjestelyt turvataan ylläpidettävällä likviditeetillä ja valmiusluotoilla (revolving credit facility). Konsernilla on yritystodistusohjelma, josta voidaan nostaa enintään 150 milj.e. sekä Euro Commercial Paper (ECP) -ohjelma, josta voidaan nostaa enintään 200 milj. USD. ECP -ohjelmaa on käytetty hyvin vähän vuonna 1999. Konsernin keskimääräinen likviditeetti vuonna 1999 oli 91 milj.e. Vuoden 1999 lopussa likviditeettiä oli 88 milj.e. sekä käyttämättömää valmiusluottoa noin 260 milj.e, yhteensä 348 milj.e. Likviditeetin hallintaa kehitetään jatkuvasti tehostamalla cash pool -konsernitilijärjestelyjä. Euron käyttöönotto vuoden 1999 alusta ja sen myötä kehitettävä euro cash pool tulee helpottamaan huomattavasti likvidien varojen hallintaa. Euro cash poolin suunnitellaan käynnistyvän vaiheittain vuoden 2000 aikana.

Sopimusriski

Konsernin rahoitussopimusriskiä hallitaan keskittämällä rahoitussopimusten hyväksyntä finanssihallintoon sekä käyttämällä standardoituja sopimusmalleja.

Rahoitusinstrumentit

	31.12.1999		31.12.1998	
	Nimellis-arvo	Käypä arvo	Nimellis-arvo	Käypä arvo
Valuuttasopimukset				
Valuuttatermiinisopimukset joista tulevia valuuttavirtoja suojaa	318,9 47,7	1,9 3,2	378,9 125,2	-4,2 -2,5
Valuuttaoptiot				
Ostetut	5,8	0,1	38,7	0,9
Asetetut	11,6	-0,5	59,3	-0,9
Valuutanvaihtosopimukset	183,2	-9,9	198,9	-5,6
Korkosopimukset				
Korvavaihtosopimukset	173,9	-3,6	120,5	-6,3
Korkotermiinisopimukset joista avoinna	290,0 -	- -	321,2 15,8	0,1 0,1
Obligaatiotermiinisopimukset joista avoinna	2,0 -	- -	- -	- -

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot eivät välttämättä vastaa osapuolten vaihtamia rahasuorituksia eivätkä siten yksinään tarkasteltuina anna kuvaa konsernin riskiasemasta.

Sopimusten käypä arvo perustuu raportointipäivän markkinahintaan niiltä osin kuin sopimukset ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Muut sopimukset on arvostettu niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon ja optioiden osalta arvonmääritysmalleihin.

KONSERNIN LIITETIEDOT

27. KONSERNIN OSAKKEET JA OSUDET

			Omistus- osuus %
Osakkuusyhtiöt ¹⁾			
A/S Ammonia	Fredericia	Tanska	33,3
Alufluor AB	Helsingborg	Ruotsi	50,0
Aluminium Sulphate Co. of Egypt, S.A.E.	Kairo	Egypti	26,1
Aquanorm V.O.F.	Gorinchem	Hollanti	50,0
Corob India PVT.LTD	Mumbai	Intia	25,5
DA Kemikaalide AS	Tallinna	Viro	40,0
Farmit Website Oy	Helsinki	Suomi	33,3
Indkoebsselskabet for Kali I/S	Fredericia	Tanska	50,0
Kemax B.V.	Rozenburg	Hollanti	50,0
Kemira Arab Potash Company	Amman	Jordania	48,0
Kemira Compound Fertiliser (Zhanjiang) Co. Ltd.	Zhanjiang	Kiina	49,0
Kemira Emirates Fertilizers Company (Kefco)	Dubai	Yhdistyneet Arabiemiraatit	39,8
Kemira Kuok Fertilizer Sdn. Bhd.	Kuala Lumpur	Malesia	30,0
Kemira Thai Co. Ltd	Bangkok	Thaimaa	49,5
Kemira Trading Oy	Helsinki	Suomi	100,0
Kemira-Ube Ltd	Tokio	Japani	50,0
Kemwater Phil., Corp.	Manila	Filippiinit	40,0
Kemwater (Yixing) Co., Ltd	Yixing	Kiina	49,0
KK Animal Nutrition (Pty) Ltd.	Durban	Etelä-Afrikka	50,0
Movere Oy	Lahti	Suomi	40,0
Oy Polargas Ab	Oulu	Suomi	30,0
PK Düngerhandels-gesellschaft m.b.H.	Hannover	Saksa	50,0
Seco S.A.	Ribécourt	Ranska	49,9
Superstar Fertilizers Co. Ltd	Bangkok	Thaimaa	40,0
Spruce Vakuutus Oy	Helsinki	Suomi	100,0
Swedish Water Corporation AB	Tukholma	Ruotsi	25,0
UAB Kemira Lifosa	Kedainiai	Liettua	33,1
Union Kemira Co.	Abu Dhabi	Yhdistyneet Arabiemiraatit	49,0
Varteko Valduse AS	Pärnu	Viro	41,8

¹⁾ Sisältää myös sellaiset kokonaan omistetut yhtiöt, jotka on konsolidoitu pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Kiinteistö- ja asunto-osakkeet sisältyvät muihin osakkeisiin.

Muut osakkeet ja osuudet

Ekokem Oy Ab	Suomi	3,0
Peder P. Hedegaard A/S	Tanska	5,0
Vierumäen Kuntokylä Oy	Suomi	8,0
Forcit Oy	Suomi	15,4
Suomen Rehu Oy	Suomi	19,9

Konsernitilinpäätökseen yhdistellyistä tytäryhtiöistä on luettelo sivuilla 70–71.

28. SEGMENTTIKOHTAISET TIEDOT

Ensisijainen segmentti – liiketoimintasegmentti

Konserni on organisoitu seuraaviksi päätoimialoiksi: Kemira Chemicals, Tikkurila, Kemira Agro ja Kemira Pigments.

Konsernin sisäiset siirtohinnat perustuvat pääasiassa markkinahintoihin. Joissakin tapauksissa, esim. markkinointiyhtiöissä käytetään kustannusperusteisia hintoja, joihin on lisätty kate (ns. cost plus -menetelmä).

Liiketoimintojen varat ja velat käsittävät ne varat ja velat, jotka ovat suoraan tai perustellusti kohdistettavissa ao. liiketoiminnoille. Liiketoimintasegmenttien varoihin on laskettu aineelliset ja aineettomat hyödykkeet, osuudet osakkuusyhtiöissä, vaihto-omaisuus ja korottomat saamiset. Liiketoimintasegmenttien velkoihin sisältyvät lyhytaikaiset korottomat velat.

KONSERNIN LIITETIEDOT

Segmenttikohtaiset tiedot (milj.e)

1999	Kemira Chemicals	Tikkurila	Kemira Agro	Kemira Pigments	Muut	Konserni
Tuloslaskelma						
Ulkoinen liikevaihto	629,4	357,3	1 000,4	477,7	61,4	2 526,2
Konsernin sisäinen myynti	67,6	0,2	14,3	10,8	-92,9	-
Liikevaihto yhteensä	697,0	357,5	1 014,7	488,5	-31,5	2 526,2
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	2,9	-	-0,5	-	0,4	2,8
Liikevoitto	83,2	23,1	-38,8	34,9	8,6	111,0
Muut tiedot						
Liiketoimintojen varat	777,2	297,5	792,5	538,4	58,5	2 464,1
josta osuudet osakkuusyhtiöissä	29,3	-	16,5	0,6	4,3	50,7
Kohdistamattomat varat						138,8
Konsernin vastaavaa yhteensä						2 602,9
Liiketoimintojen velat	112,1	59,1	231,4	93,0	6,0	501,6
Kohdistamattomat velat						1 118,4
Konsernin velat yhteensä						1 620,0
Investoinnit	48,9	22,6	47,4	46,2	3,0	168,1
Poistot	56,0	18,1	64,2	46,2	3,6	188,1
Rahavirta						
Liiketoiminta	75,0	27,5	36,5	55,1	-13,2	180,9
Nettoinvestoinnit	-48,5	-20,5	-46,3	-46,2	11,9	-149,6
Rahoitus	-14,5	-5,8	3,7	-1,4	-20,4	-38,4
1998						
Tuloslaskelma						
Ulkoinen liikevaihto	566,6	360,5	1 011,1	411,8	62,7	2 412,7
Konsernin sisäinen myynti	63,1	-	19,2	11,1	-93,4	-
Liikevaihto yhteensä	629,7	360,5	1 030,3	422,9	-30,7	2 412,7
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	4,0	-	-0,1	-	1,1	5,0
Liikevoitto	75,1	32,6	18,7	22,3	-0,6	148,1
Muut tiedot						
Liiketoimintojen varat	707,2	285,2	771,8	485,6	63,3	2 313,1
josta osuudet osakkuusyhtiöissä	26,7		9,1	0,6	5,2	41,6
Kohdistamattomat varat						140,0
Konsernin vastaavaa yhteensä						2 453,1
Liiketoimintojen velat	149,2	82,0	195,9	87,5	-106,2	408,4
Kohdistamattomat velat						1 095,5
Konsernin velat yhteensä						1 503,9
Investoinnit	126,3	22,8	62,1	40,4	3,9	255,5
Poistot	48,2	16,1	57,2	44,1	5,1	170,7
Rahavirta						
Liiketoiminta	79,4	9,0	19,4	37,4	-22,5	122,7
Nettoinvestoinnit	-125,3	-15,4	-61,0	-37,9	1,8	-237,8
Rahoitus	57,0	7,6	15,0	-8,3	1,8	73,1

KONSERNIN LIITETIEDOT

Toissijainen segmentti – maantieteellinen segmentti

	1999	1998
Liikevaihto		
Suomi	453,5	497,2
Muut EU-maat	1 324,5	1 275,3
Muu Eurooppa	211,7	206,1
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	328,9	267,7
Aasia	167,8	124,5
Muut maat	39,8	41,9
Yhteensä	2 526,2	2 412,7
Pysyvät vastaavat (aineeton ja aineellinen käyttöomaisuus)		
Suomi	535,5	531,1
Muut EU-maat	603,8	608,8
Muu Eurooppa	34,5	27,9
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	190,0	170,9
Aasia	42,4	37,6
Muut maat	1,7	–
Yhteensä	1 407,9	1 376,3
Investoinnit		
Suomi	77,6	82,7
Muut EU-maat	58,9	71,0
Muu Eurooppa	9,8	8,6
Pohjois- ja Etelä-Amerikka	20,4	52,3
Aasia	1,3	40,8
Muut maat	0,1	0,1
Yhteensä	168,1	255,5

29. MUUTOKSET KONSERNIRAKENTEESSA

Konserniyhtiöiden ostot ja perustetut uudet tytäryhtiöt

- A. Jalander Oy:n Viroon perustama ja kokonaan omistama tytäryhtiö A. Jalander Eesti Oü aloitti toimintansa vuoden 1999 aikana.
- Kemira Agro Oy hankki 50 % italialaisesta Biolchim S.p.A. -nimisestä yhtiöstä, joka toimii yhteisyrityksenä.
- Tikkurila Paints Oy perusti kokonaan omistamansa tytäryhtiön Moskovaan. Yhtiön nimi on OOO Kraski Tikkurila.
- Kemira Agro Oy perusti osakkuusyhtiön Dubaihin Yhdistyneisiin Arabiemiirikuntiin yhdessä Union Kemira Co:n ja Emirates Food Company (EFC):n kanssa. Omistuosuudet ovat 30 %, 20 % ja 50 %. Yrityksen nimi on Kemira Emirates Fertilizer Company (Kefco).
- Kemira Agro Oy hankki helsinkiläisen osakkuusyhtiön nimeltä Farmit Website Oy. Omistuosuus on 33,3 %.
- Kemira Agro Oy perusti osakkuusyhtiön Jordaniaan nimellä Kemira Arab Potash Company. Omistuosuus on 48 % ja yhtiön omistaa Kemira Danmark A/S.
- Kemira Chemicals Oy perusti osakkuusyhtiön Kiinaan nimellä Kemwater (Yixing) Co., Ltd. Omistuosuus on 49 %.
- Kemira Chemicals Oy perusti Unkariin kokonaan omistamansa markkinointiyhtiön nimeltä Kemira Chemicals Hungaria KFT.
- Kemira Chemicals Oy perusti 21.12.1999 Kanadaan Kemira Chemicals Canada NRO, Inc. -nimisen yhtiön.
- Kemira Chemicals Oy ja Helsingin kaupunki perustivat tammikuussa 2000 jäteveden puhdistusta harjoittavan yrityksen nimeltä Kemwater Services Oy. Kemira Chemicals Oy omistaa 51 % osakekannasta ja Helsingin kaupunki 49 %.
- Kemira Agro Oy lisäsi omistuosuuttaan kiinalaisessa Kemira Compound Fertiliser (Zhanjiang) Co. Ltd:ssä 35 %:sta 49 %:iin.

Konserniyhtiöiden omistusten muutokset konsernin sisällä

- Kemira N.I. Ltd sulautettiin Kemira Agro U.K. Ltd:hen ja Kemira Ireland Ltd:n emoyhtiöksi tuli Kemira Agro U.K. Ltd.
- Kemira Chemicals Oy myi yhtiön nimeltä Kemira Kemwater GmbH Tikkurila Coatings Oy:lle. Yhtiön nimi muutettiin Tikkurila Coatings GmbH:ksi.
- Corob S.p.A. fuusioitiin Taotek S.p.A.:han 31.12.1999. Fuusion yhteydessä Taotek S.p.A:n nimi muutettiin Corob S.p.A.:ksi.
- Kemira Oyj perusti Tanskaan Kemira Danmark Holding A/S -nimisen yhtiön, jonka omistukseen siirrettiin Kemira Danmark A/S Kemira Agro Oy:n omistuksesta ja Kemira Miljö A/S Kemira Kemi AB:n omistuksesta.

Nimenmuutokset

- Taotek North America Inc:n nimi muutettiin Corob North America Inc:ksi.
- Taotek Asia Ltd:n nimi muutettiin Corob Ltd:ksi.
- AS Tikkurila Industrial Coatingsin nimi muutettiin AS Tikkurila Coatingsiksi.
- Kemira Color B.V:n nimi muutettiin 1.1. 2000 alkaen Tikkurila Coatings B.V:ksi.
- Kemira Coatings Ltd:n nimi muutettiin 1.1.2000 alkaen Tikkurila Coatings Ltd:ksi.
- Kemira Coatings (Ireland) Ltd:n nimi muutettiin 1.1.2000 alkaen Tikkurila Coatings (Ireland) Ltd:ksi.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS

TULOSLASKELMA

Milj.e	Viite	1.1. – 31.12.	
		1999	1998
Liikevaihto	1	27,2	31,7
Liiketoiminnan muut tuotot	2	9,8	0,5
Kulut	3, 4	-32,5	-37,1
Poistot	5	-1,0	-1,8
Liikevoitto		3,5	-6,7
Rahoitustuotot ja -kulut	6	16,5	8,2
Voitto ennen satunnaisia, tilinpäätössiirtoja ja veroja		20,0	1,5
Satunnaiset erät	7	81,6	106,1
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		101,6	107,6
Tilinpäätössiirrot	8	0,0	0,8
Välittömät verot	9	-28,4	-30,4
Tilikauden voitto		73,2	78,0

RAHOITUSLASKELMA

Milj.e	1999	1998
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	3,5	-6,7
Poistot	1,0	1,7
Saadut korot	31,0	26,0
Maksetut korot	-22,5	-17,4
Saadut osingot	1,3	3,5
Muut rahoituserät	17,4	2,9
Verot	-20,4	-23,7
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	11,3	-13,7
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaiset liikesaamiset	-2,7	30,0
Korottomat lyhytaikaiset velat	7,5	-41,1
Käyttöpääoman muutos yhteensä	4,8	-11,1
Liiketoiminnan rahavirta	16,1	-24,8
Investointien rahavirta		
Ostetut konserniyhtiöt	-66,3	-9,7
Ostetut osakkuusyhtiöt	-	-1,4
Muun käyttöomaisuuden ostot	-0,8	-0,6
Myydyt osakkuusyhtiöt	-	0,8
Muun käyttöomaisuuden myynnit	0,2	0,3
Investoinnit yhteensä	-66,9	-10,6
Rahavirta ennen rahoitusta	-50,8	-35,4
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	120,8	94,5
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)	-47,6	-90,4
Lyhytaikaisen rahoituksen lisäys (+), vähennys (-)	-28,3	124,8
Konserniavustukset	109,1	62,4
Maksetut osingot	-36,8	-36,8
Muut	-5,9	-0,1
Rahoituksen rahavirta	111,3	154,4
Likvidien varojen lisäys / vähennys	60,5	119,0
Likvidit varat 31.12.	337,0	276,5
Likvidit varat 1.1.	276,5	157,5
Likvidien varojen lisäys / vähennys	60,5	119,0

TASE

Milj.e	Viite	31.12.	
		1999	1998
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	10	0,4	0,3
Aineelliset hyödykkeet	11	21,4	21,9
Sijoitukset	12		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		434,7	380,0
Osuudet osakkuusyhteisöissä		5,0	5,0
Muut osakkeet ja osuudet		3,1	3,1
Omat osakkeet		5,8	-
Muut sijoitukset		477,3	429,7
Sijoitukset yhteensä		925,9	817,8
Pysyvät vastaavat yhteensä		947,7	840,0
Vaihtuvat vastaavat			
Saamiset	13		
Korolliset saamiset		114,1	70,6
Korottomat saamiset		123,4	136,7
Saamiset yhteensä		237,5	207,3
Rahoitusarvopaperit	14	334,3	272,3
Rahat ja pankkisaamiset		2,7	4,2
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		574,5	483,8
Vastaavaa yhteensä		1 522,2	1 323,8

VASTATTAVAA

Oma pääoma	15		
Osakepääoma		217,0	216,6
Ylikurssirahasto		252,5	252,9
Omien osakkeiden rahasto		5,8	-
Edellisten tilikausien voitto		184,9	149,5
Tilikauden voitto		73,2	78,0
Oma pääoma yhteensä		733,4	697,0
Tilinpäätössiirtojen kertymät	16	0,5	0,5
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	17	525,2	385,1
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	18	-	1,5
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		525,2	386,6
Lyhytaikainen vieras pääoma	19		
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma		217,5	202,8
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		45,6	36,9
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		263,1	239,7
Vieras pääoma yhteensä		788,3	626,3
Vastattavaa yhteensä		1 522,2	1 323,8

**EMOYHTIÖN LIITETIEDOT
TULOSLASKELMA (Milj.e)**

1. LIIKEVAIHTO	1999	1998
Liikevaihto	27,2	31,7

Liikevaihto koostuu sähkön myynnistä konsernin suomalaisille tytäryhtiöille ja konsernin ulkopuolelle Suomessa.

2. LIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

Käyttöomaisuuden myyntivoitot	9,3	0,1
Muut liiketoiminnan tuotot	0,5	0,4
Yhteensä	9,8	0,5

3. KULUT

Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet		
Ostot tilikauden aikana	20,8	25,6
Ulkopuoliset palvelut	-	0,2
Materiaalit ja palvelut yhteensä	20,8	25,8
Henkilöstökulut	6,4	5,9
Vuokrat	2,3	2,5
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,0	0,0
Muut kulut ja kulujen hyvitykset	3,0	2,9
Yhteensä	32,5	37,1

4. HENKILÖSTÖKULUT JA HENKILÖSTÖMÄÄRÄ

Hallintoneuvoston palkat	0,1	0,0
Hallitusten ja toimitusjohtajien palkat ¹⁾	0,9	0,8
Muut palkat	4,2	4,0
Eläkekulut	0,7	0,6
Muut henkilöstösivukulut	0,5	0,5
Yhteensä	6,4	5,9

¹⁾ Johdon tulospalkkiota ei maksettu vuonna 1999, tulospalkkiot olivat 0,03 milj.e vuonna 1998.

Johdon eläkesitoumukset
Kemira Oyj:n toimitusjohtajalla ja varatoimitusjohtajalla on mahdollisuus päästä eläkkeelle 60-vuotiaana. Tämä mahdollisuus perustuu 1.1.1991 alkaen uusilta jäseniltä suljetun lisäeläkesäätiön etuuksiin.

Lisäeläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvat kaikki ennen vuotta 1991 yhtiön palvelukseen tulleet henkilöt ja eläkesäätiön etuudet koskevat koko sitä henkilöstöä, jolla palvelusvuodet ja muut eläkkeen myöntämistä koskevat ehdot täyttyvät.

Yhtiön johdon kanssa ei ole tehty muusta vakituisesta henkilökunnasta poikkeavia eläkesitoumuksia.

Henkilökunta

Henkilökunta keskimäärin	132	133
Henkilökunta vuoden lopussa	133	130

5. POISTOT

Suunnitelman mukaiset poistot

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,1	0,1
Muut pitkävaikutteiset menot	0,0	0,1
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	0,3	0,9
Koneet ja kalusto	0,6	0,7
Muut aineelliset hyödykkeet	0,0	0,0
Yhteensä	1,0	1,8

Poistoeron vähennys

Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	-0,1	0,0
Rakennukset ja rakennelmat	-0,2	0,4
Koneet ja kalusto	0,3	0,4
Yhteensä	0,0	0,8

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

Rahoitustuotot

Osinkotuotot		
Osinkotuotot konserniyhtiöiltä	-	2,8
Osinkotuotot osakkuusyrityksiltä	1,6	0,5
Osinkotuotot muilta	0,2	1,5
Osinkotuotot yhteensä	1,8	4,8
Korkotuotot		
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	26,5	25,5
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	12,6	8,5
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista muilta	1,8	3,6
Korkotuotot yhteensä	40,9	37,6

Muut rahoitustuotot	1999	1998
Muut rahoitustuotot konserniyhtiöiltä	0,2	0,2
Muut rahoitustuotot muilta	0,0	0,1
Muut rahoitustuotot yhteensä	0,2	0,3
Kurssierot		
Kurssierot konserniyhtiöiltä	75,2	-
Kurssierot muilta	-69,3	-
Kurssierot yhteensä	5,9	-
Rahoitustuotot yhteensä	48,8	42,7

Rahoituskulut

Korkokulut		
Korkokulut konserniyhtiöille	-2,1	0,5
Korkokulut muille	-29,7	-23,8
Korkokulut yhteensä	-31,8	-23,3
Muut rahoituskulut	-0,5	-0,8
Kurssierot		
Kurssierot konserniyhtiöiltä	-	-24,7
Kurssierot muilta	-	14,3
Kurssierot yhteensä	-	-10,4
Rahoituskulut yhteensä	-32,3	-34,5

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	16,5	8,2
-----------------------------------	------	-----

Kurssierot

Realisoituneet	17,7	3,4
Realisoitumattomat	-11,8	-13,8
Yhteensä	5,9	-10,4

7. SATUNNAISET ERÄT

Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	96,1	112,0
Yhteensä	96,1	112,0

Satunnaiset kulut

Annetut konserniavustukset	2,9	2,5
Osakkeiden arvonalennus	11,6	3,4
Yhteensä	14,5	5,9

Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	81,6	106,1
--------------------------------------	------	-------

8. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN MUUTOS

Poistoeron vähennys	0,0	0,8
Yhteensä	0,0	0,8

9. VÄLITTÖMÄT VEROT

Välittömät verot satunnaisista eristä	22,8	29,7
Välittömät verot kuluvalta vuodelta	5,6	0,6
Välittömät verot aikaisemmilta vuosilta	0,0	0,1
Muut verot ja veronluontoiset menot	0,0	0,0
Yhteensä	28,4	30,4

10. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	1999 yhteensä	1998 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	0,6	1,2	1,8	2,0
Lisäykset	0,1	0,1	0,2	0,0
Vähennykset	0,0	-0,8	-0,8	-0,2
Hankintameno vuoden lopussa	0,7	0,5	1,2	1,8
Kertyneet poistot vuoden alussa	-0,4	-1,1	-1,5	-1,4
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,8	0,8	0,0
Tilikauden poistot	0,0	-0,1	-0,1	-0,1
Kertyneet poistot vuoden lopussa	-0,4	-0,4	-0,8	-1,5
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	0,3	0,1	0,4	0,3

**EMOYHTIÖN LIITETIEDOT
TASE (Milj.e)**

11. AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Maa- ja vesialueet ¹⁾	Rakennukset ja rakennelmat ²⁾	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1999 yhteensä	1998 yhteensä
Hankintameno vuoden alussa	2,7	28,2	9,5	0,5	0,1	41,0	40,6
Lisäykset	0,0	0,0	0,5	0,0	-0,1	0,4	0,6
Vähennykset	0,0	0,0	-1,2	0,0	0,0	-1,2	-0,2
Hankintameno vuoden lopussa	2,7	28,2	8,8	0,5	0,0	40,2	41,0
Kertyneet poistot vuoden alussa	0,0	-11,2	-7,5	-0,4	0,0	-19,1	-17,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0	1,2	0,1
Tilikauden poistot	0,0	-0,3	-0,6	0,0	0,0	-0,9	-1,6
Kertyneet poistot vuoden lopussa	0,0	-11,5	-6,9	-0,4	0,0	-18,8	-19,1
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	2,7	16,7	1,9	0,1	0,0	21,4	21,9

¹⁾ Maa- ja vesialueiden hankintamenoa ja kirjanpitoarvoon sisältyy arvonkorotuksia 0,6 milj.e kumpanakin vuotena

²⁾ Rakennusten ja rakennelmien hankintameno sisältää vuonna 1999 ja 1998 arvonkorotuksia 5,0 milj.e.

12. SJOITUKSET

	Osuudet osakuus- yrityksissä	Tytäryhtiö- osakkeet ja muut osakkeet	Sijoitukset tytäryhtiöissä	Omat osakkeet	1999 yhteensä	1998 yhteensä
Kirjanpitoarvo vuoden alussa	5,0	383,1	429,7	-	817,8	720,5
Lisäykset	0,0	66,4	0,0	5,8	72,2	11,1
Vähennykset	0,0	-11,7	0,0	-	-11,7	-4,2
Saamiset konserniyhtiöiltä	0,0	0,0	47,6	-	47,6	90,4
Kirjanpitoarvo vuoden lopussa	5,0	437,8	477,3	5,8	925,9	817,8

Osakkeet ja osuudet on eritelty liitekohdassa 21.

Pysyviin vastaaviin kuuluvien kiinteistöjen ja arvopapereiden verotusarvot	1999	1998
Maa- ja vesialueet	0,5	0,5
Rakennukset ja rakennelmat	14,3	14,3
Tytäryhtiöosakkeet	481,5	421,5
Muut osakkeet ja osuudet	5,4	4,6

Siltä osin kuin osakkeille ja osuuksille ei ole vahvistettu verotusarvoja, on esitetty kirjanpitoarvot.

13. SAAMISET

Pitkäaikaiset saamiset	1999	1998
Pitkäaikaiset korottomat saamiset		
Eläkevastuusaaminen 1.1.	1,5	1,4
Siirto muihin lyhytaikaisiin korottomiin saamisiin	-1,5	-
Lisäys/vähennys	-	0,1
Eläkevastuusaaminen 31.12.	-	1,5
Pitkäaikaiset korottomat saamiset yhteensä	-	1,5
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	-	1,5

Lyhytaikaiset saamiset	1999	1998
Lyhytaikaiset korolliset saamiset		
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä	114,1	70,6
Lyhytaikaiset korolliset saamiset yhteensä	114,1	70,6

Lyhytaikaiset korottomat saamiset	1999	1998
Myyntisaamiset		
Myyntisaamiset konserniyhtiöiltä	3,2	2,7
Myyntisaamiset muilta	1,0	1,8
Myyntisaamiset yhteensä	4,2	4,5
Ennakkomaksut	0,1	0,1
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset konserniyhtiöiltä	111,0	124,7
Siirtosaamiset muilta	6,7	5,9
Siirtosaamiset yhteensä	117,7	130,6
Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset		
Eläkevastuusaaminen 1.1.	-	-
Siirto pitkäaikaisista saamisista	1,5	-
Vähennys	-0,2	-
Eläkevastuusaaminen 31.12.	1,3	-
Muut saamiset		
Muut saamiset	0,1	-
Muut korottomat lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1,4	-
Lyhytaikaiset korottomat saamiset yhteensä	123,4	135,2
Saamiset yhteensä	237,5	207,3

Rahalainat yhtiön johdolle - -

Siirtosaamiset	1999	1998
Siirtosaamiset koroista	9,9	11,5
Siirtosaamiset kurssieroista	5,9	2,8
Siirtosaamiset konserniavustuksista	96,1	112,0
Siirtosaamiset muista	5,8	4,3
Yhteensä	117,7	130,6

14. RAHOITUSARVOPAPERIT	1999	1998
Rahoitusarvopaperit samaan konserniin kuuluvissa yhtiöissä	308,2	249,0
Rahoitusarvopaperit muissa yhtiöissä	26,1	23,3
Yhteensä	334,3	272,3

15. OMA PÄÄOMA

	1999	1998
Osakepääoma 1.1.	216,6	216,6
Muutos	0,4	-
Osakepääoma 31.12.	217,0	216,6
Ylikurssirahasto 1.1.	252,9	252,9
Muutos	-0,4	-
Ylikurssirahasto 31.12.	252,5	252,9
Omien osakkeiden rahasto 1.1.	-	-
Omien osakkeiden hankinta	5,8	-
Omien osakkeiden rahasto 31.12.	5,8	-
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	227,5	186,3
Tilikauden tulos	73,2	78,0
Osingonjako	-36,8	-36,8
Omien osakkeiden hankinta	-5,8	-
Lahjoitukset	0,0	0,0
Edellisten tilikausien voitto ja tilikauden voitto 31.12.	258,1	227,5
Oma pääoma yhteensä 31.12.	733,4	697,0

16. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Tilinpäätössiirtojen kertymät	1999	1998
Kertynyt poistoero käyttöomaisuuserittäin		
Rakennukset ja rakennelmat	0,0	-0,2
Koneet ja kalusto	0,4	0,7
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1
Aineettomat oikeudet	0,0	0,0
Muut pitkävaikutteiset menot	0,0	-0,1
Yhteensä	0,5	0,5

Tilinpäätössiirtojen kertymien muutos	1999	1998
Tilinpäätössiirtojen kertymät 1.1.	0,5	1,3
Varausten muutos tuloslaskelmassa	0,0	-0,8
Tilinpäätössiirtojen kertymät 31.12.	0,5	0,5

Kertyneiden poistojen laskennallinen verovelka oli 0,1 milj. e 31.12.1999 ja 0,1 milj.e 31.12.1998.

EMOYHTIÖN LIITETIEDOT
TASE (Milj.e)

1999 1998

17. PITKÄAIKAINEN KOROLLINEN VIERAS PÄÄOMA

Joukkovelkakirjalainat	61,7	61,7
Lainat rahoituslaitoksilta	380,7	258,0
Eläkelainat	56,3	65,3
Muut pitkäaikaiset velat	26,5	0,1
Yhteensä	525,2	385,1

Pitkäaikaisen vieraan pääoman erääntyminen

Erääntymisajat		
2001 (2000)	45,5	0,4
2002 (2001)	8,7	17,5
2003 (2002)	174,3	7,1
2004 (2003)	142,2	134,8
2005 (2004) tai sen jälkeen	154,5	225,3
Yhteensä	525,2	385,1

Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua

Eläkelainat	56,3	65,3
Muut pitkäaikaiset velat	98,2	160,0
Yhteensä	154,5	225,3

Debentuuri- ja muut joukkovelkakirjalainat

Laina	Lainan valuutta		
FI 0003008581	1998-2003	EUR	45,2
FI 0003008599	1998-2006	EUR	16,5
Yhteensä			61,7

Yhtiöllä ei ole vaihtovelkakirjalainoja.

18. PITKÄAIKAINEN KOROTON VIERAS PÄÄOMA
Eläkevastuvelat

Eläkesäätiöiden vastuuvelat	0,1	0,1
Muut eläkevastuut	1,4	1,4
Siirto muihin korottomiin velkoihin	-1,5	-
Yhteensä	-	1,5

19. LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA
Korolliset lyhytaikaiset velat

Lainat rahoituslaitoksilta	87,6	101,0
Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyserät muille	11,5	30,8
Muut korolliset velat		
Muut korolliset lyhytaikaiset velat konserniyhtiöille	79,2	57,6
Muut korolliset lyhytaikaiset velat muille	39,2	13,4
Korolliset lyhytaikaiset velat yhteensä	217,5	202,8

Muiden pitkäaikaisten lainojen lyhennyseriin sisältyy johdolle annettu optiolaina 0,1 milj.e. josta on tarkempi selvitys sivulla 14.

Korottomat lyhytaikaiset velat

Ostovelat		
Ostovelat konserniyhtiöille	0,0	0,0
Ostovelat muille	3,0	2,7
Ostovelat yhteensä	3,0	2,7
Siirtovelat		
Siirtovelat konserniyhtiöille	3,9	6,7
Siirtovelat muille	37,4	27,2
Siirtovelat yhteensä	41,3	33,9
Eläkevastuvelat		
Siirto korottomasta pitkäaikaisesta vieraasta pääomasta	1,5	-
Eläkevastuuvelan muutos	-0,3	-
Eläkevastuuvelat yhteensä	1,2	-
Muut korottomat velat muille	0,1	0,3
Korottomat lyhytaikaiset velat yhteensä	45,6	36,9
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	263,1	239,7

Siirtovelat

Siirtovelat palkoista	0,9	0,9
Siirtovelat koroista ja kurssieroista	26,9	22,4
Siirtovelat veroista	7,6	6,6
Siirtovelat konserniavustuksista	0,2	0,2
Siirtovelat muista	5,7	3,8
Yhteensä	41,3	33,9

20. VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

1999 1998

Taseen velkoihin sisältyvät kiinnelainat ja niiden vakuutena annetut kiinnitykset

Eläkelainat	4,3	5,0
Annetut kiinnitykset	5,0	5,0

Vastuusitoumukset

Annetut pantit		
Omasta puolesta	0,2	3,5
Konserniyhtiöiden puolesta	10,9	10,9

Takaukset

Konserniyhtiöiden puolesta		
lainoista	70,0	121,2
leasing-sopimuksista	54,1	50,5
muista sitoumuksista	7,7	1,1
Osakkuusyriytysten puolesta	20,2	22,8
Muiden puolesta	1,9	2,2
Yhteensä	153,9	197,8

Letter of Comfort -vastuusitoumukset ¹⁾

Konserniyhtiöiden puolesta		
luotoista	0,2	2,0
leasing-sopimuksista	3,7	4,5
Yhteensä	3,9	6,5

¹⁾ Letter of Comfort -vastuusitoumukset eivät muodosta juridista takausta.

Rahoitusinstrumenttien nimellisarvot ja markkina-arvot sisältyvät konsernin liitetietoihin.

21. KEMIRA OYJ:N OSAKKEET JA OSUUKSET

			Omistussuus kaikista osakkeista %
Tytärtyhtiöosakkeet			
Kemira Agro Oy	Helsinki	Suomi	100
Kemira Chemicals Oy	Helsinki	Suomi	100
Kemira Pigments Holding B.V.	Rotterdam	Hollanti	17,8 ¹⁾
Kemira Metalkat Oy	Helsinki	Suomi	100
Kemira Pigments Oy	Helsinki	Suomi	100
Kemira Safety Oy	Helsinki	Suomi	100
Tikkurila Oy	Helsinki	Suomi	100
Spruce Vakuutus Oy	Helsinki	Suomi	100
Kemira Danmark Holding A/S	Fredericia	Tanska	100

Muut osakkeet ja osuudet

Ekokem Oy Ab		Suomi	1,4
Forcit Oy		Suomi	15,4
Innopoli Oy		Suomi	0,7
Liikkeenjohdon koulutuskeskus		Suomi	2,0
Luoston Huolto Oy		Suomi	1,3
Tahkoluodon Polttoöljy Oy		Suomi	6,8
Teollisuuden Voima Oy		Suomi	1,9
Asunto- ja kiinteistöyhtiöiden osakkeet			
Puhelinyhteisöjen osakkeet			

¹⁾ Konsernin omistussuus on 100 %.

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITTOVAROJEN KÄYTÖSTÄ

Kemira Oyj:n tilivuoden 1999 voitto oli 73 241 803 euroa ja vapaa oma pääoma 31.12.1999 oli 258 105 760 euroa. Konsernin vapaa oma pääoma oli 485 650 000 euroa. Emoyhtiön osingonjakoa rajoittava konsernin vapaa oma pääoma oli 351 388 000 euroa, joka saadaan kun konsernitaseen vapaasta omasta pääomasta vähennetään omaan pääomaan siirretty osuus vapaaehtoisista varauksista ja omat osakkeet.

Yhtiökokoukselle ehdotetaan, että tilivuodelta jaetaan osinkoa 0,23 euroa osakkeelle eli 29 624 000 euroa. Hallituksen käytettäväksi yleishyödyllisiin tai siihen rinnastettaviin tarkoituksiin (mm. lahjoituksiin Kemira Oyj:n säätiölle) ehdotetaan varattavaksi 500 000 euroa.

Helsingissä 14. helmikuuta 2000

Sten-Olof Hansén

Niilo Pellonmaa

Timo Kaisanlahti

Eija Malmivirta

Tauno Piblava

Anssi Soila

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Kemira Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Kemira Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon vuodelta 1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja yhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsinki 16. helmikuuta 2000

KPMG WIDERI OY AB

Hannu Niilekselä
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Kemira Oyj:n hallintoneuvosto on käsitellyt yhtiön vuoden 1999 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä perehtynyt tilintarkastuskertomukseen tänään pitämässään kokouksessa.

Vuoden 2000 varsinaiselle yhtiökokoukselle hallintoneuvosto toteaa lausuntonaan, että yhtiön hallintoa on hoidettu hyvin ja että hallintoneuvostolla ei ole

Kemira Oyj:n vuoden 1999 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen johdosta mitään huomautettavaa. Hallintoneuvosto ehdottaa, että tilinpäätös ja konsernitilinpäätös vahvistetaan ja että vastuuvapaus myönnetään hallitukselle, toimitusjohtajalle ja varatoimitusjohtajille. Hallintoneuvosto yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käyttämisestä.

Helsingissä 17. helmikuuta 2000

Timo Kalli

Kari Rajamäki

Hanna Markkula-Kivisilta

Helena Rissanen

Risto Ranki

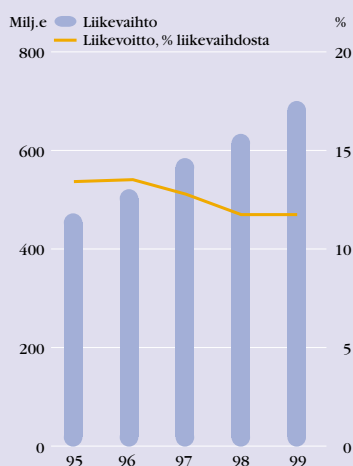
Sirpa Hertell

Pekka Kainulainen

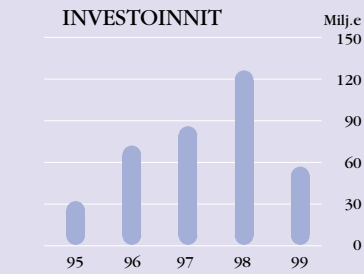
Mikko Långström

KEMIRA CHEMICALS

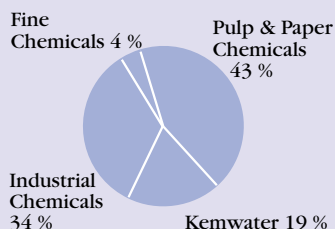
LIKEVAIHTO

INVESTOINNIT

LIKEVAIHTO

JOHTO

Toimitusjohtaja: Yrjö Sipilä
 Pulp & Paper Chemicals:
 Jubani Lindholm
 Kemwater: Lennart Jobansson
 Industrial Chemicals:
 Harri Kerminen

Yrjö Sipilä

LIKEVAIHTO JA TULOS KASVOIVAT

Kemira Chemicalsin vuosi oli vaihteleva. Eri tuotteissa ja eri markkina-alueilla oli suuria eroavuuksia: osalla tuotteista oli hyvä menekki, kun taas joidenkin kohdalla voidaan puhua jopa hintasodasta. Aasian kriisistä alkaneet kemianteollisuuden vaikeudet jatkuivat useilla aloilla. Sellu- ja paperiteollisuudessa, joka on tärkein asiakasryhmämme, oli alkuvuodesta matalasuhdanne, mutta paperituotteiden kysyntä sekä sellun hinta elpyivät vuoden puolivälissä ja loppuvuotta voidaan pitää jo nousukautena.

Kemira Chemicals jatkoi ripeää kasvuaan vuonna 1999. Liikevaihto nousi 11 % ja oli 697 milj.e (630 milj.e). Liikevoitto kasvoi 11 % ja oli 83 milj.e (75 milj.e).

Kaikkien strategisten liiketoimintayksiköiden myynti lisääntyi. Pulp & Paper Chemicalsin liikevaihto nousi 18 % ja oli 326 milj.e. Kemwaterin liikevaihto kohosi 7 % ja oli 145 milj.e. Industrial Chemicalsin liikevaihto oli 256 milj.e, jossa kasvua 4 %. Kemira Fine Chemicals Oy:n liikevaihto kasvoi 15 % ja oli 30 milj.e.

MARKKINOIDEN KEHITYS PÄÄOSIN HYVÄ

Pulp & Paper Chemicals. Sellu- ja paperitehtaiden käyntiasteen nousu vuoden jälkipuoliskolla näkyi nopeasti Pulp & Paper Chemicals -yksikön myyntivolyymeissa.

Vetyperoksidin markkinatilanne vaihteli. Euroopassa ja Aasiassa kasvu oli pienekkää, mutta Yhdysvalloissa ja Kanadassa varsin reipasta. Tämä johtui pääasiassa amerikkalaisen selluteollisuuden siirtymisestä ECF-vaikaisuun ja mekaanisen massan valkaisuutason nos-

tosta. Vetyperoksidin hintataso oli suhteellisen vakaa ja lievästi nouseva.

Kemwater. Vedenpuhdistuskemikaalien markkinat kehittyivät odotetusti. Kasvu jatkui Itä- ja Etelä-Euroopassa. Kehityksessä tilanne vaihteli maan taloudellisen tilanteen mukaan. Aasiassa tilanne näytti lieviä elpymisen merkkejä, vaikka paluuta kriisiä edeltävän ajan tasolle ei vielä olekaan nähtävissä. Parhaiten vetivät Kiinan markkinat. Vakiintuneilla Euroopan markkinoilla esiintyi paikoin hintapaineita, jotka vaikuttivat Kemwater-yksikön tulokseen. Venäjän vienti ei ole vielä toipunut devalvaatiota edeltävälle tasolle, mutta elpymisen merkkejä oli sielläkin havaittavissa.

Industrial Chemicals. Fosforihapon hinta ja kysyntä säilyivät vakaina. Fosforihapon hinnoitteluvuorokäytön Yhdysvaltojen dollarin vahvistuminen euron suhteen kohensi fosforiyksikön katetta, jota toisaalta rasitti tavallista suurempi korjausseisokki. Fosfortuotteiden jatkojalosteissa -rehufosfaatit ja pesuainefosfaatit - kilpailu jatkui kireänä ja fosforihapon kohonnutta dollarimääräistä kustannusta oli vaikeaa siirtää hintoihin.

Natriumperkarbonaattitehdas, joka valmistui edellisenä vuonna Helsingborgissa, toimi odotetusti ja asiakkaat ovat ottaneet ECOX-tuotteemme hyvin vastaan. Tuotteen myyntinäkömät ovat jatkossakin hyvät.

Kalsiumkloridi joutui kilpailemaan korvaavien tuotteiden kanssa. Kalsiumkloridi saa raaka-aineensa kaliumsulfaatin valmistuksessa syntyvästä suolahaposta. Vuonna 1999 kaliumsulfaatin markkinointi oli vaikeaa, koska Kiina oli lähes kokonaan poissa markkinoilta, ja kaliumsulfaatin tuotantoa jouduttiin rajoittamaan. Tästä syystä myöskään kalsiumkloridin vaatimaa suolahappoa ei syntynyt ja jouduimme

KEMIRA CHEMICALS

Milj.e

	1999	1998	1997	1996	1995
Liikevaihto	697	630	582	520	472
Kulut	-558	-507	-462	-407	-371
Poistot	-56	-48	-45	-42	-38
Liikevoitto	83	75	75	71	63
Rahoituserät	-24	-19	-17	-20	-27
Tulos ennen satunnaisia eriä	59	56	58	51	36
Sijoitettu pääoma (keskimäärin)	596	524	453	415	405
Sijoitetun pääoman tuotto-%	13	14	17	18	16
Investoinnit	56	126	86	72	33
Henkilöstö (keskimäärin)	3 138	3 114	2 845	2 283	2 251

Kemira-konsernin tärkeimpiä kasvualueita paperi- ja sellukemikaalien sekä maalien rinnalla on vesi, jossa keihäänkärkenä on Kemwater. Pulp & Paper Chemicalsissa ja Kemira Agrossa on paljon veteen liittyvää synergiaa. Vesiosaaminen on yksi Kemiran tulevaisuuden kulmakivistä.

lisäämään suolahapon ostojamme ulkopuolisilta toimittajilta.

Kemira Fine Chemicals. Yhtiön tärkein osaamisalue on life sciences -tuotteet, joita alan suuret yhtiöt käyttävät raaka-aineinaan. Kysyntä kasvaa nopeasti, koska life sciences -yhtiöt keskittyvät tutkimukseen ja tuotekehitykseen sekä markkinointiin.

VIHREÄ KEMIA VALTAA ALAA

Kävimme Kemira Chemicalsissa laajaa keskustelua yhtiön tulevasta suuntaviivoista ja julkaisimme uuden visiomme: Vision of Green Chemistry. Tässä visiossa määritetään tulevan toimintamme painopistealueet. Tärkeitä kasvualueita ovat tulevaisuudessa vesiosaaminen, kierrätys ja ympäristökemikaalit. Nämä kolme ovat mukana Chemicalsin kaikissa osa-alueissa. Vuoden aikana perustettiin vesiosaamiskeskus (Water Re-

search Centre) Ouluun. Toinen yhteinen tutkimushanke, joka keskittyy kiertäykseen, perustetaan Helsingborgiin.

Uudet tietohallintajärjestelmät ovat olleet nyt ensimmäisen vuoden käytössä ja niistä on saatu hyviä kokemuksia. Joissain tehtaissa ja yhtiöissä kehitystyö jatkuu edelleen. Tietohallintaprojekti jatkuu tällä hetkellä lähinnä prosessioorganisaation käyttöönottona, jota varten on koulutettu vuoden aikana noin 500 chemicalsilaista. Prosessioorganisaatiokoulutus on ulotettu ylimmästä johdosta tehtaan lattiatasolle saakka. Prosessioorganisaatiota täydentää samanaikaisesti eteenpäin viety core competence -ajattelu.

Siirtyminen vuoteen 2000 tapahtui ongelmitta.

Pulp & Paper Chemicals. Edellisenä vuonna Koreasta ja Kanadasta ostetut kaksi vetyperoksiditehdasta integroitiin Kemira Chemicalsin toimintaan. Molem-

mat yhtiöt ovat menestyneet suunnitelmien mukaan. Näiden kahden yrityksen jälkeen Kemira on viidenneksi suurin vetyperoksidin tuottaja maailmassa ja toimii kaikilla tärkeimmillä markkina-alueilla Euroopassa, Pohjois-Amerikassa ja Aasiassa.

Kertomusvuonna kehitettiin erityisesti paperiteollisuuden erikoiskemikaaleja. Vaasaan päätettiin rakentaa AKD-vahatehtaan laajennusosa. AKD-vahaa käytetään paperin liimauksessa. Erikoiskemikaaleihin painottuva investointi on myös tehtaan rakentaminen Brasiliaan. Perustettava yhtiö palvelee Brasilian paperiteollisuutta ja tarjoaa sen käyttöön Kemiran taitotietoon pohjautuvan osaamisensa paperinliimauksen ja muiden erikoiskemikaalien alalla.

Kemwater. Kemwaterissa on käynnissä useita jo aiemmin aloitettuja modernisointi- ja laajennusinvestointeja, kuten ferrikloriditoiminnan laajennus Saksassa, alumiinisulfaatin valmistuksen lisääminen Tsekinmaalla sekä tehdasinvestointi Brasiliassa.

Yritysostoissa pidettiin väli vuosi, sillä Kemwater-perheeseen ostettiin Solvayn Saksassa sijaitsevan ferrikloriditoiminnan lisäksi vain yksi uusi yritys: osuus kiinalaisesta polyalumiinikloridia valmistavasta yhtiöstä. Tällä tavoin saimme jalansijan Kiinan kasvavilla vedenpuhdistuskemikaalimarkkinoilla ja uutta yhtiötä, Kemwater (Yixing) Co. Ltd:iä, on tarkoitus kehittää markkinoiden kasvun myötä.

Kemwater ja Helsingin kaupunki ovat perustaneet yhteisen vesialan palveluyrityksen. Kemwaterin osuus yhtiöstä on 51 %.

Industrial Chemicals. Yksikkö keskittyi edelleen kehittämään ECOX-perkarbonaattilaatua sekä varmistamaan kyseistä tuotantoa.

Alkuperäinen lähde: Bleaching Chemicals

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS OVAT KASVUN EDELLYTYS

Tutkimus- ja tuotekehitys ovat Kemira Chemicalsin jatkuvan kasvun tärkein edellytys. Tutkimus on Kemira Chemicalsissa organisoitu suoraan liiketoimintayksiköihin, jotka ohjaavat markkinalähtöisesti tutkimusta. Tutkimuksen pääpainopiste on Pulp & Paper Chemicalsin ja Kemwaterin hankkeissa. Kemira Chemicals käyttää vuosittain noin 2,5 % liikevaihdostaan tutkimukseen ja kehitykseen. Tärkeimmät tutkimustulokset ovat keskittyneet paperiteollisuuden erikoiskemikaaleihin ja selluloosan valkaisuun kehittämiseen. Kemwaterin puolella on kehitetty useita uusia rautapohjaisia koagulanttiratkaisuja vedenpuhdistuslaitoksille sekä jätevesiliikkeen kierrätysjärjestelmää Kreproa.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT HYVÄT

Vuoden 2000 talousnäkymät ovat pääasiassa myönteisiä. Loppuvuodesta 1999 alkaneen paperiteollisuuden kapasiteetin käyttöasteen nousun ja paperituotteiden kysynnän paranemisen uskotaan jatkuvan vuoden 2000 alkupuolellakin.

Kemwaterin markkinat näyttävät vakailta ja uskomme useiden uusien viime vuosina perustettujen yritysten pääsevän hyvään vauhtiin.

Industrial Chemicalsin tuotteissa markkinanäkymät ovat vaihtelevampia. Fosforihapon hinnassa on pieniä hintapaineita, joita kuitenkin tällä hetkellä kompensoi korkea dollarin kurssi euroon nähden. Kaliumsulfaatin markkinanäkymät ovat epävakaita ja tuotannon rajoituksilta ei tämän tuotteen osalta voitane välttyä vuonna 2000. Kalsiumkloridin markkinat näyttävät vakailta. Rehufosfaattien markkinoiden uskotaan säilyvän myös tasaisina, kun taas pesuainefosfaatteihin kohdistuu hintapaineita.

Kemira Chemicals tulee jatkossakin kehittämään kaikkia yksiköitään pääpainon ollessa paperiteollisuuden erikoiskemikaalien kehittämisessä sekä Kemwaterin uushankkeissa ja markkinaosuuksien nostossa.

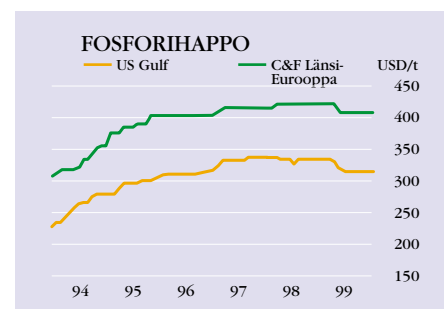
Kemira Chemicalsissa on valmistunut uusi strateginen prosessi, jonka tavoitteena on tuottaa uutta liiketoimintaa ja kasvua. Prosessi perustuu avainalueajatteluun ja yrityksen taitotiedon laaja-alaiseen mukaanottoon kehitystyössä. Uutta kasvua haetaan kolmelta nykyisiin liiketoimiin liittyvältä syner-

Kemira Chemicals haluaa tarjota kokonaisratkaisuja sellu- ja paperiteollisuuden asiakkailleen. Osana tässä kokonaisuudessa on vetyperoksidi, jota valmistavia tehtaita Kemira Chemicalsilla on Euroopassa, Pohjois-Amerikassa ja Aasiassa.

gia-alueelta: vesiosaamisesta, kierrätyksestä ja ympäristökemikaaleista.

Kemira Chemicalsin tuloksen vuonna 2000 uskotaan säilyvän hyvänä.

Lähde: Fertilizer Week

TIKKURILA

ITÄVIENNIN LASKU NÄKYI TULOKSESSA

Tikkurilan liikevaihto vuonna 1999 oli 357 milj.e (edellisvuonna 361 milj.e). Suomen ulkopuolisten toimintojen osuus Tikkurilan liikevaihdosta oli 75 %.

Liikevoitto oli 23 milj.e (33 milj.e) ja 6 % liikevaihdosta. Liikevoittoa pienensivät ensisijaisesti itäviennin merkittävä väheneminen ja panostukset uusille markkinoille.

MARKKINATILANNE

Tikkurila Paintsin markkinat vahvat. Yhtiö valmistaa maalituotteita kuluttajille ja ammattimaalareille. Tuotantoa on Suomessa, Virossa, Latviassa, Venäjällä, Puolassa ja Italiassa. Lisäksi Ruotsissa, Liettuassa, Unkarissa ja Isossa-Britanniassa on myyntiyhtiöt.

Maalien menekki oli Suomessa erittäin hyvä. Sääat suosivat talomaalareita ulkomaalauseudella. Myös taloudellinen toimeliaisuus oli kohtuullisen hyvällä tasolla, mistä johtuen talonrakentaminen ja asunnonvaihto vilkastuivat. Ruotsissa saatiin jälleen lisättyä markkinaosuutta sikäläisen asiakasrakenteen uudistumisen myötä.

Useat uutuustuotteet, esim. sävytetävät sisälakat, saivat hyvän vastaanoton. Uutuutena tuotiin markkinoille Benetton-sisustusmaalit, joiden markkinointi aloitettiin täysimittaisesti Isossa-Britanniassa. Lisäksi markkinointi aloitettiin Ruotsissa, Suomessa ja Japanissa, Keski-Euroopassa se on käynnistymässä.

Venäjän kriisistä huolimatta Pietarissa toimiva ZAO Finncolor onnistui säilyttämään jälleenmyyntiverkostonsa. Osittain tämä oli oman tuotannon laajentamisen ansiota. Maan taloudellinen

tilanne on alkanut kohentua, ja kaupan elpymistä on havaittavissa.

Tikkurilan ja Baltchemin yhteinen maali tehdas Tikkurila Baltcolor Sp. z o.o. Szczecinissä Puolassa on toiminnut suunnitelmien mukaisesti. Unkarilainen myyntiyhtiö Tikkurila Festék Kft. on jatkanut myönteistä kehitystään. Asiakasverkko on edelleen vahvistettu, ja Tikkurilan tuotteet ovat saavuttaneet pysyvän jalansijan Unkarissa.

Tikkurila Paintsin ja Alcro-Beckerin yhteisyrityksen Baltic Colorin tulosta rasittivat Venäjän talouskriisi ja sen seurannaisvaikutukset Baltian maissa. Yhtiö on kuitenkin edelleen vahvistanut johtavaa asemaansa Baltiassa.

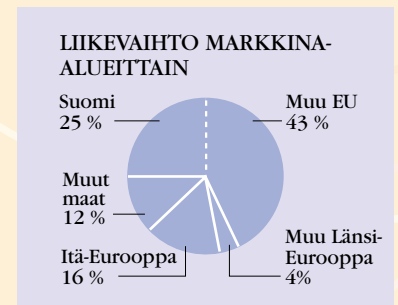
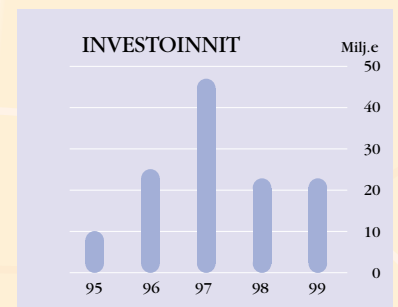
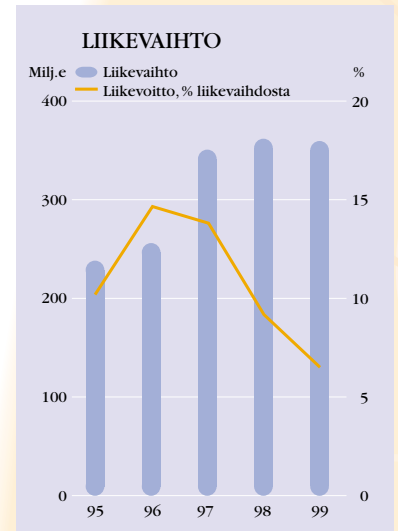
Tikkurila Coatingsin markkinat vaihtelevia. Yhtiö valmistaa ja markkinoi maaleja ja pinnoitteita teollisuudelle. Tuotantoa on Suomessa, Isossa-Britanniassa, Alankomaissa ja Puolassa. Ruotsissa, Irlannissa, Virossa, Venäjällä ja Unkarissa on myyntiyhtiöt.

Suomen tehtaan myynti lisääntyi, ja etenkin kasvua oli puuteollisuustuotteissa. Sekä metalli- että puuteollisuudessa otettiin käyttöön uusia, vesiohenteisia tuotteita. Coil-pinnoitteiden myynti väheni alkuvuodesta lopputuotteen, pinnoitetun ohutlevyn, heikon markkinatilanteen vuoksi, mutta parani loppuvuodesta huomattavasti sekä kotimarkkinoilla että viennissä.

Kokonaismarkkinoiden supistuminen Suomen metalliteollisuudessa on johtanut myös metalliteollisuusmaalien tarpeen vähenemiseen. Vienti sen sijaan on kasvussa, etenkin Venäjälle.

Ulkomaiset tytäryhtiöt menestyivät kohtuullisesti. Dickursby Färg AB Ruotsissa oli hiukan jäljessä viime vuoden myynnistä lähinnä coil-pinnoitteiden huonon menekin vuoksi.

Tikkurila Coatingsilla on vankka

JOHTO

Tikkurila Oy

Toimitusjohtaja: Raimo Piironen

Tikkurila Coatings Oy

Toimitusjohtaja: Tapio Käär

Tikkurila CPS Oy

Toimitusjohtaja: Raimo Piironen

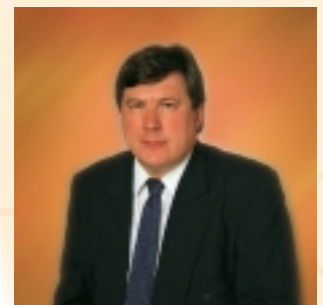
Varatoimitusjohtaja: Vesa Aulanko

Tikkurila Paints Oy

Toimitusjohtaja: Visa Pekkarinen

Tikkurila Services Oy

Toimitusjohtaja: Tom Nurmi

Raimo Piironen

TIKKURILA

Milj.e

	1999	1998	1997	1996	1995
Liikevaihto	357	361	349	255	237
Kulut	-316	-312	-288	-208	-202
Poistot	-18	-16	-13	-10	-11
Liikevoitto	23	33	48	37	24
Rahoituserät	-4	-5	-4	-4	-4
Tulos ennen satunnaisia eriä	19	28	44	33	20
Sijoitettu pääoma (keskimäärin)	234	211	181	170	172
Sijoitetun pääoman tuotto-%	10	16	27	22	15
Investoinnit	23	23	47	25	10
Henkilöstö (keskimäärin)	2 301	2 214	1 902	1 520	1 585

asema Baltian huonekalu- ja puusepänteollisuudessa. Myynti metalliteollisuudelle sekä suoraan että jälleenmyyjien kautta on kasvanut huomattavasti. Virolaisen tytäryhtiön AS Tikkurila Coatingsin myynti on kehittynyt suotuisasti ja toiminta laajentunut.

Puolan tehtaan uusia, Tikkurilan kaavoilla valmistettuja tuotteita myydään jo enemmän kuin vanhoja tuotteita. Budapestissa sijaitseva myyntiyhtiö Tikkurila Coatings Kft. vahvisti asemiaan Unkarin markkinoilla.

Hollannin tehdas Kemira Color B.V. menestyi tyydyttävästi. Isossa-Britanniassa toimivan Kemira Coatings Ltd:n menestys vuonna 1999 oli heikko. Syitä tähän ovat vahva punta suhteessa eurovaluuttoihin sekä metalliteollisuusmaalien kokonaismarkkinoiden pientyminen. Irlannissa markkinat sen sijaan ovat kehittyneet hyvin.

Tikkurila CPS:n potentiaali suuri.

Yhtiö on maailman johtava kehittyneiden säilytysjärjestelmien toimittaja. Sen tuotteita toimitetaan lähinnä maaliteollisuudelle kaikkiin maanosiin. Valikoimaan kuuluvat kaikki säilytysjärjestelmien osat: säilytyspastat, säilytyskoneet, ohjelmistot ja värien markkinoinnin apuvälineet.

CPS tuottaa säilytyspastoja Australiassa, Etelä-Afrikassa, Hollannissa, Singaporessa, Suomessa ja Yhdysvalloissa. Corob valmistaa säilytyskoneita Intiassa, Italiassa, Suomessa, Uruguayssa ja Yhdysvalloissa. CPS:llä ja Corobilla on lisäksi myyntiyhtiöitä Ruotsissa, Isossa-Britanniassa ja Saksassa sekä palveluyksiköitä Kiinassa ja Australiassa.

Säilytyspastatehdas Tikkurila Inc. Yhdysvalloissa on pääsemässä vauhtiin, samoin säilytyskoneitehdas Corob North America Inc. Tikkurila CPS (SEA) Pte Ltd aloitti säilytyspastatuotannon Singaporessa loppuvuodesta 1999.

Tilanne päämarkkinoilla Euroopassa oli odotusten mukainen, mutta Itä-Euroopassa etenkin Venäjän markkinahäiriöt vaikuttivat jonkin verran myyntimääriin. Etelä-Amerikan ja Aasian markkinoihin vaikutti aikaisempaa heikompi taloudellinen tilanne suurimman osan vuotta, ja näin ollen kasvu jäi jonkin verran odotuksia pienemmäksi.

CPS on lanseerannut uusia järjestelmiä lähes kaikilla markkinoilla, ja jo markkinoilla olevien järjestelmien käyttö on lisääntynyt. CPS on useilla markkinoilla vasta kasvukäyrän alkupäässä.

Taloudellisista syistä maaliteollisuus on investoinut varovaisesti koneisiin,

ja etenkin uusien säilytysjärjestelmien käyttöönotto on hidastunut tai siirtynyt. Maaliteollisuuden ulkopuolinen teollisuus on löytänyt isot säilytyslaitteet, ja myös säilytyspastojen myynti muille teollisuudenaloille, erityisesti nahkateollisuudelle, on lisääntynyt tuntuvasti.

PANOSTUSTA KOTI- JA VIENTIMARKKINOILLE

Tikkurilan tavoitteena on olla aina askeleen edellä muita ympäristö- ja laatuasioissa. Useimmilla tuotanto- ja myyntiyhtiöillä on jo sertifioidut laatu- tai ympäristöjärjestelmät, tai niiden kehittäminen on käynnistetty.

Vantaalla investoitiin noin 2 milj.e vuonna 1975 rakennettuun Monicolor-tehtaaseen, joka on edelleenkin yksi maailman automaattisimmista maalitehtaista. Ohjausjärjestelmä ohjelmointiin ja laitteineen uudistettiin tulevaisuuden haasteita vastaavaksi. Samalla tuotantokapasiteetti lisääntyy merkittävästi.

Tikkurila Paints on jatkanut pitkäjänteistä markkina-asemansa vahvistamista ja aloittanut toisen maalitehtaan rakennustyön Moskovan kaakkoispuolelle Ramenskojeen. Investoinnin arvo laitteineen on noin 5 milj.e. OOO Krasni Tikkurilan tuotannon on määrä käynnistyä vuoden 2000 alkupuoliskolla.

Vuodenvaihteessa 1998-99 teollisuusmaalamarkkinoille tuotu Temaspeed Colour Service -uudistus eteni suunnitelmien mukaan. Ympäristömyötäisen, alan viimeisintä teknologiaa edustavan Temaspeed-säilytysjärjestelmän myötä varaston kierto paranee, ja valikoimaan on entistä helpompi ottaa uusia tuotteita.

Puuteollisuusmaalien tuotekehityksessä on investoitu erittäin nykyaikaiseen koestuslaboratorioon (Customer Service Center). Tuotantotasoisilla maalauslinjalaitteilla voidaan varmistaa tuotteiden toimivuus erilaisissa pintakäsittelyolosuhteissa, ja samalla tarjotaan asiakkaille mahdollisuus testata uusia ratkaisuja.

Tikkurila CPS:n Singaporessa loppuvuodesta käynnistynyt säilytyspastatehdas palvelee Aasian kehittyviä markkinoita ja Intiaa. Vuonna 1999 hyväksyttiin investointi uuden tuotantoyksikön sijoittamiseksi Kiinaan.

Tikkurila CPS on käynnistänyt mitattavan tietojärjestelmäprojektin, joka osaltaan tukee uuden, maailmanlaajuisen organisaation toimintaa. Lisäksi on kehitetty toimintomalleja ja tuoteratkaisuja erityyppisiin säilytysjärjestelmiin.

Maalikaupassa tapahtuvaan säilytyskoneeseen on kehitetty uusia koneita. Samalla on kehitetty uusia ratkaisuja tehdassäilytyskoneeseen.

LISÄÄ OSAAVAA HENKILÖSTÖÄ

Tikkurila-konsernin palveluksessa oli vuoden 1999 lopussa 2 283 henkilöä eli 100 enemmän kuin edellisellä vuonna. Heistä 938 työskenteli Suomessa. Henkilöstön ammattitaitoa kehitettiin edelleen suunnitelmallisesti. Tikkurilan työntekijät suorittivat ensimmäisinä maalialalta Suomessa kemianteollisuuden ammattitutkinnon.

YMPÄRISTÖ JA LAATU TUOTEKEHITYKSEN AVAINALUEITA

Tikkurila Paintsin tuotekehitystä vuonna 1999 ohjasivat edelleen ympäristöasiat. Myös esteettisyyden vaatimukset ovat lisääntyneet.

Useilla sisämaaleilla on M1-hyväksyntä eli niistä aiheutuvat päästöt ovat minimaalisia. Ulkomaalien kehityksessä on kiinnitetty erityistä huomiota tekniseen laatuun ja säänkestävyyteen.

Tikkurila Coatingsin tuotekehityksessä on keskitytty teollisuusmaaleihin ja maalausyhdistelmiin, joiden avulla voidaan vähentää merkittävästi liuotepäästöjä, parantaa pintakäsittelyn laatua ja kestävyttä sekä taloudellisuutta.

Metalliteollisuudelle on kehitetty mm. vesiohenteisia polttomaaleja ja ilmakuiuvia kastomaaleja sekä ns. pakuskaalvomaaleja, joilla saavutetaan tarvittava kalvonpaksuus ja laatu jopa kertalevityksellä. Puuteollisuusmaalien tuotekehitys on painottunut erityisesti vesiohenteisiin ja UV-säteilykuivuviin tuotteisiin yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Markkinoille tuotiin uuden sukupolven PVC-plastisoli, jonka käyttöikä on entistä pitempi. Uusi coil-pinnoite täyttää viimeisimmätkin terveydelliset ja ympäristösuojelulliset vaatimukset.

Ympäristömyötäisten vaihtoehtojen myynti kasvaa jatkuvasti myös CPS:ssä. Tällaisiin tuotteisiin käytetäänkin suurin osan resursseista säilytyspastojen kehityksessä.

Säilytyskoneissa räätälöinti ja joustavuus ovat entistä tärkeämpiä. Paint Composer, järjestelmä jossa säilytysliikettä voi valita maalin laadun tai muita ominaisuuksia, toimii demo- ja pilottiversiona Tikkurilassa.

Tikkurilan tutkimus- ja tuotekehityskulut vuonna 1999 olivat 3,3 % liikevaihdosta.

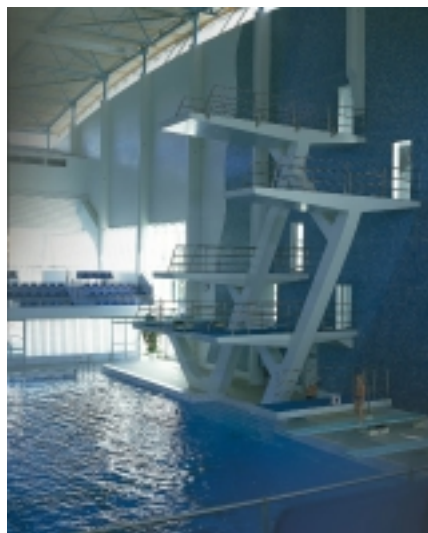
Siirtyminen vuoteen 2000 tapahtui ongelmitta.

TULEVAISUUS LUPAA VAHVAA KASVUA

Maaliteollisuus kuuluu CPS:n pääasiakkaisiin. Joissakin tapauksissa sekä maali- että sävytysliiketoiminnan kehitystä on selvästi haitannut asetelmasta syntyvä eturistiriita. Siksi Kemira on päättänyt erottaa nämä liiketoiminta-alueet selvästi toisistaan. Vuoden 2000 alkupuoliskon aikana selvinnee, miten se tapahtuu.

Sävytysliiketoiminnan maailmanlaajuista uudelleenorganisointia seuranneen entistä markkinalähtoisemmän toimintatavan uskotaan tuovan positiivisia tuloksia. Tulevaisuudessa odotetaan voimakasta myynnin kasvua Pohjois- ja Etelä-Amerikasta sekä Aasiasta, ja myös Euroopassa näkymät ovat hyvin suotuisat. Koska markkinointi alkaa tuottaa vasta keskipitkällä aikavälillä, CPS on panostanut useille uusille markkina-alueille. Vuodeksi 2000 odotetaan vahvaa kasvua, joka voi jatkua tulevaisuudessakin.

Tikkurila Paintsin kauppa- ja rakennusmaaleilla ja Tikkurila Coatingsin teollisuuspinnoitteilla on lupaavat kasvunäkymät Itä-Euroopassa, etenkin Puolassa ja Venäjällä. Teollisuusmaaleille odotetaan kasvua myös Baltiasta. Yhtiöt pyrkivät edelleen vahvistamaan asemiaan jo olemassa olevilla markkinoilla. Samalla etsitään uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja uusia markkina-alueita.

Valassaarten majakka on Eiffel-tornin suunnittelijan Henri Lepauten käsialaa. Vuonna 1886 valmistunut siro rakennus sai vuosia lisää iäkää Tikkurila Coatingsin maaleilla.

Mäkelänrinteen uimahallissa järjestetään kesällä 2000 uinnin EM-kisat. Hallin kattorakenteissa on käytetty Tikkurila Coatingsin tuotteita ja sisäseinissä Tikkurila Paintsin maaleja.

KEMIRA AGRO

ALHAISET HINNAT PAINOIVAT TULOKSEN MIINUKSELLE

Kemira Agron liikevaihto jäi lievästi edellisvuotisesta ja oli 1 015 milj.e (1 030 milj.e). Liiketulos aleni ja oli -39 milj.e negatiivinen (19 milj.e positiivinen). Luku sisältää 39 milj.e kertaluonteisia nettokuluja, jotka aiheutuivat lähinnä Pernisin tehtaan sulkemisesta.

TAVALLISTEN LANNOITTEIDEN KYSYNTÄ SUPISTUI, ERIKOISTUOTTEIDEN KASVOI

Agriculture. Kemira Agron suurimman strategisen liiketoimintayksikön myynti ja myös kannattavuus laskivat edelleen.

Ravinteiden käyttö maailmassa pieneni noin 2 %. Maatalouden heikko tilanne on supistanut lannoitteiden kysyntää ja siten vaikuttanut hintoihin. Esimerkiksi maissin ja soijan hinnat olivat vuosikymmenen halvimmat. Lisäksi viljaa oli varastossa runsaasti.

Vuosi oli vaikea maailman lannoite-teollisuudelle, kun hinnat laskivat edelleen 5-15 % etenkin Länsi-Euroopan tyyppilannoitteissa ja päätyivät kaikkien aikojen alhaisimmalle tasolle. Kiina pysyi edelleen poissa ureamarkkinoilta, mikä osaltaan supisti typen kysyntää. Samanaikaisesti valmistui uutta ammoniakki- ja ureakapasiteettia. Maakaasun hinta oli hyvin alhainen Venäjällä, mikä teki sikäläisestä tuotannosta erittäin kustannuskilpailukykyisen.

EU:ssa jatkuu 10 %:n pakkokesanointi vielä vuoteen 2006. Lannoitteiden tuonti Eurooppaan on pysynyt samalla tasolla kuin edellisinä vuosina, noin 25 %:ssa kokonaiskäytöstä. Länsi-Euroopassa typen käyttö aleni vajaan prosentin, fosforin käyttö noin 2 % ja

kaliumin kulutus noin 4 %. Ravinteiden kulutus Länsi-Euroopassa jatkaa laskuaan 0,5-1 %:n vuosivauhdilla. Samanaikaisesti lannoitteiden käytön tehokkuus paranee.

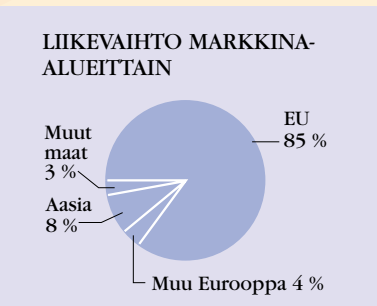
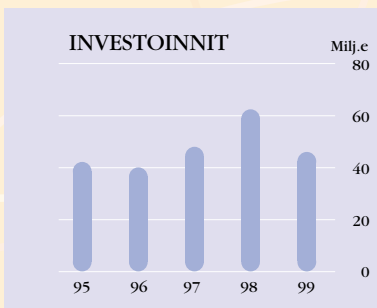
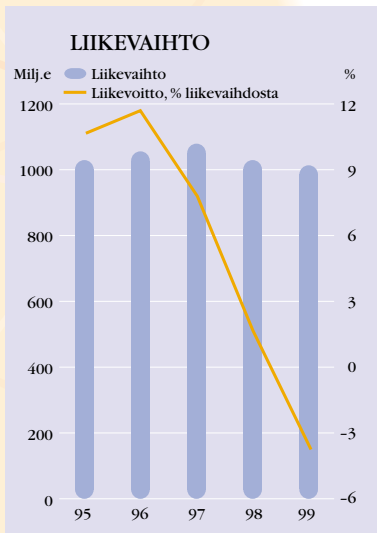
Supistuvien markkinoiden ja suurena pysyvän tuonnin vuoksi Länsi-Eurooppaan on muodostunut selvä lannoitetuotannon ylikapasiteetti. Euroopan lannoitetuottajien järjestö EFMA puolusti Länsi-Euroopan markkinoita etenkin Itä-Euroopan tuottajia vastaan useilla dumpppauksen vastaisilla hankkeilla, osin menestyksellisesti. Vuoden lopulla ilmoitettiin kapasiteetin sulkeemisista ja sulkemisaikeista, jotka yhteensä merkitsevät noin 1,5 miljoonan tonnin supistusta tuotantoon. Länsi-Euroopan laskennallinen ylikapasiteetti on noin 3 milj. tonnia.

Diammoniumfosfaatin hinta lähti useita vuosia jatkuneen varsin tasaisen kauden jälkeen toisella vuosipuoliskolla laskuun, joka kuitenkin on nyt tasaantunut. Lasku johtuu markkinoille tulevasta uudesta kapasiteetista Intiasa, Australiassa ja Marokossa.

Kaliumin hinta pysyi vuoden aikana vakaana. EU on määrännyt kaliumtuonnille minimihinnan, jonka avulla hinnat pysyvät kohtuullisella tasolla. Kaliumsulfaatin markkinatilanne on ollut lähinnä Kiinan ostojen puuttumisen vuoksi kuitenkin heikko, mikä on johtanut hintojen laskuun.

Tyyppilannoiteliiketoiminnan heikko kannattavuus johti merkittäviin kapasiteetin sulkemisiin myös Yhdysvalloissa. Kemira Agro päätti sulkea Hollannissa Pernisin rikkihappo-, fosforihappo-, diammoniumfosfaatti- ja NPK-lannoitteiden tuotannon.

Kemira Agron kaukovienti kasvoi selvästi (35 %) edelliseen vuoteen verrattuna, etenkin positiivisesti kehittyneen Kiinan viennin ansiosta. Sitävas-

JOHTO

Toimitusjohtaja: Risto Keränen

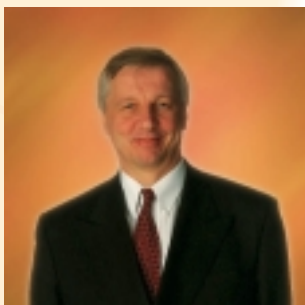
Varatoimitusjohtaja:

Rauno Valkonen

Agriculture: Timo Lainto

Horticulture: Hannu Virolainen

Process Chemicals: R.A. Chorlton

Risto Keränen

KEMIRA AGRO

Milj.e

	1999	1998	1997	1996	1995
Liikevaihto	1 015	1 030	1 079	1 056	1 030
Kulut	-990	-954	-941	-871	-849
Poistot	-64	-57	-53	-59	-71
Liikevoitto	-39	19	85	126	110
Rahoituserät	-20	-17	-21	-23	-27
Tulos ennen satunnaisia eriä	-59	2	64	103	83
Sijoitettu pääoma (keskimäärin)	663	645	602	595	652
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-5	5	14	21	18
Investoinnit	47	62	48	40	42
Henkilöstö (keskimäärin)	2 951	3 071	3 117	3 415	3 475

toin liiketoiminta Baltiassa ja Puolassa taantui, kun lannoitteiden käyttö supistui seurauksena näistä maista Venäjälle tapahtuvan elintarvikeviennin laskusta. Taantuma aiheutti kaupan rahoitusvaikeuksia, ja Kemira Agron aiemmin pienet luottotappiovaraukset kasvoivat vuonna 1999. Baltian ja Puolan lannointemarkkinoita häiritsi myös Venäjältä tuleva kilpailu.

Ruflan devalvointi teki lannointeviennin Suomesta Venäjälle kannattamattomaksi. Kemira Agro on käynnistänyt investoinnin sekoitusaseman rakentamiseksi Moskovan lähelle varmistakseen läsnäolon tällä kehittyvällä markkina-alueella. Myyntiin tulevat lähinnä erikoisviljely- ja kotipuutarhavielityyn tarkoitettut tuotteet.

Suomen markkinoilla myynti laski noin 6 %.

Horticulture. Kemira Agron Horticulture-liiketoimintayksikkö kehittyi suunnitelmien mukaisesti. Myynti kasvoi 28 % ja kannattavuus pysyi hyvänä. Etenkin kasteluveteen lisättävien täysin vesiliukoisten lannoitteiden kysyntä kasvoi. Hintataso säilyi vuoden aikana varsin vakaana.

Process Chemicals. Process Chemicals -liiketoimintayksikön toiminta muodostuu pääosin typpiteollisuuden väli- ja lopputuotteista sekä epäorgaanisista hapoista. Tuotteiden kysyntä on ollut hyvä, mutta lannoitetyypen heikko markkinatilanne on näkyntä selvästi kilpailun lisääntymisenä. Sen vuoksi tuotteiden hinnat ovat jossain määrin laskeneet. Yksikön kannattavuus on silti säilynyt hyvänä. Process Chemicals -liiketoiminta tulee siirtymään pois Kemira Agrosta typpiteollisuuden omistusjärjestelyn mukana.

TUOTANNON LUOTETTAVUUS PARANI

Tuotannossa keskityttiin parantamaan turvallisuutta, luotettavuutta, laa-

Malesiassa käynnistyi uusi, kustannustehokkaaseen prosessiin perustuva NPK-seoslannoitetehdas. Sen tuotteita käytetään öljypalmu- ja vibannesviljelyksillä. Kemiran uuden strategian mukaan erikoislannoitteet kuten NPK ovat yksi toiminnan painopistealue.

tuja ja kustannushallintaa. Kokonaisuutena tuotanto kasvoi Pernisin NPK-lannoite-tuotannon sulkemisesta huolimatta. Onnettomuustiheys aleni 44 % ja oli toisella vuosipuoliskolla jo hyvällä kansainvälisellä tasolla. Rozenburgin tehtaan materiaalikäsitteilyssä sattui alkuvuodesta tulipalo, jonka vaikutus toimituksiin oli kuitenkin vähäinen. Uudessakaupungissa tapahtui erittäin valitettava miehen hengen vaatinut onnettomuus 11.1.2000.

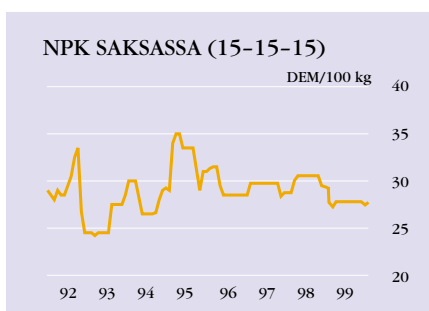
Siirtyminen vuoteen 2000 tapahtui ilman tietotekniikkaongelmia.

Kaliumnitraattituotannon laajennus Fredericiassa ja Uudenkaupungin lannointelinjan uusinta vakiinnuttivat vuo-

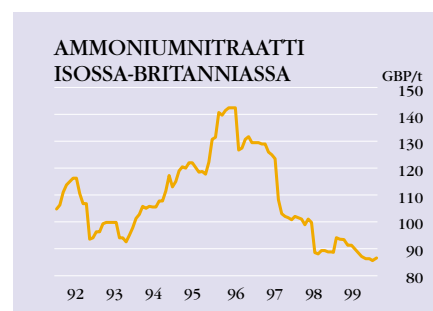
den aikana onnistuneesti tuotantonsa.

AMMONIAKIN TUOTANTO- KUSTANNUKSET KORKEALLA

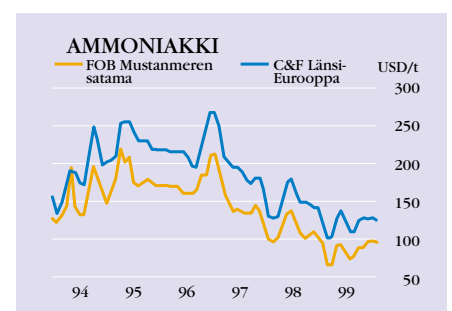
Kohonnut öljyn hinta nosti maakaasun hintaa ja suuntaus jatkuu. Tällä on olennainen vaikutus ammoniakkin tuotantokustannuksiin, etenkin Manner-Euroopassa. Samanaikaisesti ammoniakkin keskimääräinen hinta on ollut alimmillaan vuoden 1993 jälkeen. Uutta ammoniakkipapasiteettia on tulossa käyttöön Indonesiassa, Malesiassa, Argentiinassa ja Venezuelassa, mikä tulee pitämään markkinoilla edelleen ylitarjontaa. Kapasiteettia on jo suljettu ja

Lähde: Ferteccon

Lähde: Farm Brief

Lähde: Ferteccon

on odotettavissa, että jatkossa suljetaan lisää.

KESKITTYMINEN ERIKOISLANNOITTEISIIN

Lokakuussa ilmoitetun Kemiran uuden strategian mukaan Kemira Agron erikoislannoitteet tulevat olemaan Kemiran liiketoiminnan painopistealue. Typpilannoiteliiketoiminnalle, joka muodostaa noin puolet Kemira Agron nykyisestä liikevaihdosta, etsitään uusia omistusvaihtoehtoja.

Kemiran uuden strategian toteutumisen helpottamiseksi Kemira Agron organisaatio jaettiin tammikuussa 2000 erikoislannoite- ja typpilannoiteliiketoimintaan.

Agriculture laajenee Kaukoitään. Vuoden aikana käynnistyi uuteen, kustannustehokkaaseen prosessiin perustuva NPK-laitos Malesiassa. Laitos on yhteisyritys Kuok (Singapore) Limitedin kanssa. Kiinan NPK-laitoksen rakennustyöt pääsivät etenemään syksyllä, kun yhteistyökumppanin rahoitusosuus varmistui. Kemira omistaa yhdessä Finnfundin kanssa 75 % tästä vuoden 2000 syksyllä käynnistyvistä yhteisyrityksestä.

Satelliittiohjatun tarkkuuslannoitus-

järjestelmän KEMIRA LORISin kaupallistamista ja edelleen kehittämistä jatkettiin Euroopan markkinoilla.

Suomessa Kemira Agro osti 20 %:n osuuden Suomen Rehun liiketoiminnasta tarkoituksena vahvistaa yhteistyötä logistiikassa ja markkinoinnissa.

Horticulture vahvistuu Lähi-idässä. Horticulture-liiketoiminta kasvaa lähinnä Euroopan ulkopuolisilla alueilla, jossa vahvistetaan myynti- ja markkinointi-organisaatiota.

Tanskassa laajennettiin kaliumnitraattituotantoa menestyksellisesti. Tanskan tuotantoa kasvatetaan edelleen uudella investoinnilla, joka käynnistyy vuoden 2000 syksyllä.

Täysin vesiliukoisten lannoitekomponenttien tuotantoa laajentavat uudet projektit käynnistyivät Jordaniassa ja Yhdistyneissä Arabiemiraateissa. Jordaniassa yhteistyökumppani on Arab Potash Company. Keväällä 2002 käynnistytävä tehdas valmistaa kaliumnitraattia ja dikalsiumfosfaattia, joista jälkimmäisen myynnistä vastaa Kemira Chemicals. Yhdistyneissä Arabiemiraateissa tuotteena on ureafosfaatti ja Kemira Agron ja osakkuusyhtiö Union Kemiran yhteistyökumppanina on Emirates Food Company. Laitos otetaan käyttöön vuonna 2001.

TUTKIMUKSEEN LISÄÄ VAROJA

Kemira Agron tutkimuksessa on perinteisen T&K-toiminnan ohella olennaista Ventures-yksikkö, joka keskittyy pidemmän aikavälin ja suuremman riskin omaavien tutkimushankkeiden työstämiseen. Kemira Agron erikoislannoitteisiin perustuva liiketoiminta edellyttää suhteellisesti suuremman tutkimuspanostuksen käyttöä jatkossa. Nykyisin tutkimukseen on käytetty noin 1 % liikevaihdosta.

ERIKOISLANNOITTEIDEN NÄKYMÄT MYÖNTEISET

Maailman maataloustuotemarkkinoilla ei oleteta tapahtuvan vuoden 2000 aikana olennaista paranemista.

Viime aikoina eräät länsieurooppalaiset tuottajat (Kemiran ohella Norsk Hydro, BASF, Fertiberia) ovat ilmoittaneet kapasiteetin sulkemisista, ja hinnat ovat kääntyneet nousuun. Toisaalta Kiina on rajoittamassa NPK-lannoitteiden tuontia, jolloin volyymit jäänevät aiempaa pienemmiksi. Kiina pysynee poissa myös ureamarkkinoilta. Venäjän jyrkästi vähentyneeseen lannoitteiden käyttöön ei odoteta muutosta myöskään lähitulevaisuudessa.

Puutarhalannoiteliiketoiminta kehittyy edelleen myönteisesti.

Kemira Agron 34 milj.euron tulosparannusohjelma on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja vaikutus on täysimääräinen vuonna 2001.

Kemira Agron strategiana on luopua typpilannoiteliiketoiminnasta osittain tai kokonaan. Tällä tulee olemaan merkittävä vaikutus liiketoimintaan. Yhtiö keskittyy siten jatkossa erikoislannoiteliiketoiminnan kehittämiseen.

Erikoislannoitteisiin jatkossa keskittyvä Kemira Agro tehostaa tutkimustyötä entisestään. Koe-tilalla Vibdissä seurataan hidasliukoisen lannoitteen käyttöä mansikan viljelyssä.

KEMIRA PIGMENTS

Kemira Pigments kehittää jatkuvasti uusia tuotteita asiakkaiden tarpeisiin. Kahden uuden titaanidioksidipigmenttilaadun kehitystyö valmistui ja tuotteet esiteltiin asiakkaille.

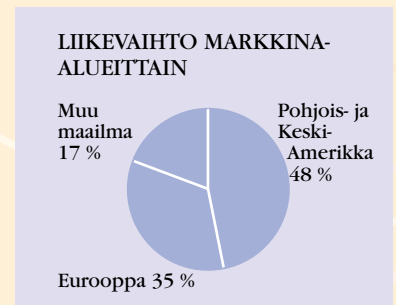
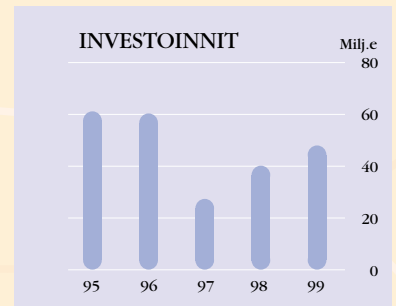
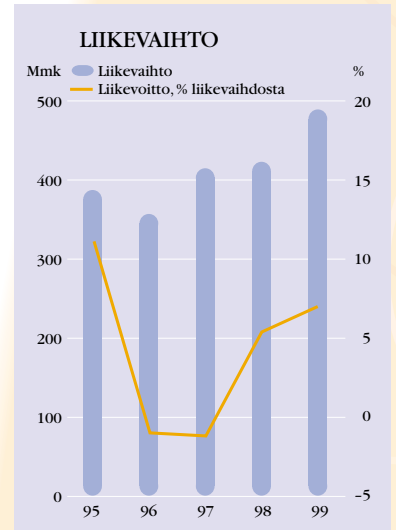
LIKEVOITTO KASVOI PUOLELLA

Kemira Pigmentsin liikevaihto oli 488 milj.e, 15 % enemmän kuin edellisvuonna (423 milj.e). Titaanidioksidipigmentin keskihinnat pysyttelivät suunnilleen edellisen vuoden tasolla, mutta Kemira Pigmentsin myyntimää-

rät kasvoivat selvästi. Liikevoitto kohoisi 57 % ja oli 35 milj.e (22 milj.e).

KYSYNTÄ KASVAA HITAASTI

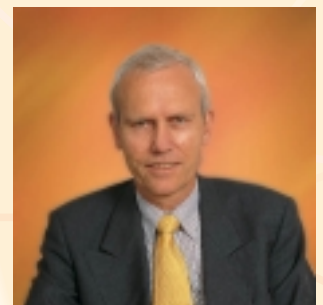
Titaanidioksidipigmentin kysyntä on viimeisten 10 vuoden aikana kasvanut kutakuinkin samaa tahtia kuin brutto-

KEMIRA PIGMENTS					
Milj.e	1999	1998	1997	1996	1995
Liikevaihto	488	423	412	355	383
Kulut	-407	-357	-374	-318	-305
Poistot	-46	-44	-44	-40	-35
Liikevoitto	35	22	-6	-3	43
Rahoituserät	-20	-19	-21	-19	-17
Tulos ennen satunnaisia eriä	15	3	-27	-22	26
Sijoitettu pääoma (keskimäärin)	403	385	400	411	392
Sijoitetun pääoman tuotto-%	9	6	-2	-1	11
Investoinnit	46	40	27	60	61
Henkilöstö (keskimäärin)	1 752	1 794	1 851	1 939	1 971

JOHTO

Toimitusjohtaja: Frits Visser
 Markkinointi: Matti Lapinleimu
 Savannabin tehdas: G.L. Roberts, III
 Porin tehdas: Jukka Lehtonen
 Rotterdamin tehdas: Philip Bouman

Frits Visser

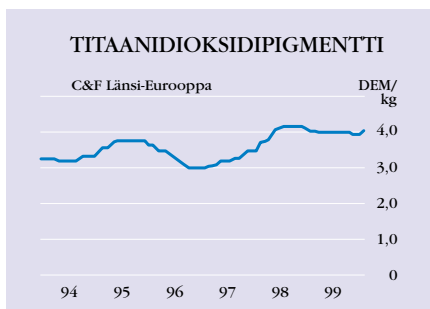
kansantuote teollisuusmaissa, jotka ovat TiO₂:n suurimpia käyttäjiä. Kasvu on siis ollut tasaista, mutta suhteellisen vaatimatonta. Tämänhetkisen arvion mukaan TiO₂:n maailmanlaajuinen kulu kasvaa pitkällä aikavälillä 2-3 % ja tuskin nousee siitä myöhemminkään. Kysynnän vuosivaihtelu sitävastoin voi olla suurtakin alan suhdanneherkkyyden vuoksi.

MARKKINAT PIRISTYIVÄT

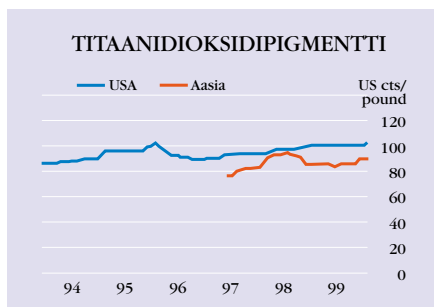
Titaanidioksidipigmenttien kysyntä lähti takaisin nousuun edellisen vuoden alamäen jälkeen. Alkuvuosi oli hiljainen, mutta vuoden lopulla kaikkien tuottajien, Kemira Pigments mukaan luettuna, oli vaikea tyydyttää kovaa kysyntää. Tähän oli toisaalta syytä TiO₂-suhdanteen oma suunta ja toisaalta se, että pääasiakkaat eli maali-, muovi- ja paperiteollisuus kasvattivat jonkin verran varastojaan vuosituhannen vaihteen varalta.

Vaikka TiO₂-teollisuus onkin muuttanut luonteeltaan yhä globaalimmaksi, markkinat silti käyttäytyvät eri tavoin eri puolilla maailmaa. Pohjois-Amerikassa kysyntä oli hyvä koko vuoden ja Aasiassa se parani selvästi vuoden loppua kohden, kun taas Latinalaisen Amerikan markkina pysyi vaimana.

Hinnankorotuksia toteutettiin kaikilla markkinoilla. Ensin nousivat Aasian hinnat kesällä, Eurooppa seurasi syksyllä ja viimein vuoden 2000 alussa kohosivat hinnat Yhdysvalloissa. Myös Latinalaisessa Amerikassa hinnat olivat nousussa, vaikkakin hitaasti.

Lähde: ICIS-LOR Group Ltd.

Lähde: ICIS-LOR Group Ltd.

ALA KESKITTYY

Titaanidioksiditeollisuuden keskittyminen jatkui. Kemira-konserni ilmoitti syksyllä strategiansa muutoksesta, jonka mukaan Kemira Pigmentsin liiketoiminta ei enää kuulu konsernin ydinliiketoimintoihin. Kemira Pigmentsin liiketoiminnan omistusjärjestelyt ovat meneillään ja ne uskotaan saatavan valmiiksi vuoden 2000 aikana.

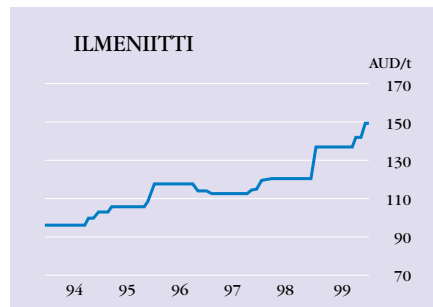
Yksi merkittävä yrityskauppa toteutui alalla kertomusvuonna, kun maailman kolmanneksi suurin valmistaja - Tioxide - lopulta myytiin Huntsman Chemicalsille.

TUOTANTOA TEHOSTETAAN

Kaikilla toimipaikoilla meneillään olevat rakennemuutosohjelmat etenevät suunnitelmien mukaan. Hankkeiden tavoitteena on supistaa vuosikustannuksia yhteensä 44 milj.eurolla viimeistään vuodesta 2001 alkaen. Porin tehtaan osuus tästä on noin 17 milj.e ja tehokkuuden parantamisohjelma on siellä jo suurimmaksi osaksi viety läpi.

Porin tehtaan tuotantokapeikkojen poisto saatiin valmiiksi joulukuussa ja tehtaan tuotantokapasiteetti nousi 120 000 tonniin vuodessa.

Koska erikoistuotteiden myynti on kehittynyt suotuisasti, UV-Titan -liiketoimintaan on investoitu lisää. Porin tehtaan paraikaa kaksinkertaistettavaa erikoistuotteiden kapasiteettia päätettiin laajentaa vielä edelleen. Laajennustyöt ovat edenneet jouheasti ja uusi kapasiteetti otetaan käyttöön vuoden 2000 jälkipuoliskolla. FinnTi-tuotannon laajennus valmistui kertomusvuonna.

Lähde: Industrial Minerals

UUSIA TUOTTEITA KEHITETÄÄN

Maailmanlaajuiset ja paikalliset tuotekehitysohjelmat jatkuivat. Kahden uuden titaanidioksidipigmenttilaadun kehitystyö valmistui ja tuotteet esiteltiin asiakkaille. Kyseessä ovat Rotterdamin tehtaan maaliteollisuudelle valmistama monikäyttöinen, korkeakiiltoinen KEMIRA 635 -pigmentti, ja Savannahin tehtaan paperiteollisuudelle valmistama KEMIRA UDA Prime -anataasiliete.

Muovi- ja laminaattipaperiteollisuudelle markkinoidut uudet tuotteet, jotka tulivat myyntiin edellisenä vuonna, lujittivat asemaansa markkinoilla.

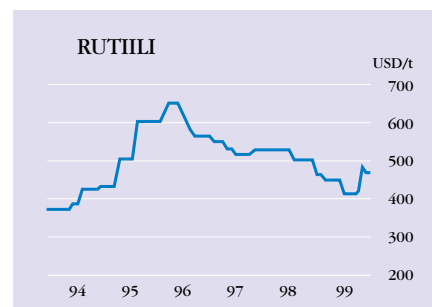
Muoviteollisuuden käyttöön tarkoitettujen peittävän pigmenttilaadun ja läpinäkyvän erikoislaadun kehitystyötä jatkettiin voimakkaasti. Muovilaatujen lisäksi Specialty Products -yksikkö keskittyi maaleissa ja kosmetiikassa käytettävään mikrokiteiseen, läpinäkyvään titaanidioksidipigmenttiin sekä titaanikemikaaleihin.

Laaduntarkkailussa käytettävät testimenetelmät yhtenäistettiin kaikilla kolmella tuotantolaitoksella, minkä ansiosta tiedon välittyminen asiakkaalle yhdenmukaistui ja tuotteen laatu entistään varmistui.

SAP R/3 -järjestelmä otettiin menestyksellisesti käyttöön koko Kemira Pigmentsissä sekä tehtailla että myyntitoimistoissa vuoden 1999 aikana. Siirtyminen vuoteen 2000 sujui ilman ongelmia.

MYÖNTEISET ODOTUKSET VUODELLE 2000

Titaanidioksidipigmentin myynti lähti virkeästi käyntiin kuluvan vuoden alussa. Huolimatta yhdysvaltalaisen tuottajien normaalia suuremmista varastoista odotukset koko vuodelle 2000 ovat myönteiset. TiO₂-suhdanne on edelleen nousuvaiheessa ja markkinoiden odotetaan pysyvän hyvinä.

Lähde: Industrial Minerals

KEMIRA METALKAT

Kemira Metalkatin liiketoiminnan suotuisa kehitys jatkui vuonna 1999 ja teimme historiamme parhaan tuloksen. Sekä liikevaihto että liikevoitto toteutuivat suunnitelmaa parempina. Liikevaihto kasvoi 19 % ja oli 36 milj.e (30 milj.e). Liikevoitto oli 3,1 milj.e (1,7 milj.e).

Kuluneen vuoden liikevaihto koostui pääosin katalysaattoritoimituksista Euroopan autoteollisuudelle. Pitkään odotetut pienkoneiden katalysaattorimarkkinat käynnistyivät ja merkittäviä myyntimääriä on odotet-

tavissa parin vuoden sisällä.

Metalkatin tuotevalikoima on laaja ja sarjakoot vaihtelevia. Tästä syystä kiinnitimme toimintavuonna erityistä huomiota kustannuksiin ja valmistuksen sekä toiminnan tehokkuuteen.

Tuotekehityksessä otettiin huomioon

asiakkaiden toivomukset. Kiristyviin päästönormeihin kehitettiin yhteistyössä katalysaattorijärjestelmiä. Pienkoneiden katalysaattoreille saatiin useita viranomaisten hyväksyntöjä.

Investointeihin käytettiin 1,3 milj.e. Investoinneilla parannettiin ja varmennettiin toimintaa ja laatua kaikilla osa-alueilla.

Vuoden 2000 liikevaihto ja tulos laskevat, koska eräitä nyt toimitusten kohteena olevia automalleja poistuu tuotannosta eikä uusia vastaavankokoisia toimituksia vielä käynnisty kuluvan vuoden aikana.

Tulevaisuuden emissiojärjestelmien kehittäminen läheisessä yhteistyössä asiakkaan kanssa kuuluu Kemira Metalkatin avainalueisiin. Kuwassa testataan Maseratia Metalkatin moottorilaboratoriossa.

KEMIRA SAFETY

Kemira Safetyn tulos oli tyydyttävä. Liikevaihto oli 14,2 milj.e (14,4 milj.e) ja liikevoitto 0,9 milj.e (1,3 milj.e).

Sotilassuojanaamarin osuus liikevaihdosta laski ja oli 6 % liikevaihdosta, kun se edellisenä vuotena oli 15 %. Teollisuuskäyttöön ja muuhun työsuojelukäyttöön menevien hengityksensuojainten liikevaihto sitä vastoin jatkoi kasvuaan kaikissa kolmessa tuoteryhmässä: naamareissa, suodattimissa ja akkukäyttöisissä puhallinlaitteissa.

Tuotekehityksen ja palvelun laadun parantamisen ansiosta myyntimme lisääntyi merkittävästi kaikilla päämarkkina-alueilla: Länsi-Euroopassa, Skandinaviassa ja kotimaassa. Suuret tuotekehitys- ja markkinointisatsaukset sekä viime vuosien kiivas investointitahti uusiin tuotteisiin ja tuotantovälineisiin kuitenkin heikensivät vuoden 1999 tulostamme.

Toimme markkinoille uuden akkukäyttöisen puhallinlaitteen Proflow2 ja uuden sukupolven teollisuussuojanaamarin Promask.

Molemmat tuotteet saivat käyttäjien varauksettoman hyväksynnän ja markkinoihin saatiin hyvä ote. Kaikissa kolmessa tuoteryhmässä on nyt vahvat ydintuotteet: naamareissa Promask, suodattimissa Pro2000-sarja ja puhallinlaitteissa Proflow-perhe. Investointeja tehtiin tuotantokapasiteetin nostoon, uusiin tuotteisiin ja informaatioteknologiaan.

Pystymme kasvattamaan markkinaosuuksia kuluvanakin vuotena. Liikevaihdon odotetaan kasvavan voimakasti päämarkkina-alueella. Ison-Britannian ydinvoimateollisuudessa saavutimme merkittävän jalansijan, minkä uskomme vahvistavan Kemira Safetyn

Kemira Safety toi markkinoille uuden akkukäyttöisen puhallinlaitteen Proflow2 ja uuden sukupolven teollisuussuojanaamarin Promask. Niiden myötä yhtiön asema eurooppalaisena hengityksensuojainvalmistajana vahvistuu.

asemaa eurooppalaisena hengityksensuojainvalmistajana. Lisäksi Yhdysvalloissa ja Australiassa pääsimme hyvään alkuun, mikä lisää kasvupotentiaalia. Tuloksen odotetaan paranevan.

KEMIRA OYJ

Kemira Oyj käsittää konsernin johdon ja hallinnon sekä eräitä palvelutoimintoja. Kemira Oyj:n liikevaihto koostuu sähkön myynnistä kotimaisille konserniyhtiöille ja ulkopuolisille. Liikevaihto vuodelta 1999 oli 27 milj.e (32 milj.e). Liikevaihdosta 52 % tuli konsernin ulkopuolelta.

Emoyhtiön tärkeimpänä tehtävänä on konsernin strateginen johtaminen. Se asettaa konsernin ja tytäryhtiöiden tavoitteet ja määrittelee toimintaperiaatteet sekä myötävaikuttaa konsernin sisäisten synergioiden hyödyntämiseen. Energialiiketoiminnan lisäksi

emoyhtiö hoitaa konsernin rahoitus- ja eräitä muita konsernipalvelutoimintoja.

Kemira Oyj:n palveluksessa oli keskimäärin 132 (133) henkeä.

KEMIRA-KONSERNIN YMPÄRISTÖRAPORTTI

JOHDANTO

Tämä on Kemiran seitsemäs perättäinen ympäristöraportti 1990-luvulla. Raporttien rakenne ei ole muuttunut, mutta sisältöä on vähitellen kehitetty CEFIC:in¹ ja EU:n² antamia ohjeita noudattaen. Vuosikertomuksen liitteenä ilmestyvän raportin lisäksi Kemira julkaisi vuonna 1999 erillisen, tuotteista kertovan ympäristöraportin.

Ympäristöraportti käsittelee konserniyhtiöitä samoin periaattein kuin tilinpäätös.

YHTEENVETO

Tuotantolaitosten ympäristönsuojelussa ei tapahtunut oleellisia muutoksia. Päästöt vesiin pääosin pienenevät, kun taas päästöissä ilmaan oli lieviä muutoksia kumpaankin suuntaan. Ongelmajätteiden määrä kasvoi saastuneen maan kertaluonteisten kunnostustoimenpiteiden vuoksi ja hienokemikaali-tuotannon lisääntyessä.

Suuria ympäristöinvestointiprojekteja ei ollut käynnissä tai aloitettu. Ympäristöinvestointimenot pienenevätkin noin 16 %:lla viime vuodesta. Käyttökustannukset sitä vastoin kasvoivat 8 %:lla.

Ympäristöliiketoiminta jatkoi vakaata kasvuaan. Ympäristö- ja turvalli-

suustuotteiden myynti oli 313 milj.e (264 milj.e 1998).

Turvallisuuden kannalta vuosi ei ollut täysin tyydyttävä. Merkittäviä vuotoja ympäristöön ja teollisuusonnettomuuksia tapahtui aikaisempaa enemmän. Työturvallisuudessa saavutettiin kuitenkin kaikkien aikojen pienin tapaturmataajuus, erityisesti Kemira Agrossa. Kaikesta huolimatta yksi työntekijä kuoli tapaturmassa Uudenkaupungin tehtaalla vuoden 2000 tammiukuussa.

ISO 14001 -sertifikaatti myönnettiin monelle uudelle toimipaikalle ja useat olivat aktiivisesti luomassa ympäristönhallintajärjestelmää.

Kemira Oyj hyväksyttiin osaksi hiljattain julkaistua maailmanlaajuista Dow Jones Sustainability Group -indeksiä. Lisäksi yhtiö palkittiin jälleen hyvästä ympäristönsuojelun vuosiraportoinnista Suomessa.

YMPÄRISTÖSTRATEGIA

Kemira julkisti lokakuussa uuden strategian, jonka odotetaan vaikuttavan myönteisesti myös konsernin ympäristönsuojeluun ja kestävään kehitykseen. Konsernin tuotantorakenne on kevenyt ympäristön kannalta, kun tyyppilannoite- ja titaanidioksidiliiketoiminnoista luovutaan ilmoitetun mukaisesti.

Käytännössä on odotettavissa, että konsernin päästöt ilmaan ja veteen vähentyvät huomattavasti. Ennalta arvioiden myös energian kulutus, kasvihuonekaasujen päästöt ja ympäristökustannukset pienenevät merkittävästi. Muutokset riippuvat siitä, kuinka laajasti suunniteltu uudelleenjärjestely toteutuu, sekä liiketoiminnan kasvualueiden tarkemmasta luonteesta.

Uusi strateginen suunta korostaa myös ympäristöliiketoiminnan kasvua. Esimerkiksi puhdas vesi on valittu yhdeksi kasvutekijäksi. Kemira Chemicals, joka on yksi kasvuyhtiöistä, terävöitti strategiaansa ja keskeisiä arvojaan konsernin ympäristölinjauksen mukaisesti.

YMPÄRISTÖPOLITIIKKA JA HALLINTAJÄRJESTELMÄT

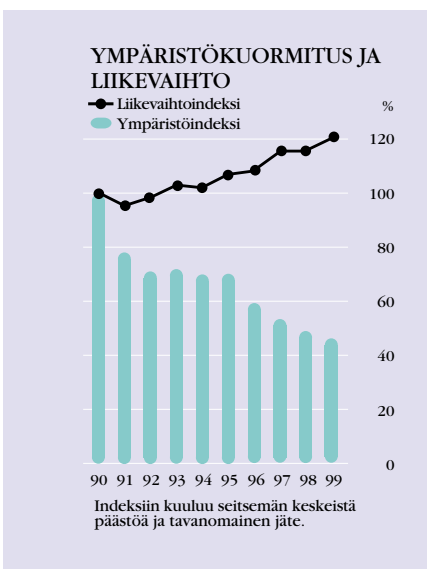
ISO 14001 -standardin mukaisten ympäristönhallintajärjestelmien rakentamisessa edistytettiin hyvin.

Kemira Chemicalsin Pulp & Paper Chemicals -yksikkö sai ISO 14001 -sertifikaatin toimintoilleen Helsingborgissa, Ruotsissa. Industrial Chemicals -yksikön odotetaan saavan sertifikaatin vuonna 2000 samalla toimipaikalla. Etelä-Koreassa sijaitseva Ulsanin vetyperoksiditehdas sai lopullisen hyväksynnän omalle tehdaskohtaiselle ISO

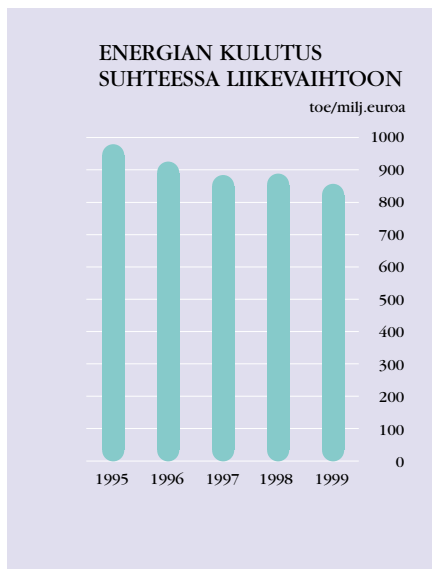
¹ CEFIC (Euroopan kemianteollisuuden kattojärjestö) 1998: Ympäristö- ja turvallisuusraportoinnin ohjeet.

² "Tulkitseva tiedonanto neljännen ja seitsemännen tilinpäätösdirektiivin tietyistä artikloista." Euroopan komissio, 98/C 16/04.

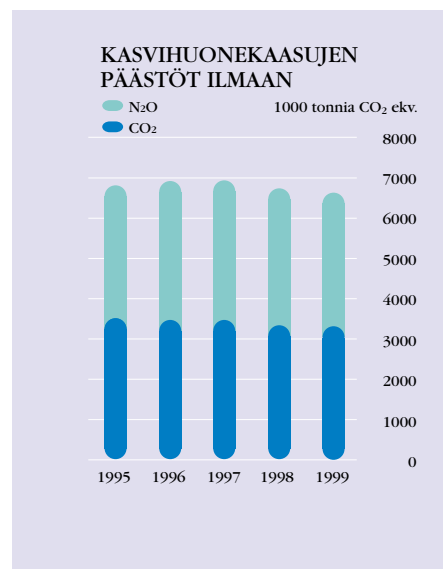
Kuva 1

Kuva 2

Kuva 3

14001 -järjestelmälleen.

Kemwaterin tehtaista Espanjan Flix, joka kuuluu Kemira Ibéricaan, sai EMAS- ja ISO 14001 -sertifikaatit. Lauterbourg Ranskassa valmistautuu sertifiointiin vuonna 2000. Prerov Tsekinmaalla sai virallisen hyväksynnän Responsible Care -ohjelmalleen.

Kemira Chemicalsin Siilinjärven tehtaalla suoritettiin turvallisuustason arviointi ISRS:n (International Safety Rating) mukaan. Oulun tehdas jatkoi ISO 14001:n liittämistä yhtenäiseen toimintajärjestelmäänsä.

Kemira Pigmentsin Porin tehtaalla saavutettiin ympäristöjärjestelmässä asetetut tavoitteet. Tehdas läpäisi Seveso II -direktiivin mukaisen turvallisuustarkastuksen ja sai turvallisuusjärjestelmänsä toimintaan. Kemira Pigments B.V. Hollannin Rotterdamissa sai viranomaisten hyväksynnän yhtiön ympäristösuunnitelmalle ja alkoi toteuttaa Seveso II -direktiivin mukaista kansallista turvallisuusohjelmaa.

Kemira Agro alkoi rakentaa ISO 14001 -järjestelmää kaikille suurimmille lannoitetehtailleen Euroopassa. Belgian Tertressä suunnitellaan järjestelmän sertifiointia vuonna 2000. Hollannin Rozenburgissa käynnistettiin vastaavat toimenpiteet.

YMPÄRISTÖNSUOJELU TUOTANTOLAITOKSILLA

Kemira Chemicals. Kemira Kemi AB Helsingborgissa tutki onnistuneesti mahdollisuutta vähentää kaatopaikalle vietävän jätteen määrää. Ympäristölupa saatiin merkittävien jätemäärien ja sivutuotteiden käyttämiseksi vaihtoehtoisena raaka-aineena. Lupa laajentaa suolahappotuotantoa tuli niin ikään voimaan. Suunniteltu laajennus käsittää uuden, suolahappopäästöjä vähentävän laitoksen.

Ulsanin vetyperoksiditehtaalla Etelä-Koreassa vähennettiin energian ja liuotteiden kulutusta merkittävästi muuttamalla tehtaan ajomalleja. Kanadan Maitlandin tehtaalla valmistuivat VOC-päästöselvitys ja ympäristöriskiarviointi. Tehdas sai myös jäteluvan. Höyry hankitaan nykyään viereiseltä yhtiöltä, joka vastaa höyryntuotannon päästöistä.

Kemwater-liiketoimintayksikkö vähensi jätemäärää Kvarntorpissa Ruotsissa aloittamalla happaman suodossakan kierrätyksen. Policen tehdas Puolassa kierrätti kaiken alumiinihydraatin, joten prosessijätettä ei syntynyt lainkaan. Samaten Hollannin Rozenburgin tehdas vähensi jätettä parantamalla suodatuskapasiteettia. Fredrikstadin tehtaalla Norjassa uusittiin kloorimitta-

rit. Prerovin tehdas Tsekinmaalla sai luvan kaksinkertaistaa tuotantokapasiteettinsa ja paransi turvallisuuslaitteistojaan.

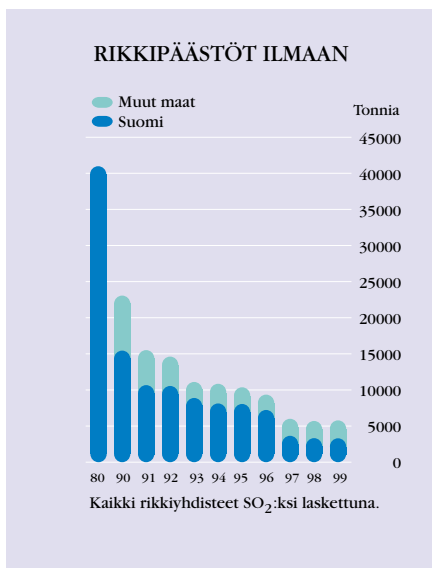
Kemira Chemicals B.V. Rozenburgissa sai päätökseen viisi ympäristöprojektia, jotka vähensivät lähinnä VOC-päästöjä, melua ja jätteen muodostumista. Uusi kemikaalivarasto rakennettiin.

Oulun tehtaalla parannettiin hajunpoistoa, meluntorjuntaa ja turvallisuuslaitteistoja. Alumiinioksidin kierrätystä ja noen hyötykäyttöä tutkittiin. Tehtaalte myönnettiin jätelupa, ja se jätti jätevesiluvan tarkistushakemuksen.

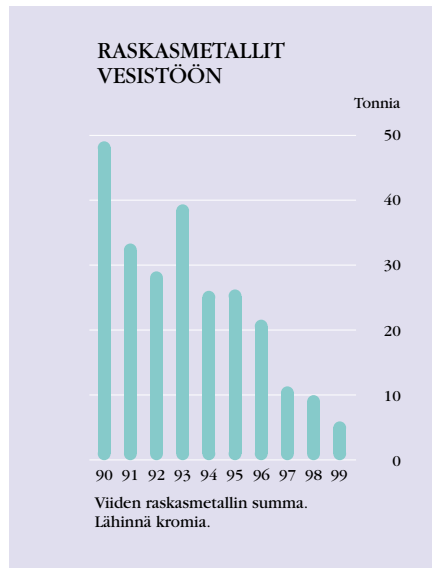
Fosforihapon ja energian tuotantoa uudistettiin laajasti Siilinjärven tehtailla ja kaivoksella. Uudistetut laitteistot parantavat myös tuotannon ympäristöturvallisuutta. Päästöt ilmaan ja veteen pysyivät edelleen hyvin alhaisina. Parantunut veden kierrätys vähensi typikuormituksen tavoitetasolle. Tehdas sai uuden vesiluvan sekä tärkeän jäteluvan, josta valitettiin. Lopullinen lupapäätös saattaa tuoda uusia vaatimuksia jätteiden ja sivutuotteiden läjitykseen sekä maisemointiin.

Kokkolassa saatiin päätökseen vanhan rikkihappotehtaan purku. Alueelta vietiin ulkopuoliseen loppusijoitukseen 10 400 m³ elohopeapitoista saastunutta maata. Lisäksi tehtiin raskasme-

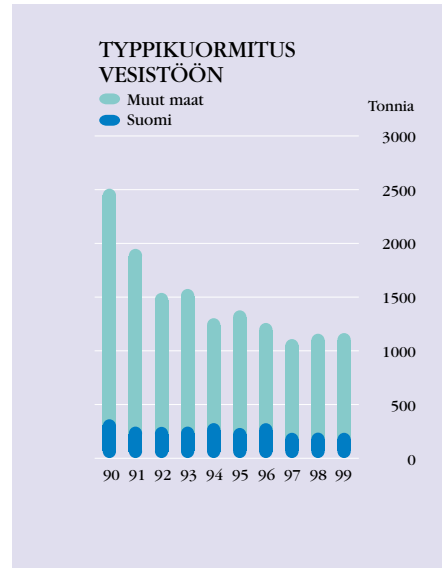
Kuva 4

Kuva 5

Kuva 6

talleista maaperä- ja pohjavesitutkimus, mutta merkittävää saastumista ei havaittu. Rikkipäästöt kasvoivat kolmanneksella edellisestä vuodesta rikkihappopotehtaan lämmönvaihtimen tilapäisten ongelmien vuoksi.

Kemira Pigments. Kemira Pigments Inc. Savannahissa teki useita muutoksia estääkseen happamia jätevesiä joutumasta tehtaan avo-ojiin. Hapetusvaiheen kaasunpesureita tehostettiin klooripäästöjen vähentämiseksi. Toimipaikalla suoritettu mittava maaperä- ja pohjavesitutkimus ei tuonut esiin merkittäviä, raportointia vaativia saastepitoisuuksia. Viranomaiset antoivat kaksi lopullista sekä kaksi ehdotettua erillis-määräystä, jotka käsitelivät lähinnä satunnaispäästöjä ilmaan.

Porin tehtaalla pidettiin päästöt alhaisina viime vuosina raportoitujen suurten ympäristöinvestointien jälkeen. Reaktiokaasujen pesujärjestelmän ja suihkujauhauksen pölynerottimien uusiminen saatiin valmiiksi. Voimalaitoksen käyttötarkkailua tehostettiin, sillä tiukan NO_x-lupaehdon noudattamisessa oli lieviä vaikeuksia. Kipsin uuden läjitysalueen rakentamisprojekti aloitettiin. Viranomaiset myönsivät tärkeän jäteluvan, jossa pantiin täytäntöön EU:n kaatopaikkasäädökset jätteiden ja sivutuotteiden läjityksessä ja myöhemmässä alueiden maise-

moinnissa. Uuden liiketoimintayksikön ansiosta sivutuotteiden myynti oli hyvä.

Kemira Agro. Uudenkaupungin tehtaalla typpikuormitus väheni tarkemman valumien torjunnan ansiosta. Helmikuussa arviolta viisi tonnia fosforia valui mereen fosforihapon lastauslinjan vaurioituttua.

Harjavallassa parannettiin edelleen vesien kierrätystä metyleeniurean tuotannossa sekä vähennettiin pakkausjätteen määrää. Toimipaikka päätti myös osallistua laajamittaiseen pohjaveden hallintaan liittyvään tutkimushankkeeseen yhdessä viranomaisten, Harjavalan kaupungin ja muun paikallisen teollisuuden kanssa.

Tanskan Fredericiassa parannettiin energiatehokkuutta ja selvitettiin typpioksiduulipäästöt typpihappotuotannosta. Kemira S.A./N.V. lopetti tuotannon pienillä toimipaikoillaan (Longlier, Sombrefe) Belgiassa. Tertren tehtaalla saatiin uusi, koko toimipaikan kattava jätevesilupa. Yhtiö jatkoi maaperä- ja pohjavesitutkimuksia sekä Tertressä että Willebroekissa.

Kemira Agro päätti lopettaa tuotannon Pernisin tehtaalla Hollannissa. Tämä johtui osittain siitä, että tulossa olleiden ympäristövaatimusten täyttäminen taloudellisesti kannattavalla tavalla olisi ollut vaikeaa. Päätökseen

asti tehdas jatkoi tutkimuksia ja pilotkokeita, jotka liittyivät kipsin uudelleenkäyttöön (Pro-Gips), sekä teki alustavia selvityksiä pöly- ja typpipäästöjen vähentämisestä.

Kemira Agro Rozenburg B.V. asensi low-NO_x -polttimet kattiloihinsa, mikä vähensi niiden NO_x-päästöjä noin 50 %:lla. Tehtaalla tapahtui kaksi ympäristövahinkoa, joiden seurauksena huomattava määrä typpeä joutui vesistöön. Tulipalon aiheuttamasta sankasta savusta tehtiin myös valituksia.

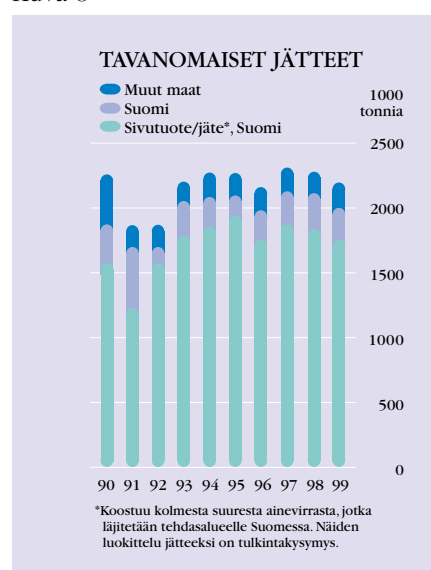
Ison-Britannian Incessä selvitettiin NPK-tehtaan ilmapäästöjen ja ammoniakkituotannon NO_x-päästöjen vähentämistä. Ympäristöviranomaiset asettivat tiukemmat lupaehdot typpihappotuotannon NO_x-päästöille sekä vesistöön pääsevälle ammoniakille. Suojavallien rakentaminen varastosäiliöille on suunniteltu tapahtuvaksi vuoden 2001 loppuun mennessä.

Tikkurila. Tikkurilan tuotannon VOC-päästöt laskivat edelleen vuonna 1999. Tikkurila Paints uusi tehdasautomaatiojärjestelmänsä Vantaalla ja Puolan Szczecinissä yhtenä tavoitteena vähentää päästöjä ympäristöön. Tikkurila Coatings teki vastaavia parannuksia Ison-Britannian Buryn tehtaalla.

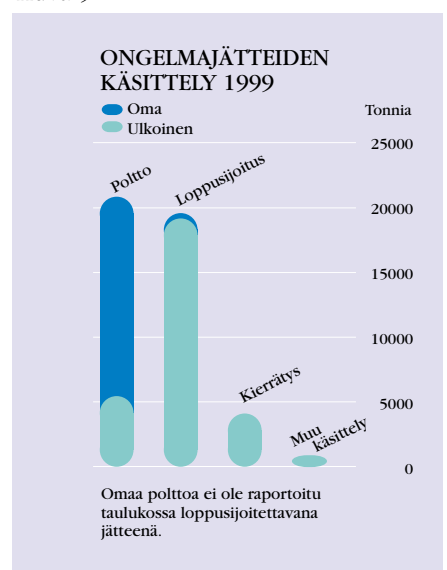
Kuva 7

Kuva 8

Kuva 9

TUOTEKEHITYS JA YMPÄRISTÖLIIKETOIMINTA

Tästä aiheesta kerrotaan kokonaisvaltaisesti erillisessä 'Tuotteet ja ympäristö' -raportissamme.

Ympäristö- ja turvallisuustuotteiden ja -palvelujen myynti oli 313 milj. euroa vuonna 1999 (kuva 12). Kasvu kiihtyi 19 %:iin lähinnä kloorittomien valkaisu- ja puhdistuskemikaalien, vedenpuhdistuskemikaalien sekä ympäristölaitteistojen myynnin lisääntymisen ansiosta. Ympäristöliiketoiminta oli yli 12 % konsernin liikevaihdosta.

Markkina- ja hintakehitys sekä kahden hiljattain hankitun uuden tehtaan täysi mukaantulo lisäsivät Kemira Chemicalsin vetyperoksidin myyntiä jopa 75 %. Kemwater-liiketoimintayksikkö jatkoi vakaata noin 10 %:n myynnin kasvua rakentamalla uusia tuotantolaitoksia ja vahvistamalla maailmanlaajuisia markkina-asemaansa. Kierrätysraaka-aineiden käyttö (The Green Concept) kasvoi. Kemwater rakentaa ensimmäisen täyden mittakaavan kunnallisen lietteen talteenotto- ja käsitteilylaitoksen (Krepro) Malmön kaupungille Ruotsiin.

Ympäristölaitteistojen myynti jatkoi vahvaa kasvua. Kemira Metalkatin katalysaattoreiden ja Kemira Safetyn henkilökohtaisten suojausten myynnit

nousivat 15-20 %.

Oheistuotteiden ja jätteistä jalostettujen tuotteiden myynti väheni noin 10 %:lla. Toisaalta Kemira Agron Horticulture lisäsi tuntuvasti biocontrol-tuotteiden ja orgaanis-mineraalisten lannoitteiden myyntiä.

Tikkurila Paints keskittyi kasvattamaan vähäpäästöisten sisämaalien markkinoita. Näihin kuuluvat mm. tuotteet, jotka eivät sisällä liuotteita tai alkyylifenolietoksyylilaitteita. Tikkurila Coatings panosti teollisuusmaaleihin ja maalausmenetelmiin, joiden avulla voidaan vähentää huomattavasti liuotepäästöjä loppukäytössä sekä parantaa pintakäsittelyn laatua, kestävyyttä ja taloudellisuutta. Yhä useammat asiakkaat ovat siirtyneet liuotteettomien tuotteiden käyttöön EU:n VOC-direktiivin noudattamiseksi.

PÄÄSTÖT, JÄTTEET, ENERGIA JA TURVALLISUUS³

Tuotannon määrä pysyi käytännössä samana kuin vuonna 1998. Kolme äskettäin hankittua keskikokoista tehdasta sisällytettiin raportointiin ensimmäistä kertaa, mutta raportin tiedot ovat silti hyvin verrattavissa edelliseen vuoteen.

Energian kokonaiskulutus pysyi odotetusti vuoden 1998 tasolla. Kon-

sernin ekotehokkuus mitattuna energiankulutuksen suhteena liikevaihtoon parantui silti neljällä prosenttiyksiköllä.

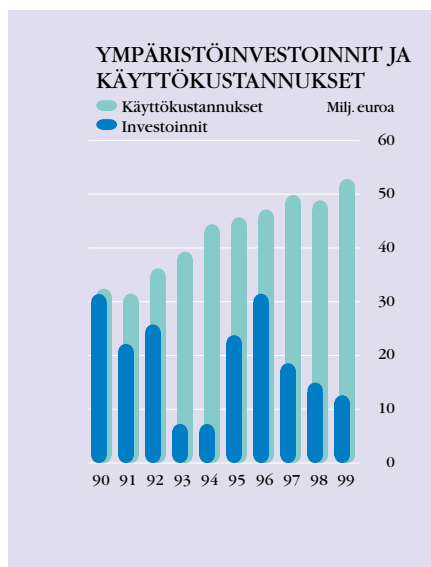
Rikkipäästöt, typen oksidit ja pölypäästöt kasvoivat hiukan oltuaan laskusuunnassa koko 1990-luvun. Myös hiilidioksidin päästöt nousivat hieman. Muutokset eivät kuitenkaan olleet merkittäviä. Haihtuvien epäorgaanisten yhdisteiden päästöt laskivat ennätyskellisen alas Kemira Agron kaasunpesun tehostumisesta johtuen. Tikkurilan tuotannon ponnistelujen ansiosta myös VOC-päästöjen määrä laski.

Jäteveden määrä ja kuormitus pienenevät hiukan vuodesta 1998. Typen ja viiden myrkyllisimmän raskasmetallin päästöt vähenivät erityisen paljon; raskasmetallipäästöt jopa puolittuivat. Fosforikuormitus nousi hieman, mikä johtui Kemira Agron tuotannosta Perinisissä. Tämän tehtaan sulkeminen pienentää ratkaisevasti koko konsernin fosfori-, kiintoaine- ja raskasmetallipäästöjä vuonna 2000.

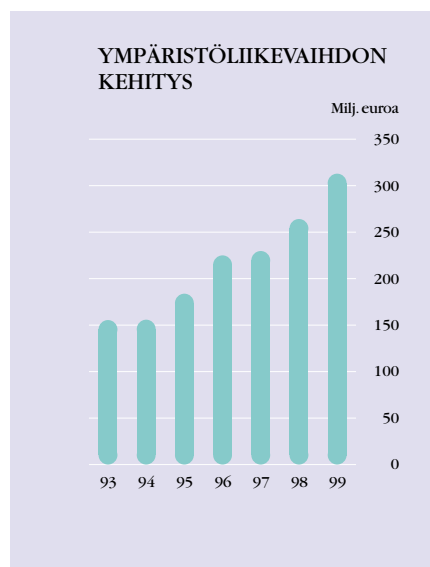
Tavanomaisen jätteen määrä ei juuri muuttunut. Sivutuotteiden määrä Suomen kahdella suurella toimipaikalla vähentyi lähinnä vesitaseiden muuttumisen vuoksi, sillä jätteen määrä ilmoitetaan märkäpainona. Ongelmajätettä toimitettiin ulkopuoliseen loppukäsittelyyn merkittävästi enemmän, mikä selittyy saastuneen maan kerta-

³ Raportin tiedot on koottu useiden toimipaikkojen ja lähteiden tilastoista. Kaikki voitava on tehty sen varmistamiseksi, että tiedot eivät ole epätaydellisiä tai harhaanjohtavia. Tästä huolimatta tiedot eivät ole yhtä luotettavia kuin vuosikertomuksen taloudelliset tiedot.

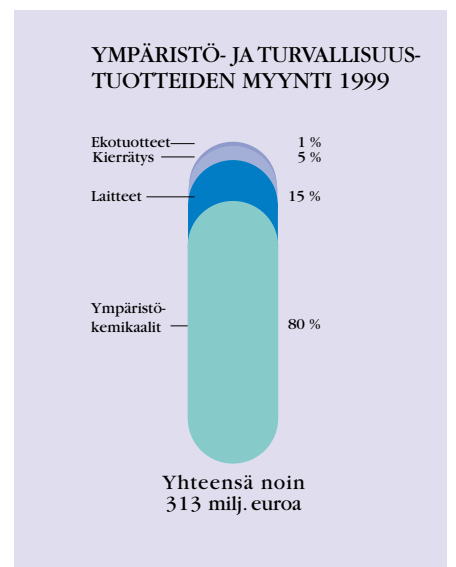
Kuva 10

Kuva 11

Kuva 12

poistolla Kokkolassa sekä hienokemikaalituotannon kasvusta.

Kuvan 1 ympäristöindeksi kokoaa yhteen yllä esitetyt muutokset. Indeksien arvo on käytännössä sama kuin vuonna 1998, vaikka liikevaihto on lähes 5 % korkeampi. Konsernin suoritusaste ympäristönsuojelussa on parantunut enemmän kuin puolella 1990-luvulla. Tämän suuntauksen odotetaan jatkuvan liiketoimintaportfoliossa ilmoitettujen muutosten takia.

YMPÄRISTÖINVESTOINNIT JA -KÄYTTÖKUSTANNUKSET

Konsernin ympäristöinvestoinnit laskivat noin 16 % 13 milj. euroon (Kuva 10) ja olivat noin 7,5 % kaikista investoinneista. Ympäristönsuojelun käyttökustannukset taas nousivat lähes 8 % 53 milj. euroon. Eniten kustannusnousua oli titaanidioksidi- ja lannoiteliiketoiminnoissa.

Ympäristökustannukset olivat yhteensä 65 milj.e eivätkä siis muuttuneet suuresti edellisestä vuodesta. Kustannukset ovat 2,6 % konsernin liikevaihdosta kuten viime vuonnakin. Kustannusten odotetaan alentuvan, kun julkistettu muutos yhtiön liiketoimintaportfoliossa edistyy.

YMPÄRISTÖRISKIT, VASTUUT JA LAKIASIAT

Ympäristölupien noudattaminen. Toimipaikat noudattivat ympäristölupien ehtoja tyydyttävästi vuonna 1999. Neljällä toimipaikalla havaittiin lupien vastainen tilanne, josta tiedotettiin viranomaisille ja ryhdyttiin korjaaviin toimenpiteisiin.

Kemira Pigments Inc., Savannah, sai kaksi lopullista ja kaksi ehdotettua erillismääräystä ympäristöasioista. Toinen ehdotetuista määräyksistä tuli voimaan tammikuussa 2000 seurauksena kalsinointikaasujen päästömittauksen aikana tapahtuneista, sallitut rajat ylittäneistä päästöistä ilmaan.

Uusia ympäristölupia myönnettiin ja voimassa olevia lupia uusittiin monella toimipaikalla. Lupaehdot kiristyivät useassa tapauksessa.

Porin ja Siilinjärven toimipaikoille myönnetty jäteluvat sisälsivät merkittäviä vaatimuksia, jotka liittyvät tuleviin toimenpiteisiin jätteiden ja sivutuotteiden läjityksessä sekä kasojen maisemoinnissa. Luvissa ei asetettu ehtoja, jotka johtaisivat välittömiin ja merkittäviin toimenpiteisiin. Siilinjärven lupa-

asiaa käsitellään korkeimmassa hallinto-oikeudessa eikä lopullista päätöstä voi täysin ennakoita. Kemira Agron Pernisin tehtaan sulkeminen keskeytti vireillä olevat lupa-asiat, joiden odotettiin vaikuttavan epäsuotuisasti kyseiseen liiketoimintaan.

Olellaisia vaikeuksia ei ollut saada tarvittavia lupia teollisen toiminnan jatkamiseen tai laajentamiseen.

Onnettomuudet, häiriötilanteet ja ympäristövaikutukset. Teollisuusonnettomuuksia ja ympäristövahinkoja raportoitiin toimipaikoilta enemmän kuin edellisellä vuonna. Seuraavat tapaukset aiheuttivat paikallisia ympäristövaikutuksia tai herättivät huomiota ko. paikkakunnilla:

- Helmikuu: lastausputken katkeaminen Kemira Agron Uudenkaupungin tehtaassa aiheutti fosforihappovuodon, jolloin 5 tonnia fosforia valui mereen. Tämä saattaa lisätä meriveden rehevöitymistä toimipaikan läheisyydessä.
- Huhtikuu: Kemira Agron Rozenburgin tehtaalla Hollannissa lannoitevaraston tulipalo aiheutti aineellisten vahinkojen lisäksi sankan savun muodostumista, ja 7 tonnia kalkkiammoniumnitraattia valui jokeen.
- Syyskuu: noin 6 tonnia öljyä todettiin valuneen jokeen polttoaineen varastosäiliöstä Kemira Agron Pernisin tehtaalla Hollannissa.
- Syyskuu: 400 tonnia urea-ammoniumnitraattia vuoti varastosäiliöstä Kemira Agron Rozenburgin tehtaalla.
- Marraskuu: tulipalo Kemira Pigmentin Porin tehtaassa katolla aiheutti aineellisia vahinkoja ja savun muodostusta.

Muut raportoidut vuodot ja onnettomuudet eivät aiheuttaneet merkittäviä ympäristövaikutuksia tehdasalueiden ulkopuolella. Kaikki onnettomuudet on tutkittu perinpohjaisesti ja raportoitu viranomaisille. Asianmukaiset vakuutusmenettelyt on hoidettu.

Kemira Pigmentsin Savannahin tehtaalla tapahtui kahdeksan raportoitavaa satunnaista kloori-, lipeä- tai rikkihappopäästöä. Konserniyhtiöt maksoivat lähes 0,2 milj.e ympäristöperusteisia vahingonkorvauksia tai sakkoja.

Työtapatarmataajuus pieneni noin 22 % edellisestä vuodesta. Kaikesta huolimatta 11.1.2000 Kemira Agron Uudenkaupungin tehtaalla tapahtui kuolemaan johtanut tapaturma. Työntekijä putosi lannoitereaktorin katolta tehdessään huoltotöitä. Kemira-konserni pahoittelee syvästi tätä ihmishengen

menetystä.

Ympäristövastuut. Konserni on arvioinut aiempaan toimintaan liittyvät ympäristöriskit ja -vastuut kaikilla merkittävillä omistamillaan kiinteistöillä. Useita täydentäviä tutkimuksia raportoitiin.

Vuoden 1999 yritysjärjestelyt tai tehtaiden sulkeminen eivät muuttaneet ympäristövastuita merkittävästi. Yritysostojen yhteydessä ja valmisteltaessa titaanidioksidi- ja liiketoiminnasta luopumista tehtiin seikkaperäiset ympäristötarkastukset (due diligence).

Tällä hetkellä viidellä konsernin toimipaikalla on voimassa oleva vaatimus tai sitoumus tehdä rajoitettuja maaperän kunnostustöitä, ja asianmukaiset varaukset on tehty. Saastuneen maan kunnostus ja purkutyöt jatkuivat kuudella toimipaikalla. Näistä aiheutuvat kustannukset on raportoitu ympäristönsuojelun käyttökustannuksina (yllä). Konserni jatkoi lisäksi varauksen kartuttamista ennakoimattomia maaperän saneeraus-kustannuksia varten.

Kemira Chemicals poisti elohopealla saastunutta maata Kokkolan tehtailla (yllä), mutta tästä aiheutuneet kustannukset eivät olleet merkittäviä. Vaasan tehtaiden vieressä olevan pienen järven arseenilla saastuneen sedimentin tutkimukset jatkuivat. Pohjaveden puhdistus keskeytettiin tilapäisesti Kemira Kemian tehtaalla Helsingborgissa, sillä jäännöspitoisuudet todettiin alhaisiksi. Joulukuussa Helsingborgin tehtaassa satama-altaan sedimentistä, simpukoista ja kaloista löydettiin kohonneita pitoisuuksia heksaklooribentseeniä. Tutkimukset organoklooriyhdisteiden alkuperästä ja päästöistä ovat meneillään Helsingborgissa ja Kokkolassa.

Kemira Agron tehtaalla Tertressä Belgiassa todettiin jätevedessä mangaaninitraattia, jota oli kulkeutunut maanpinnan alla viereiseltä teollisuuskiinteistöltä.

Oikeustapaukset. Merkittäviä ympäristöperusteisia oikeustapauksia ei ollut vireillä konserniyhtiöitä vastaan.

Ympäristöverot. Ympäristöveroja maksettiin edellisvuoden tapaan noin 11,5 milj.e laskettuna nettoperiaatteella. Ehdotettujen ympäristöverojen lisäysten ei odoteta haittaavan konsernin kilpailutilannetta.

YMPÄRISTÖVIESTINTÄ

Dow Jones Sustainability Group Indexiin pääseminen syyskuussa otettiin myönteisesti vastaan Kemirassa.

Tämä uusi, maailmanlaajuinen indeksi koostuu 229:stä eri liiketoiminta-alueilla toimivasta yrityksestä. Ne on valittu alojensa parhaiksi kestäväen kehityksen kannalta laajan kysely- ja vertailututkimuksen perusteella. Indeksi on suunnattu helpottamaan eettistä ja kestäväen kehityksen mukaista sijoitustoimintaa.

Kemira julkaisi kesällä ensimmäisen Product Stewardship -raportin (Tuotteet ja ympäristö), joka sai positiivisen vastaanoton sekä konsernin sisällä että ulkopuolisten sidosryhmien keskuudessa. Raportissa kerrotaan Kemiran päätuotteiden elinkaarista ympäristön kannalta, tuotekehityksestä ja konsernin kemikaalivalvonnasta.

Kemira Oyj sai toisen palkinnon hyvästä, vuosikertomuksen osana julkaistavasta ympäristöraportista Suomessa. Vertailukilpailussa ovat mukana pörssiyrityt. Kemira Pigments Oy:lle

annettiin ensimmäinen Porin kaupungin myöntämä ympäristöpalkinto hyvistä tuloksista ympäristöasioiden hallinnassa, erityisesti vesiensuojelussa.

Kemira Oyj:n ja konserniyhtiöiden kotisivuilla (www.kemira.com) on yhä enemmän eri liiketoimintayksiköiden julkaisemia ympäristöraportteja sekä muuta asiakkaille ja suurelle yleisölle suunnattua ympäristötietoa.

Miljö
Ympäristö
Environnement

KEMIRA-KONSERNIN YMPÄRISTÖTIEDOT

	1990	1996	1997	1998	1999
Päästöt veteen, tonnia					
Kemiallinen hapenkulutus (COD) ¹	••	9 776	5 616	5 694	5 397
Typpi (N)	2 500	1 258	1 121	1 163	1 019
Fosfori (P) ²	4 952	1 717	1 993	1 933	1 967
Kiintoaine, 1 000 tonnia ²	934	795	841	799	773
Raskasmetallit (Hg+Cd+Pb+Cr+As)	49	21	12	10	5,3
Raskasmetallit (Hg+Cd+Pb+Cr+As+Cu+Ni+Zn)			••	48	66,8
Päästöt ilmaan, tonnia					
Hiukkaset	1 950	1 504	1 364	896	936
Rikkidioksidi (SO ₂) ³	23 138	9 106	5 765	5 630	5 687
Typen oksidit (NO ₂) ⁴	8 546	6 345	6 202	5 840	5 951
Hiilidioksidi (CO ₂), 1 000 tonnia		3 445	3 508	3 326	3 344
Orgaaniset yhdisteet (VOC) ⁵	••	484	369	374	321
Epäorgaaniset yhdisteet (VIC) ⁶	••	4 305	3 508	3 152	2 594
Jätteet⁷, tonnia					
Ongelmajätteet yhteensä	8 669	21 185	8 153*	8 795	26 092
– Ulkopuolinen kaatopaikka	••	12 105	4 274	5 117	19 479
– Ulkopuolinen poltto	••	3 206	1 845	2 926	5 630
– Oma kaatopaikka	••	2 390	362	375	118
– Muu käsittely	••	3 484	1 672	377	864
Tavanomainen jäte, 1 000 tonnia	2 254	2 159	2 308	2 278	2 170
Luonnonvarat					
Polttoaineiden kulutus, ktoe ⁸		1 758	1 791	1 777	1 773
Ostosähkö, TJ		5 300	5 500	5 700	5 800
Yhteensä, ktoe		2 101	2 148	2 146	2 150
Jäähdytysvesi, milj.m ³ , noin		407	399	393	398
Jätevesi, milj.m ³ , noin		86	78	82	76
Turvallisuus					
Työtapaturmien määrä ⁹ miljoonaa työtuntia kohti		21,2*	18,2*	16,3	12,7
Liitetiedot, milj.e					
Konsernin liikevaihto	2 087	2 266	2 420	2 413	2 526
Ympäristöinvestoinnit	31,1	31,3	18,5	15,0	12,6
Ympäristönsuojelun käyttökustannukset	32,3	47,1	49,8	48,8	52,6
Ympäristökustannukset yhteensä, % liikevaihdosta	3,0	3,5	2,8	2,6	2,6

¹ Arvio. Aiheutuu tässä tapauksessa lähinnä epäorgaanisista päästöistä, joten tämä suure ei ole konsernin kannalta kovin oleellinen.

² Valtaosin peräisin fosforihapon valmistuksessa syntyvästä kipsistä.

³ Kaikki rikkiihdisteet rikkidioksidiksi laskettuna.

⁴ NO ja NO₂ typpidioksidiksi laskettuna.

⁵ VOC on haihtuvien orgaanisten yhdisteiden summa.

⁶ Ammoniakin, suolahapon ja kuuden muun tavanomaisen epäorgaanisen yhdisteen summa. Tässä tapauksessa pääosin ammoniakkia.

⁷ Jätteet määritelty EU-lainsäädännön mukaan. Raportoidut luvut eivät sisällä haitattomia kaivosjätteitä, tehtaalla poltettua jätettä eikä sellaista jätettä, joka jalostetaan edelleen tuotteiksi omilla tehtailla tai myydään ulkopuoliseen kierrätykseen. Määrät ilmoitettu märkäpainoina.

⁸ 1000 ekvivalenttista öljytonnia. Sisältää polttoaineen käytön raaka-aineena.

⁹ Tapaturmat, jotka ovat aiheuttaneet työntekijän vähintään yhden päivän poissaolon.

* Nämä luvut on korjattu uudelleenmäärittely perusteella.

LAUSUNTO

Olemme käyneet läpi Kemira-konsernin vuoden 1999 ympäristöraportissa esitettyjen tietojen perusteet. Läpikäynti on tehty Kemiran pyynnöstä. Kemira Oyj:n hallitus vastaa raportin sisällöstä ja on sen hyväksynyt. Tietojen kattavuuteen ja täydellisyyteen liittyvistä rajoitteista on raportissa annettu selostus.

Olemme saadun tehtävän puitteissa suorittaneet seuraavat toimenpiteet:

- keskustelleet niiden henkilöiden kanssa, joiden tehtävänä raportin laatiminen on ollut,
- tutustuneet raportissa esitettyjen lausumien taustatietoihin, sekä
- käyneet yhdellä ulkomaisella ja yhdellä kotimaisella toimipaikalla, jotka olemme itse valinneet, tutustuaksemme lähemmin niihin järjestelmiin, joiden avulla ympäristötiedot toimipaikoilla kerätään ja käsitellään.

Suorittamiemme toimenpiteiden perusteella olemme vakuuttautuneet siitä, että

- raportissa esitetyt lausumat perustuvat olemassa oleviin tietoihin,
- esitetyt tiedot on oikein johdettu toimipaikkojen toimittamista tiedoista, ja
- niiden kahden toimipaikan osalta, joilla olemme käyneet, tiedot on niiden omista järjestelmistä oikein johdettu.

Ympäristöraportti täyttää *CEFIC Health, Safety and Environmental Reporting Guidelines* -suosituksen vaatimukset lukuun ottamatta ammattisairauksia ja kuljetusonnettomuuksia koskevia tietoja. Kemira noudattaa Euroopan komission antamia tulkintaohjeita liittyen neljännen ja seitsemännen tilinpäätösdi-
rektiivin tiettyjen artiklojen soveltamiseen ympäristöasioiden raportoinnissa sekä soveltuvin osin kansainvälisen tilinpäätösstandardin IAS 37, *Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets*, suosituksia. Käsituksemme on, että Kemiran ympäristöraportti antaa olennaisilta osiltaan riittävän ja tasapainoisen kuvan konsernin ympäristöasioiden tilasta ja kehityksestä.

Helsinki 16. helmikuuta 2000

KPMG WIDERI OY AB

Hannu Niilekselä
KHT

TIIVISTELMÄT TÄRKEIMMISTÄ TIEDOTTEISTA

TAMMIKUU

Kemira Chemicalsin Kemwater-liiketoimintayksikkö ilmoitti rakentavansa Pohjois-Brasiliaan vedenpuhdistuskemikaalien tuotantolaitoksen. Tehdas tuottaa kiinteää rautasulfaattia, jonka valmistusprosessi on Kemwaterin itse kehittämä. Tuotetta käytetään juomaveden valmistuksessa sekä kuntien jätevesien ja teollisuuden vesien käsittelyssä. Investointi on suuruudeltaan 3 milj.e.

HELMIKUU

Kemira Chemicalsin tytäryhtiö Kemira Fine Chemicals Oy ja Monsanto Europe S.A. tekivät viisivuotisen sopimuksen, jonka mukaan Kemira Fine Chemicals valmistaa Monsantoille uuden vehnäfungisidin tehoaineen. Sopimuksen arvo on 33 milj.e.

Tikkurila Coatings julkisti uuden teollisuusmaalien sävytysjärjestelmänsä. Temaspeed Colour Service -kokonaisuuteen kuuluvat uudistetut perusmaalit, sävytyspastat, sävytyskoneet ja ohjelmistot. Uudessa järjestelmässä on vain kaksi perusmaalia ja 11 sävytyspastaa. Erityisesti uudistuksessa korostuu palvelun osuus.

MAALISKUU

Kemira Pigments päätti käynnistää Yhdysvaltojen Savannahissa ohjelman, jolla se tehostaa toimintojaan ja kannattavuuttaan 18 milj. eurolla vuodessa. Ohjelma on toteutettu vuoden 2000 loppuun mennessä.

Kemira Agro ja vesiliukoisia puutarhalannoitteita valmistava Biolchim S.p.A. solmivat sopimuksen, jolla 50 % Biolchim omistuksesta siirtyi Kemira Agrolle. Biolchim on Italian merkittävin vesiliukoisten puutarhalannoitteiden valmistaja ja myyjä. Välimeren alue on yksi Kemira Agron Horticulture-yksikön strategisesti tärkeistä alueista.

HUHTIKUU

Kemira Oyj:n uudeksi toimitusjohtajaksi nimitettiin dipl.ins. Tauno Pihlava 1.1.2000 alkaen.

Kemira Chemicals päätti investoida vajaan 12 milj.e Siilinjärven toimipaikan kehittämiseen ja sen kilpailukykyä varmistamiseen.

TOUKOKUU

Kemira Agro Oy:n toimitusjohtajaksi nimitettiin tekn.lis. Risto Keränen ja **Kemira Pigments Oy:n** toimitusjohtajaksi Frits Visser, M.Sc. 1.7.1999 alkaen.

Kemira Chemicals, Jiangsu Yixing Purifying Agent Plant ja Finnfund sopivat yhteisyrityksen perustamisesta Kiinaan. Yritys ryhtyy valmistamaan vedenpuhdistuskemikaaleja Jiangsun maakunnassa.

KESÄKUU

Kemiran hallintoneuvosto hyväksyi hankkeen rakentaa kaliumnitraatti- ja dikalsiumfosfaattitehtaan yhteisyrityspohjalta Aqabaan, Jordaniaan. Yhtiön omistavat Kemira ja jordanialainen Arab Potash Company. Kokonaisinvestointi tehtäisiin on 90 milj.e. Asiaa koskeva aiesopimus allekirjoitettiin yhtiöiden välillä vuonna 1998.

Kemira Agro ilmoitti aikomuksestaan sulkea NPK-seoslannoitetuotanto ja siihen liittyvä typpihappo- ja ammoniumnitraattituotanto Pernisissä, Hollannissa.

Kemira päätti aloittaa yhtiön omien osakkeiden takaisinosto-ohjelman. Yhtiökokouksen valtuutuksen mukaisesti yhtiöllä on mahdollisuus ostaa markkinoilta yhteensä enintään 2 576 000 yhtiön osaketta. Tämä vastaa 2 %:ia Kemira Oyj:n koko osakemäärästä. Osakkeet käytetään voittopalkkioiden maksamiseen yhtiössä toimiville henkilöstörähoitoille.

Kemira Chemicalsin strateginen liiketoimintayksikkö Pulp & Paper Chemicals investoi n. 5 milj.e Vaasassa sijaitsevaan erikoiskemikaalitehtaan taroituksena laajentaa liimaliiketoimintaa ja parantaa AKD-tuotannon tehokkuutta ja tuotteen laatua.

Tikkurila Coatings ja Technical Coatings Co. North America allekirjoittivat yhteistyösopimuksen, joka kattaa tietojen vaihdon sekä toisen osapuolen tuotteiden valmistuksen ja markkinoinnin. Sopimukseen kuuluvat metalliteollisuuden erikoistuotteet, ohutlevyjen nauhapinnoitteet (coil coatings) ja metallipakkausten pinnoitteet (can coatings).

Helsingin kaupunki ja **Kemira Chemicals** solmivat aiesopimuksen vesialan yhteisyrityksen perustamisesta. Kemira

Chemicalsin osuus yhtiöstä on 51 % ja Helsingin kaupungin 49 %. Perustettava yritys, Kemwater Services Oy, hyödyntää sitä erityisosaamista, jota osapuolet ovat hankkineet juoma- ja jäteveden puhdistamisessa.

HEINÄKUU

Emirates Food Company (EFC), **Kemira Agro** ja Union Kemira tekivät sopimuksen yhteisyrityksen perustamisesta Dubaihin, Yhdistyneisiin Arabiemiirikuntiin. EFC:n osuus uudesta Kemira Emirates Fertilizer Companysta (Kefco) on 50 %, Kemira Agron 30 % ja Union Kemiran 20 %. Kefco rakentaa ureafosfaattitehtaan Jebel Alin vapaakauppa-alueelle Dubaihin, ja tuotanto alkaa vuoden 2000 loppuun mennessä. Laitoksen kapasiteetti on 30 000 t/a.

Tikkurila Paints perusti Moskovaan tytäryhtiön nimeltä OOO Kraski Tikkurila. Uusi yhtiö rakennuttaa maalituotanto- ja varastotilat Moskovan kaakkoispuolelle Ramenskojeen. Tuotannon on määrä käynnistyä ennen kesää vuonna 2000.

SYYSKUU

Kemira Chemicals investoi Porin ja Saksan Rheinbergin tuotantolaitostensa kehittämiseen. Molemmat tehtaat ovat osa Kemira Chemicalsin Kemwater-liiketoimintaa ja niissä valmistetaan vedenkäsittelyn saostusaineita.

Kemira-konserni hyväksyttiin mukaan maailmanlaajuiseen Dow Jones Sustainability Group -indeksiin. Siinä arvioidaan yrityksiä taloudellisten tekijöiden lisäksi sen mukaan, miten hyvin ne toteuttavat toiminnassaan kestävä kehityksen periaatteita.

Kemira Oyj:n sähkönmyynti ulkopuolisille siirtyi lähes kokonaisuudessaan Teollisuuden Sähkönmyynti Oy:lle. Kaupasta syntyy Kemira Oyj:lle myyntivoittoa noin 9 milj.e.

LOKAKUU

Avena Yhtiöiden ja **Kemira Agron** perustama yhtiö osti Suomen Rehun Cultor Oyj:ltä, joka kuuluu Danisco A/S:ään. Kemira Agro omistaa uudesta yhtiöstä 20 %.

Kemira-konserni julkisti uuden strategiansa, jonka avulla se pyrkii parantamaan edelleen kilpailukykyään ja kan-

nattavuuttaan. Kemira keskittyy aloille, joiden kasvunäkymät ovat hyvät ja jotka ovat keskimääräistä vähemmän riippuvaisia talouden sykleistä. Kemira hakee kasvua paperi- ja sellukemikaaleista, vedenpuhdistuskemikaaleista sekä maaleista. Painopistealueita ovat myös erikoislannoitteet ja teollisuuskemikaalit.

MARRASKUU

Ruotsalainen Malmön vesi- ja viemärlaitos päätti ottaa käyttöön **Kemira Chemicalsin** Kemwater-yksikön kehittämän Krepro-lietteenkierrätysprosessin lietteensä käsittelyyn. Vesilaitoksen kokonaisinvestoinniksi arvioidaan 7,3 milj.e.

JOULUKUU

Kemira Chemicals rakentaa paperikemikaalitehtaan Paranan osavaltioon Brasiliaan. Paperiteollisuudessa käytävien liima- ja erikoiskemikaalien tuotanto alkaa vuoden 2000 loppupuolella. Liikevaihdon määrä on ensi vaiheessa noin 9 milj.e.

Kemira Oyj:n hallintoneuvosto nimitti yhtiölle uuden hallituksen 1.1.2000 alkavalle toimikaudelle: kauppat.tri Sven-Olof Hansén (puheenjohtaja), kauppat.kand. Niilo Pellonmaa (varapuheenjohtaja), dipl.ins. Eija Malmivirta, dipl.ins., ekon. Anssi Soila, oik.tri,

kauppat.maist. Timo Kaisanlahti ja dipl.ins. Tauno Pihlava. **Kemira Oyj:n** varapääjohtajaksi nimitettiin dipl.ins. Esa Tirkkonen.

Kemira Agro ilmoitti aikomuksestaan sulkea fosforihappo-, rikkihappo- sekä MAP/DAP-fosforilannoitetehtaat Hollannin Pernisissä heinäkuussa 2000.

Tikkurila käy neuvotteluja Szczecinissä Puolassa sijaitsevan maalihtaan omistuksen laajennuksesta. Neuvottelut, joiden tavoitteena on nostaa Tikkurilan omistusosuus 100 %:iin, on tarkoitus saattaa päätökseen vuoden 2000 alkupuolella. Tikkurila Baltcolor Sp. z o.o. -nimellä toimiva yhteisyritys aloitti tuotannollisen toimintansa vuosi sitten.

TAMMIKUU 2000

Kemira Oyj:n hallitus nimitti yhtiölle sisäisen johtoryhmän. Johtoryhmän tehtävänä on toimia valmistelevana elimenä konsernin hallitukselle. Johtoryhmän puheenjohtajana on pääjohtaja Tauno Pihlava ja varapuheenjohtajana varapääjohtaja Esa Tirkkonen. Jäsenet ovat konsernin toimialajohtajia ja konsernin esikuntaelinten johtajia.

Kemira Agro järjestettiin uudelleen kahdeksi yksiköksi, jotka ovat Kemira Agro Nitrogen (KAN) ja Kemira Agro Specialities (KAS). Kemira Agron kaupallinen toiminta jatkuu kuten tähänkin saakka.

Tikkurila CPS rakentaa uuden, sävytysjärjestelmiin liittyviä komponentteja valmistavan tehtaan Shanghaihin Kiinaan. Tuotannon on määrä käynnistyä vuoden 2001 alkupuolella.

HELMIKUU 2000

Kemira ilmoitti myyvänsä Savannahissa Georgian osavaltiossa Yhdysvalloissa ja lähellä Rotterdamia Hollannissa sijaitsevat titaanidioksidipigmenttitehtaan ja niihin liittyvät liiketoimintansa amerikkalaiselle Kerr-McGee Chemical Corporation LLC:lle. Yhteensä kauppahinta on n. 400 milj.e.

Täydelliset tiedotteet ovat nähtävissä Kemiran Internet-sivuilla osoitteessa www.kemira.com.

News

HALLINTO

Kemira Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön asioita hoitavat hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja. Yhtiölle voidaan nimittää myös yksi tai useampia varatoimitusjohtajia. Hallintoneuvostoon kuuluu vähintään kahdeksan ja enintään 10 jäsentä, jotka kaikki varsinainen yhtiökokous valitsee vuodeksi kerrallaan luettuna siitä varsinaisesta yhtiökokouksesta, jossa vaali on tapahtunut. Yhtiökokous valitsee yhden jäsenen puheenjohtajaksi ja enintään kaksi varapuheenjohtajaa.

Hallitukseen, jonka hallintoneuvosto valitsee, kuuluu vähintään neljä ja enintään kahdeksan jäsentä. Hallintoneuvosto valitsee yhden jäsenen puheenjohtajaksi ja yhden jäsenen varapuheenjohtajaksi.

HALLINTONEUVOSTO

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa, että yhtiön asioita hoidetaan terveiden liikeperiaatteiden mukaan ja kannattavuutta silmällä pitäen sekä yhtiöjärjestyksen määräyksiä, yhtiökokouksen päätöksiä ja muita vahvistettuja ohjeita noudattaen. Hallintoneuvoston tehtävänä on päättää yhtiöjärjestyksen osoittamissa rajoissa hallituksen jäsenen lukumäärästä, ottaa ja erottaa toimitusjohtaja, varatoimitusjohtajat ja hallituksen jäsenet sekä määrätä heidän palkkaetunsa. Se myös päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista, ja päättää hallitukselle annettavista ohjeista asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä. Hallintoneuvosto antaa lausuntonsa varsinaiselle yhtiökokoukselle yhtiön ja konsernin tilinpäätösten ja tilintarkastuskertomusten johdosta sekä päättää yhtiökokouksen koollekutsumisesta. Hallintoneuvoston palkkioista päättää yhtiökokous.

Hallintoneuvosto kokoontuu noin kuusi kertaa vuodessa. Viime tilikauden aikana hallintoneuvosto kokoontui kahdeksan kertaa.

HALLITUS

Hallituksen tehtävänä on valmistella yhtiökokouksessa ja hallintoneuvoston kokouksissa käsiteltävät asiat sekä huolehtia yhtiökokouksen ja hallintoneuvoston päätösten täytäntöönpanosta. Sen tehtävänä on myös ottaa ja erottaa toimitusjohtajan esityksestä muut tärkeimmät toimihenkilöt ja määrätä heidän palkkaetunsa. Hallitus hoitaa ne hallintotehtävät, jotka eivät kuu-

lu hallintoneuvostolle tai joita ei ole annettu toimitusjohtajan tai muiden henkilöiden hoidettaviksi. Hallitus päättää kiinteän omaisuuden luovuttamisesta ja panttaamisesta sekä antaa ja peruuttaa yhtiön toiminimen kirjoittamisoikeudet. Hallitus hoitaa myös muut osakeyhtiölain mukaan hallitukselle kuuluvat tehtävät.

Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus vastaa myös siitä, että yhtiön tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot ja että se on laadittu Suomessa olevien lakien ja säännösten mukaan sekä noudattaen konsernin yhtenäisiä, IAS:ään perustuvia laskentaperiaatteita.

Yhtiössä on toimiva sisäisen tarkkailun järjestelmä, jonka tarkoituksena on varmistaa taloudellisen raportoinnin luotettavuus ja varmistaa yhtiön omaisuuden säilyminen. Sisäistä valvontajärjestelmää tukevat vahvistetut politiikat ja toimintaohjeet, joita noudatetaan kaikissa konserniyhtiöissä, sekä sisäisen tarkastuksen osasto, joka toimii hallituksen vahvistamien toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Kemira Oyj:n hallitus kokoontui tilikauden aikana 19 kertaa.

TOIMITUSJOHTAJA

Yhtiöjärjestyksen mukaan toimitusjohtajan, jota kutsutaan pääjohtajaksi, tehtävänä on johtaa ja kehittää yhtiötä ja konsernia hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön ja konsernin edut otetaan huomioon yhtiön omistamissa tytär- ja osakkuusyhtiöissä. Niin ikään toimitusjohtaja panee täytäntöön hallituksen päätökset. Kemira Oyj:n toimitusjohtajana on 1.1.2000 alkaen ollut Tauno Pihlava. Toimitusjohtajan sijainen on Esa Tirkkonen myös 1.1.2000 alkaen.

TILINTARKASTAJAT

Tilintarkastajiksi valitsee yhtiökokous vähintään yhden ja enintään kolme varsinaista sekä tarvittaessa yhden varatilintarkastajan. Yhden tilintarkastajan on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Kemira Oyj:n tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö KPMG Wideri Oy Ab vastuullisena tarkastajana Hannu Niilekselä.

Kemira Oyj:n hallitus vuonna 2000: (vasemmalta) Anssi Soila, Eija Malmivaara, Tauno Pihlava, puheenjohtaja Sten-Olof Hansén, varapuheenjohtaja Niilo Pellonmaa ja Timo Kaisanlahti. Tauno Pihlavaa lukuunottamatta uuden hallituksen jäsenet ovat Kemiran ulkopuolelta.

HALINTONEUVOSTO

Puheenjohtaja **Timo Kalli**, s. 1947, maanviljelijä.
Kansanedustaja.

I varapuheenjohtaja **Kari Rajamäki**, s. 1948, hallintot. maist.
Kansanedustaja.

II varapuheenjohtaja **Hanna Markkula-Kivisilta**, s. 1965, valt. maist.
Kansanedustaja.

Helena Rissanen, s. 1949.
Suomen Teollisuustoimihenkilöliiton puheenjohtaja.

Risto Ranki, s. 1948, valt. lis., luonnont. kand.
Neuvotteleva virkamies: Kauppa- ja teollisuusministeriö.

Sirpa Hertell, s. 1955, puutarhuri.
Pääsihteeri: Vihreät Naiset ry.

Pekka Kainulainen, s. 1941, tekn. lis.
Toimitusjohtaja: Oy Liikkeenjohdon koulutuskeskus Ab.
Hallituksen puheenjohtaja: Amer-yhtymä Oyj.
Hallituksen varapuheenjohtaja: Yleiselektronikka Oy.
Hallituksen jäsen: Oy Talentum Ab.
600 Kemiran osaketta.

Mikko Långström, s. 1940, kauppat.maist., ins.
Toimitusjohtaja: Longinvest Oy.
11 100 Kemiran osaketta.

Henkilöstön edustajat (läsnäolo-oikeus, ei puheoikeutta):

Pertti Kautto, s. 1945, suojelupäällikkö.
Ylempien toimihenkilöiden edustaja.
815 Kemiran osaketta.

Jorma Luukkonen, s. 1945, työnsuunnittelija.
Teknisten toimihenkilöiden edustaja.
500 Kemiran osaketta.

Oili Kuusjärvi, s. 1947, kopiolaitoksen hoitaja.
Teollisuustoimihenkilöiden edustaja.

Jukka Virta, s. 1942, käyttömies.
Työntekijöiden edustaja.
165 Kemiran osaketta.

Tauno Korhonen, s. 1946, käyttömies.
Työntekijöiden edustaja.

TILINTARKASTAJAT

KPMG Wideri Oy Ab, vastuullisena tilintarkastajana **Hannu Niilekselä**, KHT.

HALLITUS

Puheenjohtaja **Sten-Olof Hansén**, s. 1939, kauppat.tri.
Hallituksen puheenjohtaja: Urho Tuominen Oy, Medinet International Oy, Vetcare Oy, Innomedica Oy.
Hallituksen jäsen: Perlos Oyj, Liikesivistysrahasto, Turun Seudun Osuuspankki.
2 605 Kemiran osaketta.

Varapuheenjohtaja **Niilo Pellonmaa**, s. 1941, kauppat. kand.
Hallituksen puheenjohtaja: PMJ-Automec Oyj, Rocla Oyj.
Hallituksen jäsen: Finvest Oyj, Asko Oyj, Uponor Oyj, Menire Oyj.
11 000 Kemiran osaketta.

Eija Malmivirta, s. 1941, dipl.ins.
Hallituksen puheenjohtaja: Meri Energy Oy Ltd.
Hallituksen jäsen: VR-Yhtymä Oy, Tosco Corporation.
500 Kemiran osaketta.

Anssi Soila, s. 1949, dipl.ins., ekon.
Hallituksen puheenjohtaja: Sponda Oy, Arcarton AB, Normet Oy.
Hallituksen jäsen: Leonia Oy, Lindström Oy.

Timo Kaisanlahti, s. 1962, oik.tri, kauppat.maist.
Hallitusneuvos: Kauppa- ja teollisuusministeriö.
Hallituksen jäsen: FY-Industries Oy.
Hallintoneuvoston jäsen:
Suomen Hypoteekkiyhdistys.

Tauno Pihlava, s. 1946, dipl.ins.
Pääjohtaja: Kemira Oyj.
200 Kemiran osaketta ja 250 000 osakeoptiota.

JOHTORYHMÄ	MUU KONSERNIHALLINTO	SISÄPIIRI
Puheenjohtaja Tauno Pihlava , ks. Hallitus.	Raija Arasjärvi , s. 1957, kauppat.maist. Taloushallinto	Lain mukaan Kemira Oyj:n sisäpiiriin kuuluvat hallintoneuvoston ja hallituk- sen jäsenet (ks. yllä) sekä pääjohtaja (ks. yllä) ja hänen sijaisensa, joka on varapääjohtaja Esa Tirkkonen (1 075 osaketta).
Varapuheenjohtaja Esa Tirkkonen , s. 1949, dipl.ins. Varapääjohtaja: Kemira Oyj.	Kari Autio , s. 1945, dipl.ins. Liiketoiminnan kehitys	Näiden henkilöiden lisäksi yhtiön sisä- piiriin kuuluvat (suluissa henkilön omistamien Kemiran osakkeiden mää- rä): varatoimitusjohtaja Juhani Kari (1 075), toimitusjohtaja Yrjö Sipilä (1 575), toimitusjohtaja Raimo Piironen (250), toimitusjohtaja Risto Keränen (200), toimitusjohtaja Frits Visser (0), talousjohtaja Raija Arasjärvi (660), rahoitus- ja viestintäjohtaja Kaj Friman (1 702), sihteeri Anneli Juutinen (0), sihteeri Liisa Karonen (0), sihteeri Arja Korhonen (0) ja hallintoassistentti Kirsti Laakso (0).
Juhani Kari , s. 1944, varat. Varatoimitusjohtaja: Kemira Oyj.	Kaj Friman , s. 1953, varat., ekon. Hallintoneuvoston ja hallituksen sihteeri Finanssihallinto Konserniviestintä	
Yrjö Sipilä , s. 1949, ekon. Toimitusjohtaja: Kemira Chemicals Oy.	Timo Leppä , s. 1957, dipl.ins., CEFA Konsernisuunnittelu	
Raimo Piironen , s. 1949, ekon. Toimitusjohtaja: Tikkurila Oy.	Timo Mattila , s. 1943, tekn.lis. Kemira Metalkat Oy:n ja Kemira Safety Oy:n hallitusten puheenjohtaja	
Risto Keränen , s. 1949, tekn.lis. Toimitusjohtaja: Kemira Agro Oy.	Orvo Rauma , s. 1940, ekon. Henkilöstö	
Frits Visser , s. 1942, M.Sc. Toimitusjohtaja: Kemira Pigments Oy.	Aarno Salminen , s. 1956, fil.kand. Ympäristönsuojelu	
	Eero Sipilä , s. 1953, valt.kand. Henkilöstö (1.3. alkaen)	
	Mikko Sivonen , s. 1941, dipl.ins. Energia	

SIOITUSTUTKIMUS

Ainakin seuraavat pankit ja pankkiiriliikkeet ovat tehneet Kemirasta sijoitustutkimuksen vuonna 1999:

Alfred Berg Suomi Oy Kluuvikatu 3 00100 Helsinki	Den Danske Bank Holmens Kanal 2 - 12 1092 Copenhagen K Denmark	Merita Pankkiiriliike Oy Fabianinkatu 29 B 00020 Merita
Aros Securities PL 786 00101 Helsinki	Dresdner Kleinwort Benson 20 Fenchurch Street London EC3P 3DB U.K.	Merrill Lynch International Ltd 20 Farringdon Road London EC1M 3NH U.K.
D. Carnegie Ab Finland Branch Eteläesplanadi 12 00130 Helsinki	Enskilda Research PL 630 00101 Helsinki	Opstock Oy Pankkiiriliike PL 362 00101 Helsinki
Conventum Pankkiiriliike Oy Aleksanterinkatu 44 00100 Helsinki	Goldman Sachs International Peterborough Court 133 Fleet Street London EC4A 2BB U.K.	Pankkiiriliike Evli Oyj Aleksanterinkatu 19 PL 1081 00101 Helsinki
Crédit Agricole Indosuez Cheuvreux International Ltd CU Building St Helens 1 Undershaft London EC3P 3DQ U.K.	Handelsbanken Markets PL 315 00131 Helsinki	Salomon Smith Barney Victoria Plaza 111 Buckingham Palace Road London SW1W 0SB U.K.
Credit Suisse First Boston (Europe) Ltd One Cabot Square London E14 4QJ U.K.	Mandatum Pankkiiriliike Oy PL 117 00121 Helsinki	WestLB Research GmbH Elisabethstrasse 44-46 40217 Düsseldorf Deutschland

SANASTO

ACE

Agricultural, construction and earthmoving (equipment). Maatalous, rakennus ja maansiirto (-koneet ja -laitteet).

AKD-vaha

Paperinvalmistuksessa käytettävän AKD-liiman tehoaine (alkyyliketeenidimeeri). Liimauksella alennetaan paperin vedenimukykyä ja vaikutetaan sen painatusominaisuuksiin.

Alkydimaali

Ulko- ja sisämaali, jonka sideaineena on alkydi. Alkydi on öljyllä modifioitu polyesteriharts. Alkydimaali kuivuu nopeammin kuin tavanomainen öljymaali.

Alumiinisulfaatti

Käytetään paperinvalmistuksessa apuaineena. Myös saostuskemikaali, jonka avulla puhdistetaan juoma- ja jätevettä.

Ammoniakki

Maakaasusta valmistettava peruskemikaali, lähinnä lannoitteiden raaka-aine, joka sisältää tyypeä.

Ammoniumnitraatti

Typpilannoite.

Anataasi

Pigmenttityyppi, jota varsinkin paperiteollisuus käyttää.

Auditointi

Säännöllinen, riippumaton ja dokumentoitu tarkastus tai arviointi, jossa toimintaa verrataan annettuihin vaatimuksiin tai ohjeisiin. Tekijä voi olla ulkopuolinen tai omaan henkilöstöön kuuluva.

CAN

Ks. kalsiumammoniumnitraatti.

Can coatings

Tölkkilakat juoma- ja elintarviketeollisuuteen. Lakka toimii eristeenä elintarvikkeen ja säilykepurkin tai korkin välissä.

CEFIC

Euroopan kemianteollisuuden kattojärjestö (Confédération Européenne des Fédérations de l'Industrie Chimique).

Coil coating, nauhapinnoitus

Pinnoitusmenetelmä metalliohutelleville.

CPS

Colour Processing Systems (sävytysjärjestelmät)

Diammoniumfosfaatti (DAP)

Tyypeä ja fosforia sisältävä pelto- ja puutarhalannoite.

Dikalsiumfosfaatti (DCP)

Rehuraaka-aine, jota valmistetaan raaka-fosfaattista ja kalkkikivestä.

ECF-valkaisu

Ilman alkuaineklooria tapahtuva sellun valkaisu (elemental chlorine free).

ECOX

Natriumperkarbonaatin tuotenimi. Käyttö pesuaineissa vaaleuden lisääjänä.

EHS

Environment, Health and Safety (ympäristö, terveys ja turvallisuus).

EMAS

Eco-Management and Audit Scheme. Euroopan yhteisön asetukseen perustuva ympäristöjohtamisjärjestelmä, johon teollisuusyritykset voivat rekisteröityä vapaaehtoisesti.

Ferix

Tuotenimi. Rakeinen rautasulfaatti, vedenpuhdistuskemikaali.

Ferrikloridi

Rautapohjainen vedenpuhdistuskemikaali.

Ferrosulfaatti

Rautapohjainen vedenpuhdistuskemikaali tai niiden raaka-aine. Syntyy oheistuotteena titaanidioksidin valmistuksen yhteydessä. Käytetään myös rehuissa.

Fertigro

Tuotenimi. Nestemäinen kastelulannoite.

FinnTi

Titaanidioksidipigmentin tuotenimi.

Formamidi

Kemian- ja lääketeollisuuden liuote ja raaka-aine, muurahaihapon johdannainen.

Fosfaatti

Luonnonmalmeissa esiintyvä fosforin yhdiste, jota käytetään raaka-aineena lannoitteissa, eläinrehuissa ja pesuaineissa.

Fosfokipsi

Fosforihapon valmistuksessa oheistuotteena muodostuva kipsi.

Fosfori (P)

Elämälle välttämätön alkuaine. Yksi lannoitteiden kolmesta pääravinteesta, jota saadaan rikastamalla fosfaattipitoisia malmeja.

Fosforihappo

Fosfaattirikasteesta rikkihapon avulla valmistettava happo, jota käytetään raaka-aineena mm. seoslannoitteissa, rehufosfaateissa, pesuaineissa ja elintarvikealan jatkjalosteissa.

HAZOP

Riskianalyysimenetelmä, jota käytetään prosessiteollisuudessa laitteistojen teknisen turvallisuuden ja työmenetelmien parantamiseksi.

Hiilinielu

Ilmakehästä hiilidioksidia pysyvästi poistava ja sitova osa maapalloa. Tärkeimpiä hiilinielujä ovat valtameret ja metsät.

IFA

International Fertilizer Industry Association (kansainvälinen lannoitetuottajien järjestö).

Ilmeniitti

Titaanidioksidipigmentin raaka-aine, malmi, jonka titaanidioksidipitoisuus on verrattain alhainen.

ISO

Kansainvälinen standardisointiorganisaatio.

ISO 14001

Kansainvälinen standardi, jossa määritellään ympäristöhallintajärjestelmän vaatimukset. Vaatimukset täyttävä yritys tai yhteisö voi saada standardin mukaisen sertifiikaatin.

Kalium (K)

Alkuaine. Yksi kolmesta pääravinteesta seoslannoitteissa, louhitaan lähinnä suolakaivoksista kaliumkloridin muodossa.

Kaliumnitraatti

Puutarhaviljelyssä käytettävä typpi- ja kaliumlannoite.

Kaliumsulfaatti

Rikkiä ja kaliumia sisältävä puutarhalannoite tai sen raaka-aine.

Kalsiumammoniumnitraatti

Typpilannoite. Ammoniumnitraattia, johon on valmistusvaiheessa sekoitettu kalkkikivijauhetta.

Kalsiumkloridi

Teollisuussuola, jota valmistetaan kalkkikivestä suolahapon avulla. Käytetään mm. teiden pölynsidonnessa, öljynporauksessa ja elintarviketeollisuudessa.

Kasvihuonekaasut

Ilmakehän lämpenemistä edistävät kaasut, joista tärkeimpiä ovat hiilidioksidi, metaani ja ilokaasu.

Kauppa- ja rakennusmaalit

Maalituotteet (maalit ja lakat) kuluttajille ja ammattimaalareille.

Kemiallinen hapenkulutus (COD)

Jätevesiin liittyvä suure, jolla mitataan lähinnä orgaanisten aineiden kykyä kuluttaa hapetta vedestä (Chemical Oxygen Demand).

Koagulantti

Saostaa vedessä olevia epäpuhtauksia.

KREPRO

Kemwater Recycling Process erottaa jätevesiliitteestä metallit, raskasmetallit, fosforin ja hiilen sekä kierrättää ne takaisin hyötykäyttöön.

LORIS (KEMIRA LORIS)

Satelliittiohjattu täsmälannoitusjärjestelmä (Local Resource Information System).

Metyleeniurea

Hidasvaikutteinen typpilannoite.

Mikrokiteinen TiO₂

Erittäin pienikiteinen titaanidioksidi, joka on läpinäkyvä käyttökohteessa ja suojaa UV-säteiltä.

Monokalsiumfosfaatti (MCP)

Rehuraaka-aine, jota valmistetaan kalkkikivestä ja puhtaasta fosforihaposta.

Muurahaihappo

Valmistetaan hiilimonoksidista (synteesi-kaasu) ja metanolista. Käytetään lähinnä rehunsäilöntäaineissa sekä tekstiili-, kumi- ja lääketieteellisyydessä.

Natriumperkarbonaatti

Pesuaaineiden raaka-aine, jota valmistetaan soodasta vetyperoksidin avulla. Ks. ECOX

NK-lannoite

Typpeä ja kaliumia sisältävä lannoite.

NPK-lannoite

Typpeä, fosforia ja kaliumia sisältävä seoslannoite, johon voidaan lisätä myös hivenaineita.

Orgaanis-mineraalinen lannoite

Koostuu sekä eloperäisestä aineksesta (esim. turpeesta) että epäorgaanisista suoloista.

Peittauhappo

Metallien pinnoituksessa käytettävä happoliuos.

Peretikkahappo

Reaktiivinen happikemikaali, jota käytetään ympäristömyötäisessä sellun valkaisuissa.

PK-lannoite

Fosforia ja kaliumia sisältävä lannoite.

Plastisoli

Katoissa käytetyn ohutlevyn maalipinnoite.

Polyalumiinikloridi

Saostuskemikaali, jonka avulla puhdistetaan juoma- ja jätevettä.

POP

Persistent Organic Pollutant. Pysyvä orgaaninen ympäristölle haitallinen aine.

ProGips

Tuotenimi. Rakennusteollisuuden raaka-ainekipsi.

Prosessikemikaalit

Pääasiassa prosessiteollisuudelle myytäviä tuotteita kuten typpihappoa, ammoniakia ja teknistä ureaa.

Responsible Care (RC)

Kemianteollisuuden omaehtoinen, maailmanlaaja ympäristö- ja turvallisuusohjelma.

Rikkidioksidi

Lähinnä metsäteollisuuden käyttämä teollisuuskaasu, jota valmistetaan esim. polttamalla alkuainerikkiä tai ottamalla talteen prosessikaasuista. Myös happamoitumista aiheuttava päästö poltettaessa rikkipitoisia polttoaineita.

Rikkihappo

Laajakäyttöinen peruskemikaali, jota valmistetaan rikkidioksidikaasusta. Raaka-kaasu saadaan esim. metallien tai malmin pasutuksesta tai polttamalla alkuainerikkiä.

Rutiilimalmi

Titaanidioksidipigmentin raaka-aine, joka sisältää runsaasti titaanidioksidia.

Seoslannoite

Lannoite, joka sisältää useita kasville välttämättömiä alkuaineita.

Stabilointi

Pysyvään olomuotoon saattaminen. Esim. ongelmajätteen yhdistekoostumusta voidaan muuttaa kemiallisesti tai alentaa jätteen vesiliukoisuutta erilaisilla käsittelytekniikoilla.

Sävytysjärjestelmä

Värikkien maalien valmistusmenetelmä. Järjestelmään kuuluvat (perusmaalit), sävytyspastat, sävytyskaavat, sävytyskone, ravistin, värinmittauslaitteisto, PC-ohjelmistot sekä värikartat

Teollisuusmaalit

Pintakäsittelyaineet (maalit ja pinnoitteet) teollisuuden käyttöön.

TiO₂ Titaanidioksidi.**Titaanidioksidipigmenti**

Valkoinen väriaine. Tärkeä maalin, paperin, muovin ja painovärin raaka-aine. Valmistetaan monimutkaisessa prosessissa titaanidioksidia sisältävistä malmeista ja kuonasta rikkihapon tai kloorin ja lukuisen apukemikaalin avulla. Valmistusmenetelmiä ovat sulfaatti- ja kloridiprosessi.

Titaanikemikaali

Titaanidioksidin pohjautuvia erikoistuotteita, joita käytetään mm. ilmanpuhdistuskatalyyteissa, värikkien pigmenteissä ja elektroniikkateollisuudessa.

Typen oksidit

Lähinnä typpimonoksidi (NO) ja typpidioksidi (NO₂). Typpikaasuja, joita muodostuu päästöinä poltossa ja esim. typpihaapon valmistuksessa. Aiheuttavat happamoitumista ja heikentävät ilman laatua.

Typpi (N)

Kasvien kasvamiselle välttämättömin alkuaine.

Typpihappo

Ammoniakista katalyyttisesti polttamalla valmistettu peruskemikaali. Lannoitteiden typpiraaka-aine.

Urea

Yksiravinteinen, runsaasti typpeä sisältävä lannoite, jota valmistetaan ammoniakista ja hiilidioksidista. Käytetään myös liimahartseissa.

UV-kovettuva tuote

Ultravioletti säteilyllä kovettuva lakka tai maali teollisuudelle.

Verifiointi

Todentaminen, totuudenmukaisuuden ulkopuolinen varmentaminen.

Vesikemikaali

Juoma- ja jäteveden puhdistuksessa käytettävä kemikaali.

Vetyperoksidi (H₂O₂)

Reaktiivinen happikemikaali, jota käytetään erityisesti sellun ympäristömyötäisessä valkaisuissa, desinfiointiaineena ja ympäristösovelluksissa. Raaka-aineet vety ja ilmassa oleva happi.

VIC-yhdisteet

(Volatile Inorganic Compounds)

Haihtuvat epäorgaaniset yhdisteet, esim. ammoniakki, kloori ja fluori, joita muodostuu päästöinä lähinnä epäorgaanisesta perusteellisyydestä.

VOC (Volatile Organic Compounds)

Haihtuvat orgaaniset yhdisteet. Lähinnä liuotteita, jotka voivat normaalioloissa haihtua ilmakehään vaikuttaen mm. otsoonin syntyyn.

Ympäristönhallintajärjestelmä

Yrityksen säännöllinen, kirjallisesti kuvattu tapa toimia ympäristöasioissa. Tärkeimpiä osia ympäristöpolitiikan laatiminen, tavoitteiden asettaminen ja mittaaminen sekä auditointi.

Ympäristökemikaali

Ympäristönsuojelutarkoituksiin käytettävä kemikaali. Esim. jäteveden puhdistamiseen käytettävät kemikaalit.

Ympäristöliiketoiminta

Ympäristönsuojeluun käytettävien tai siihen läheisesti liittyvien tuotteiden ja palvelujen myynti.

Ympäristöraportti

Yrityksen julkinen, sisällöltään vapaamuotoinen selostus toimintaan liittyvistä ympäristökysymyksistä. Julkaistaan erillisenä tai osana vuosikertomusta ja halutuin määrävälein.

Ympäristötekniikka

Ympäristönsuojelutarkoituksiin käytettävät laitteet.

Ympäristötilinpäätös

Yrityksen vuosittain antama selostus toiminnan aiheuttamista päästöistä, ympäristövaikutuksista, kustannuksista, lainsäädännön noudattamisesta ym. tärkeimmistä ympäristökysymyksistä. Liittyy yhä läheisemmin taloudelliseen tilinpäätökseen.

TULOSKEHITYS VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN (Luvut ovat tilintarkastamattomia)

Milj.e

	1999				1998			
	I/99	II/99	III/99	IV/99	I/98	II/98	III/98	IV/98
Liikevaihto								
Kemira Chemicals	172,5	172,8	169,2	182,5	150,3	164,5	159,8	155,0
Tikkurila	79,0	97,1	101,7	79,7	91,1	99,8	101,1	68,5
Kemira Agro	289,9	268,7	215,4	240,6	330,0	275,8	218,4	206,0
Kemira Pigments	107,6	121,3	131,0	128,6	107,7	117,0	106,8	91,4
Muut ml. eliminoinnit	-9,3	-7,5	-2,3	-12,3	-8,4	-9,6	-6,8	-5,7
Yhteensä	639,7	652,4	615,0	619,1	670,7	647,5	579,3	515,2
Liikevoitto								
Kemira Chemicals	19,4	21,1	19,4	23,3	22,3	23,3	12,4	17,1
Tikkurila	1,9	11,2	15,3	-5,3	10,1	13,1	11,2	-1,8
Kemira Agro	5,1	2,1	-14,3	-31,7	15,7	14,7	0,3	-12,0
Kemira Pigments	5,4	9,6	3,3	16,6	6,1	9,2	0,9	6,1
Muut ml. eliminoinnit	-2,2	-0,2	1,2	9,8	-0,7	-1,0	-0,8	1,9
Yhteensä	29,6	43,8	24,9	12,7	53,5	59,3	24,0	11,3
Rahoitustuotot ja -kulut	12,6	12,1	12,3	15,4	12,8	11,0	11,1	15,8
Voitto ennen satun- naiseriä ja veroja	17,0	31,7	12,6	-2,7	40,7	48,3	12,9	-4,5
Tilikauden voitto	11,8	19,6	8,8	-10,3	29,0	32,5	8,9	8,2
Tulos / osake	0,09	0,15	0,07	-0,08	0,23	0,25	0,07	0,06

FRANKLIN RESOURCES INC:N OMISTUS

Franklin Resources Inc. on ilmoittanut Kemira Oyj:lle omistusosuutensa ja äänivaltansa yhtiössä olevan ao. päivinä seuraava:

	Osakkeet	% osakkeista	% äänistä
01.04.1999			
Rahastojen omistukset	3 864 502	3,00	3,00
Sopimuksen nojalla hallinnoidut varat	4 351 248	3,38	3,38
Yhteensä			6,38
05.05.1999			
Rahastojen omistukset	7 745 202	6,01	6,01
Sopimuksen nojalla hallinnoidut varat	5 150 248	4,00	4,00
Yhteensä			10,01
27.05.1999			
Rahastojen omistukset	7 719 002	5,99	5,99
Sopimuksen nojalla hallinnoidut varat	5 146 808	4,00	4,00
Yhteensä			9,99

Nämä osakkeet sisältyvät hallintarekisteröityihin osakkeisiin, koska Franklin Resources Inc. ei ole rekisteröinyt omistamiaan osakkeita Suomen Arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisteriin.

KONSERNIYHTIÖT

31.12.1999

Yhtiö	Konsernin omistuosuus %	Sijainti	
Kemira Oyj		Suomi, Helsinki	
Kemira Chemicals Oy	100	Suomi, Helsinki	■
Kemira Kemi AB	100	Ruotsi, Helsingborg	■
Kemira Chimie S.A.	100	Ranska, Lauterbourg	■
Kemira Chemicals AS	100	Norja, Gamle Fredrikstad	■
Kemwater Cristal S.A.	73	Romania, Bukarest	■
Alchim S.R.L.	73	Romania, Tulcea	■
Societatea Comerciala Chimbis S.A.	50	Romania, Bistrita	■
Scandinavian Silver Eel AB	100	Ruotsi, Helsingborg	■
Aliada Quimica S.A.	100	Espanja, Barcelona	●
Kemira Ibérica S.A.	100	Espanja, Barcelona	■
Kemira Ibérica Internacional S.L.	100	Espanja, Barcelona	●
Aliada Quimica de Portugal Lda.	74	Portugali, Estarreja	■
Kemira Chimica S.p.A.	100	Italia, Ossona	■
Kemifloc a.s.	51	Tsekinmaa, Prerov	■
Kemwater Närke AB	92	Ruotsi, Kumla	■
Kemipol Sp.z o.o.	51	Puola, Police	■
Kemira Kopperverket KB	100	Ruotsi, Helsingborg	●
Ahlbo Kemi AB	100	Ruotsi, Helsingborg	●
Kemwater Brasil S.A.	51	Brasilia, São Paulo	■
Kemwater de México, S.A. de C.V.	51	Meksiko, Tlaxcala	■
Kemwater ProChemie s.r.o.	60	Tsekinmaa, Bakov nad Jizerou	■
Kemwater Diper Environmental Chemicals Inc.	51	Turkki, Izmir	■
Kemira Fine Chemicals Oy	100	Suomi, Kokkola	■
Kemira Chemicals (UK) Ltd	100	Iso-Britannia, Harrogate	▲
Kemira Chemie GmbH	100	Saksa, Hanau	■
Kemira Chemie Ges.mbH	100	Itävalta, Wien	■
Kemira Chem Holding B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●
Kemira Chemicals B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	■
Prospector B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	●
Kemwater B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■
Kemira Kemax B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	●
Kemira Chemicals S.A./N.V.	100	Belgia, Wavre	▲
Kemira Chemicals Inc.	100	Yhdysvallat, Savannah, GA	●
Kemira Paper Chemicals Inc.	100	Yhdysvallat, Savannah, GA	▲
Kemira Paper Chemicals Canada Inc.	100	Kanada, Dorion, Que.	▲
Kemira Chemicals Korea Corporation	100	Etelä-Korea, Ulsan	■
Kemira Chemicals Canada Inc.	100	Kanada, Maitland, Ont.	■
Kemira Chemicals U.S. Inc.	100	Yhdysvallat, Philadelphia, PA	▲
Kemira Chemicals Canada NRO, Inc.	100	Kanada, Maitland	□
Kemira Chemicals Hungaria KFT	100	Unkari, Budapest	▲
AS Kemivesi	50	Viro, Tallinna	■
Kemwater (Thailand) Ltd	49	Thaimaa, Bangkok	■
Kemira Pigments Oy	100	Suomi, Pori	■
Kemira Holdings Inc.	100	Yhdysvallat, Savannah, GA	●
Kemira Pigments Inc.	100	Yhdysvallat, Savannah, GA	■
Kemira Pigments AB	100	Ruotsi, Helsingborg	▲
Kemira Pigments Kereskedelmi KFT	100	Unkari, Budapest	▲
Kemira Pigments Holding B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	●
Kemira Pigments B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	■
Kemira Pigmente GmbH	100	Saksa, Köln	▲
Kemira Services Holland B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	□
Kemira International Finance B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	□
Kemira Agro Rozenburg B.V.	100	Hollanti, Europoort Rt	■
Kemira Agro Pernis B.V.	100	Hollanti, Rotterdam	■
Kemira Finance B.V.	100	Hollanti, Rozenburg	●
Kemira Pigments S.A. ¹⁾	100	Belgia, Wavre	▲
Kemira Pigments Asia Pacific Pte. Ltd.	100	Singapore	▲
Kemira Pigments Latin America Comercial Ltda.	100	Chile, Santiago	▲

Yhtiö	Konsernin omistuosuus %
Kemira Agro Oy	
Kemira Agro Holdings Ltd	
Kemira Agro U.K. Ltd	
Kemira Ltd	
Kemira Ireland Ltd	
Kemira S.A./N.V.	
Battaille S.A.	
Engrais Battaille S.A.	
Kemira Engrais S.A.	
Kemira Agro Holding B.V.	
Kemira B.V.	
Kemira Pernis B.V.	
Kencica Speciaal meststoffen B.V.	
Kemira Deutschland GmbH	
Comercial de Fertilizantes Liquidos S.A.	
Viljavuuspalvelu Oy	
Mykora Oy	
A. Jalander Oy	
A. Jalander Eesti Oü	
SiA Kemira Agro Latvija	
ZAO Kemira Agro	
Kemira Agro Poland Sp. z o.o.	
Kemira Sdn. Bhd.	
Kemira Agro Hungary Ltd Co.	
AS Kemira Agro Eesti	
UAB Kemira Agro Vilnius	
AS Fertimix	
Biolchim S.p.A. ²⁾	
Tikkurila Oy	
Tikkurila Paints Oy	
AS Baltic Color	
UAB Baltic Color	
ZAO Finncolor	
OOO Kraski Tikkurila	
Tikkurila Festék KFT	
Imagica Ltd	
Spetra S.r.l.	
A/S Baltic Color ²⁾	
Tikkurila Baltcolor Sp. z o.o. ³⁾	
Tikkurila Coatings Oy	
Kemira Coatings Ltd ⁵⁾	
Kemira Coatings (Ireland) Ltd ⁶⁾	
Northern Universal Coatings Ltd	
Industrial Coatings Eastern Ltd	
Industrial Coatings Northern Ltd	
Industrial Coatings Western Ltd	
Southern Coatings and Services Ltd	
Universal Surface Coatings Ltd	
Chiltern Surface Coatings Ltd	
Dickursby Färg AB ³⁾	
Tikkurila Ltd	
Becker Acroma Ltd ²⁾	
Becker Acroma (Ireland) Ltd ²⁾	
AS Tikkurila Coatings	
Tikkurila Coatings KFT	
ZAO Tikkurila Coatings	
Tikkurila Coatings GmbH	
Tikkurila CPS Oy	
Winter-Bouts B.V.	

- = tuotanto
 ▲ = markkinointi
 ● = holding
 □ = palvelu
 ■ = Kemira Chemicals
 ■ = Kemira Pigments
 ■ = Kemira Agro
 ■ = Tikkurila
 ■ = Muut

Suomen osuus %	Sijainti	
100	Suomi, Helsinki	■
100	Iso-Britannia, Ince	●
100	Iso-Britannia, Ince	■
100	Iso-Britannia, Ince	■
100	Irlanti, Dublin	▲
100	Belgia, Wavre	■
100	Belgia, Basècles	■
100	Belgia, Ranska, Fresnes s/ Escaut	■
100	Ranska, Ribécourt	▲
100	Hollanti, Vondelingenplaat Rt	●
100	Hollanti, Vondelingenplaat Rt	●
100	Hollanti, Vondelingenplaat Rt	●
100	Hollanti, Maastricht	▲
100	Saksa, Hannover	▲
50	Espanja, Valencia	▲
80	Suomi, Mikkeli	□
100	Suomi, Kiukainen	■
100	Suomi, Muurla	■
100	Viro, Tallinna	■
100	Latvia, Riika	▲
100	Venäjä, Moskova	▲
100	Puola, Varsova	▲
100	Malesia, Kuala Lumpur	▲
100	Unkari, Hódmezővásárhely	▲
100	Viro, Tallinna	▲
100	Liettua, Vilna	▲
100	Viro, Tallinna	■
50	Italia, Bologna	■
100	Suomi, Vantaa	□
100	Suomi, Vantaa	■
50	Viro, Tallinna	■
50	Liettua, Vilna	▲
100	Venäjä, Pietari	■
100	Venäjä, Moskova	■
100	Unkari, Budapest	▲
100	Iso-Britannia, Uxbridge	▲
100	Italia, Modena	■
50	Latvia, Riika	■
60	Puola, Stetin	■
100	Suomi, Vantaa	■
100	Iso-Britannia, Bury	■
100	Irlanti, Cork	▲
100	Iso-Britannia, Heywood	▲
100	Iso-Britannia, Colchester	▲
100	Iso-Britannia, North Shields	▲
75	Iso-Britannia, Bristol	▲
75	Iso-Britannia, Sutton	▲
100	Iso-Britannia, Sutton-in-Ashfield	▲
100	Iso-Britannia, Aylesbury	▲
100	Ruotsi, Spånga	▲
100	Iso-Britannia, Haverhill	●
50	Iso-Britannia, Haverhill	■
50	Irlanti, Bray	▲
100	Viro, Tallinna	▲
100	Unkari, Budapest	▲
100	Venäjä, Pietari	▲
100	Saksa, Hanau	▲
100	Suomi, Vantaa	■
100	Hollanti, Sittard	■

Yhtiö	Konsernin omistusosuus %	Sijainti
Kemira Color B.V. ⁷⁾	100	Hollanti, Dordrecht ■
Winter-Bouts GmbH	100	Saksa, Hampuri ▲
Winter-Bouts South Africa (Pty) Ltd	100	Etelä Agrikka, Edenvale ■
Tikkurila Ltda	100	Brasilia, São Paulo ▲
Tikkurila Pty Ltd	100	Australia, Wetherill Park ■
Corob International AG	50	Sveitsi, Aarau □
Corob Oy	50	Suomi, Ulvila ■
Corob Color Robots B.V.	50	Hollanti, Eindhoven ●
Corob S.p.A.	50	Italia, Modena ■
Corob Scandinavia AB	50	Ruotsi, Göteborg ▲
Corob CPS Service Systems Ltd	50	Iso-Britannia, Henley ▲
Corob Sudamericana S.A.	50	Uruguay, Montevideo ■
Corob North America Inc.	50	Yhdysvallat, Charlotte, NC ■
Corob Ltd	50	Hong Kong ▲
Matherson S.p.A.	100	Italia, Bergamo ■
Tikkurila Inc.	100	Yhdysvallat, Philadelphia, PA ■
Tikkurila CPS (SEA) Pte Ltd	100	Singapore ■
Tikkurila Services Oy	100	Suomi, Vantaa □
Kemira Engineering Oy ⁴⁾	100	Suomi, Helsinki □
Kemira Metalkat Oy	100	Suomi, Laukaa ■
Metpela Oy	100	Suomi, Laitila ■
Convertitori Catalitici Europa S.r.l.	100	Italia, Genova ■
Kemira Katalysatoren GmbH	100	Saksa, Wiesbaden ▲
Kemira Safety Oy	100	Suomi, Vaasa ■
Kemira Safety Ltd	100	Iso-Britannia, Bromsgrove ▲
Kemira Danmark Holding A/S	100	Tanska, Fredericia ●
Kemira Danmark A/S	100	Tanska, Fredericia ■
Kemira Miljö A/S	100	Tanska, Esbjerg ■

¹⁾ Kemira Pigments Oy:n ja Kemira Pigments B.V:n tasaosuuksin omistama.

²⁾ Yhteisyritys

³⁾ Tikkurila Coatings Oy:n ja Tikkurila Paints Oy:n tasaosuuksin omistama.

⁴⁾ Kemira Chemicals Oy:n, Kemira Pigments Oy:n ja Kemira Agro Oy:n tasaosuuksin omistama.

⁵⁾ 1.1.2000 alkaen Tikkurila Coatings Ltd

⁶⁾ 1.1.2000 alkaen Tikkurila Coatings (Ireland) Ltd

⁷⁾ 1.1.2000 alkaen Tikkurila Coatings B.V.

Luettelosta puuttuvat ne yhtiöt, joilla ei ollut toimintaa vuonna 1999.

SUOMI

KEMIRA OYJ
Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 8611
Fax 010 862 1119
www.kemira.com

KEMIRA CHEMICALS OY
Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 211
Fax 010 862 1124

KEMIRA CHEMICALS OY
PL 20
71801 Siilinjärvi
Puh. 010 861 215
Fax 010 862 6000

KEMIRA CHEMICALS OY
PL 171
90101 Oulu
Puh. 010 861 214
Fax 010 862 5000

KEMIRA CHEMICALS OY
Tutkimuskeskus
PL 171
90101 Oulu
Puh. 010 861 214
Fax 010 862 5678

KEMIRA CHEMICALS OY
PL 74
67101 Kokkola
Puh. 010 861 217
Fax 010862 8000

KEMIRA CHEMICALS OY
PL 500
65101 Vaasa
Puh. 010 861 216
Fax 010 862 7000

KEMIRA CHEMICALS OY
29200 Harjavalta
Puh. 010 861 517
Fax 010 862 4000

KEMIRA FINE CHEMICALS OY
Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 219
Fax 010 862 1624

KEMWATER SERVICES OY
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 211
Fax 010 862 1968

KEMIRA PIGMENTS OY
Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 414
Fax 010 862 1794

KEMIRA PIGMENTS OY
28840 Pori
Puh. (02) 628 1000
Fax (02) 628 1149

KEMIRA AGRO OY
Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 511

KEMIRA AGRO OY
Espoon tutkimuskeskus
Luotaisrinne 2
PL 44
02271 Espoo
Puh. 010 861 516
Fax 010 862 2000

KEMIRA AGRO OY
PL 5
23501 Uusikaupunki
Puh. 010 861 518
Fax 010 862 3000

KEMIRA AGRO OY
29200 Harjavalta
Puh. 010 86 1517
Fax 010 86 24219

TIKKURILA OY
PL 53, Kuninkaalaantie 1
01301 Vantaa
Puh. (09) 857 721
Fax (09) 8577 6900
www.tikkurila.fi

TIKKURILA PAINTS OY
PL 53, Kuninkaalaantie 1
01301 Vantaa
Puh. (09) 857 731
Fax (09) 8577 6902

TIKKURILA COATINGS OY
PL 53, Kuninkaalaantie 1
01301 Vantaa
Puh. (09) 857 741
Fax (09) 8577 6911

TIKKURILA CPS OY
PL 53, Kuninkaalaantie 1
01301 Vantaa
Puh. (09) 857 751
Fax (09) 8577 6904

TIKKURILA SERVICES OY
PL 53, Kuninkaalaantie 1
01301 Vantaa
Puh. (09) 857 721
Fax (09) 8577 6915

COROB OY
Sammontie 5
28400 Ulvila
Puh. (02) 677 7700
Fax (02) 677 7701

KEMIRA ENGINEERING OY
Porkkalankatu 3
PL 330
00101 Helsinki
Puh. 010 861 616
Fax 010 862 1127

KEMIRA METALKAT OY
PL 20
41331 Vihtavuori
Puh. 010 861 1717
Fax 010 863 5000

KEMIRA SAFETY OY
PL 501
65101 Vaasa
Puh. 010 861 811
Fax 010 863 6591

METPELA OY
Turuntie 41
23800 Laitila
Puh. (02) 85 731
Fax (02) 856 305

VILJAVUUSPALVELU OY
Graanintie 7
PL 500
50101 Mikkeli
Puh. (015) 320 400
Fax (015) 320 4050

A. JALANDER OY
Muurlantie 101 B
25130 Muurla
Puh. (02) 728 050
Fax (02) 728 0520

MYKORA OY
27400 Kiukainen
Puh. (02) 8387 7000
Fax (02) 8387 7011

ALGERIA

KEMIRA ALGÉRIE, SPA
1, Rue Doudon Mokntar
Ben Aknoum, Alger
Puh. 999 213 2 912 100
Fax 999 213 2 912 069

AUSTRALIA

TIKKURILA PTY LTD
P.O. Box 7110
33-35 Redfern Street
Wetherill Park, NSW 2164
Puh. +61 2 9604 8300
Fax +61 2 9604 8333

BELGIA

KEMIRA PIGMENTS S.A.
Avenue Einstein 11
B-1300 Wavre
Puh. +32 10 232 700
Fax +32 10 229 892

KEMIRA S.A./N.V.
Avenue Einstein 11
B-1300 Wavre
Puh. +32 10 232 711
Fax +32 10 228 988

KEMIRA S.A./N.V.
P.O. Box 6
Rue de la Carbo
B-7333 Tertre
Puh. +32 65 712 211
Fax +32 65 641 917

BATAILLE S.A.
Rue Octave Bataille, 192
B-7971 Basécles
Puh. +32 69 778 521
Fax +32 69 771 347

BRASILIA

KEMWATER BRASIL S.A.
Estrada Particular
Eiji Kikutu, 397
Cooperativa
São Bernardo do Campo - SP
CEP 09852-040
Puh. +55 11 4392 4400
Fax +55 11 4392 4400

TIKKURILA LTDA
Rua Vieira de Morais, 1558
04617-005 - Campo Belo
São Paulo - SP
Puh. +55 11 5561 7122
Fax +55 11 543 0553

CHILE

**KEMIRA PIGMENTS
LATIN AMERICA COMERCIAL
LIMITADA**
Luis Thayer Ojeda 166 Of. 504
Providencia
Santiago
Puh. +56 2 234 0977
Fax +56 2 232 8587

ESPAÑJA

KEMIRA IBÉRICA, S.A.
Gran Via Corts Catalanes, 641
E-08010 Barcelona
Puh. +34 93 412 3050
Fax +34 93 412 0884

**COMERCIAL DE FERTILI-
ZANTES LIQUIDOS S.A.**
Avda Alicante, 20
E-46460 Silla (Valencia)
Puh. +34 6 121 05 40
Fax +34 6 120 04 58

ETELÄ-AFRIKKA

WINTER-BOUTS SA (Pty) Ltd
P.O. Box 1659
1610 Edenvale
57 Brunton Circle
Founders View South
Edenvale
Puh. +27 11 609 0118
Fax +27 11 609 0559

FILIPPIINIT

KEMWATER PHIL. CORP.
Chemphil Building,
851 Antonio Arnaiz Avenue,
PH-1229 Makati City
Puh. +63 2 818 8711
Fax +63 2 817 4851

HOLLANTI

KEMIRA CHEMICALS B.V.
P.O. Box 1015
NL-3180 AA Rozenburg
Puh. +31 10 295 2540
Fax +31 295 2536

KEMWATER B.V.
P.O. Box 1015
NL-3180 AA Rozenburg
Puh. +31 181 281 320
Fax +31 181 281 330

KEMAX B.V.
Oosterhorn 4
P.O. Box 124
NL-9930 AC Delfzijl
Puh. +31 596 647 550
Fax +31 596 648 173

KEMIRA PIGMENTS B.V.
Prof. Gerbrandyweg 2
3197 KK Rotterdam
P.O. Box 1013
NL-3180 AA Rozenburg
Puh. +31 181 246600
Fax +31 181 213169

**KEMIRA AGRO
ROZENBURG B.V.**
Moezelweg 151
P.O. Box 6105
NL-3196 ZG Vondelingenplaat Rt.
Puh. +31 10 295 2911
Fax +31 10 295 2374

KEMIRA AGRO PERNIS B.V.
Vondelingenplaat 17
P.O. Box 6105
NL-3196 ZG Vondelingenplaat Rt.
Puh. +31 10 295 2911
Fax +31 10 295 2374

MULTIRANGE B.V.
P.O. Box 6105
NL-3196 ZG Vondelingenplaat Rt.
Puh. +31 10 295 2911
Fax +31 10 295 2374

TIKKURILA COATINGS B.V.
P.O. Box 83
Mijlweg 65
NL-3300 AB Dordrecht
Puh. +31 78 652 7599
Fax +31 78 651 0886

WINTER-BOUTS B.V.
P.O. Box 809
NL-6130 AV Sittard
Nusterweg 98
NL-6136 KV Sittard
Puh. +31 46 457 0100
Fax +31 46 457 0150

INDONESIA

**KEMIRA CHEMICALS
REPRESENTATIVE OFFICE**
Jl. Jatiwaringin Raya 54
Pondok Gede 17411
Jawa Barat
Puh. +62 21 8499 0250
Fax +62 21 8499 0251

**KEMIRA AGRO OY
REPRESENTATIVE OFFICE**
Mr Asul Amru
Jl. Jatiwaringin Raya 54
Pondok Gede 17411
Puh. +62 21 8499 5628
Fax +62 21 8499 5626

INTIA

COROB INDIA PVT. LTD.
Warden House, 1st Floor
Sir P. M. Road, Fort
Mumbai 400 001
Puh. +91 22 287 2295
Fax +91 22 287 3475

IRLANTI

**TIKKURILA COATINGS
(IRELAND) LTD**
Centrepoint
Centre Park Road
Cork city
Puh. +353 21 310 675
Fax +353 21 310 671

ISO-BRITANNIA

IMAGICA LTD
3 Gregories Court,
Gregories Rd.
Beaconsfield
Buckinghamshire HP9 1HQ
Puh. +44 1494 689 700
Fax +44 1494 689 701

**KEMIRA
CHEMICALS (UK) LTD**
Orm House
2 Hookstone Park
Harrogate
N Yorkshire HG2 8QT
Puh. +44 1423 885 005
Fax +44 1423 885 939

**KEMIRA
CHEMICALS (UK) LTD**
Kemwater
New Potter Grande Road
MG2 Trading Estate
Goole DN14 6BZ
Puh. +44 1405 765 131
Fax +44 1405 765 147

KEMIRA AGRO U.K. LTD
Ince
Chester CH2 4LB
Puh. +44 151 357 2777
Fax +44 151 357 1755

KEMIRA N.I. LTD
5 Ballygowan Road
Hillsborough
Co. Down BT26 6HX
Puh. +44 1846 682 121
Fax +44 1846 685 189

**TIKKURILA COATINGS LTD
(Protective Coatings)**
Warth Mills, Radcliffe Road
Bury
Lancashire BL9 9NB
Puh. +44 161 764 6017
Fax +44 161 764 6102

**TIKKURILA COATINGS LTD
(OEM Industrial)**
Kelvin Way
West Bromwich
West Midlands B70 7JZ
Puh. +44 121 525 5665
Fax +44 121 553 2787

KEMIRA SAFETY LTD
Unit 14 B
Harris Business Park
Hanbury Road
Stoke Prior
Bromsgrove B60 4EH
Puh. +44 1527 579 990
Fax +44 1527 579 991

ITALIA

KEMIRA CHIMICA S.p.A.
Via Rosellini 12
I-20124 Milano
Puh. +39 02 693 3901
Fax +39 02 693 39050

BIOCHIM S.p.A.
Via S. Carlo, 2130
40059 Medicina
Bologna
Puh. +39 051 850 150
Fax +39 051 852 884

COROB S.p.A.
Via Agricoltura, 103
41038 San Felice s/P
Modena
Puh. +39 0535 6630
Fax +39 0535 663 600

MATHERSON S.p.A.
Via Olimpia, 2
24030 Presezzo
Bergamo
Puh. +39 035 468 711
Fax +39 035 611 644

SPETRA S.r.L.
Via Venezia, 14/A
41034 Finale Emilia
Modena
Puh. +39 0535 92 530
Fax +39 0535 93 400

**CCE-CONVERTITORI
CATALITICI EUROPA S.R.L.**
Via Colano 9A/14D
16162 Genova (GE)
Puh. +39 010 726 1653
Fax +39 010 726 1690

ITÄVALTA

KEMIRA CHEMIE GES.MBH
Mariahilfer Strasse 103
A-1060 Wien
Puh. +43 1 597 3767
Fax +43 1 597 376 720

JAPANI

KEMIRA-UBE, LTD.
Ube Building
3-11, Higashi-shinagawa
Shinagawa-ku
Tokyo, 140
Puh. +81 3 5460 3365
Fax +81 3 5460 3442

KEMIRA-UBE, LTD.
Ube Plant
2575 Ohaza Fujimagari
Ube-City
Yamaguchi Prefecture 755
Puh. +81 836 353 000
Fax +81 836 352 288

KANADA

KEMIRA CHEMICALS CANADA INC.
1380 County Rd. No 2,
PO. Box 615
Canada KOE IPO
Puh. +1 613 348 7711
Fax +1 613 348 7700

KIINA

KEMIRA AGRO OY BEIJING REPRESENTATIVE OFFICE
Room 802, Scite Tower
No. 22, Jianguomenwai Ave.
100004 Beijing
Puh. +86 10 6512 3321
Fax +86 10 6512 3320

KEMWATER (YIXING) CO., LTD
Nanyue Village,
China Yixing Industrial Park
CN-214205 Yixing City
Puh. +86 510 7062090/800
Fax +86 510 7063284

KEMIRA COMPOUND FERTILISER (ZHANJIANG) CO., LTD
No. 11 Huguang Road
Zhanjiang
524012 Guangdong
Puh. +86 759 221 2214
Fax +86 759 228 6207

COROB LTD
Room 403, 4/F
Printing House
6 Duddell Street
Central
Hong Kong
Puh. +852 2557 8108
Fax +852 2566 7160

TIKKURILA CPS OY Representative Office
No 93-7 of 2nd Quanyuan Rd.
Dongling District
110015 Shenyang City
Puh. +86 24 2423 0438
Fax +86 24 2323 7108

KOREA

KEMIRA CHEMICALS KOREA CORPORATION
Kukje Building 13 th Floor
111, Da-dong, Choong-ku
Seoul, 100-180 Korea
Puh. +82 2 318 3770
Fax +82 2 318 3776

KEMIRA CHEMICALS KOREA CORP., ULSAN PLANT
482-3, Sangge-dong,
Nam-ku 680-180
Ulsan
Puh. +82 52 270 4000
Fax +82 52 270 4009

LATVIA

SIA KEMIRA AGRO LATVIJA
Dzirnavu iela 140
702.ist
LV-1050 Riga
Puh. +371 7 212 512
Fax +371 7 830 280

A/S BALTIC COLOR
Kruzes 3
Riga LV-1046
Puh. +371 7 611 131
Fax +371 7 617 531

LIETUVA

UAB KEMIRA AGRO VILNIUS
Smelio 8
2055 Viinius
Puh. +370 2 709 175
Fax +370 2 709 770

UAB KEMIRA LIFOSA
Juodkiskio 50
LT-5030 Kedainiai
Puh. +370 57 60111
Fax +370 57 60 424

UAB BALTIC COLOR
Sietyno g. 8
2050 Viinius
Puh. +370 2 706 413
Fax +370 2 706 414

MALESIA

KEMIRA SDN. BHD.
Level 12A, Lot 1202A
Uptown 3
No.3, Jalan SS21/39
Damansara Uptown
47400 Petaling Jaya
Selangor Darul Ehsan
Malaysia
Puh. +60 3 716 4181
Fax +60 3 712 2479

KEMIRA-KUOK FERTILIZERS SDN. BHD.
4th Floor, Kompleks Kemajuan
No. 2, Jalan 19/1B,
46300 Petaling Jaya
Selangor Darul Ehsan
Puh. +60 3 757 7644
Fax +60 3 757 7670

MEKSIKO

KEMWATER DE MEXICO, S.A. DE C.V.
Carretera Xoxtla-Tlaltemango S/N
San Miguel Analco
MX-90729 Nativitas, Tlaxcala
Puh. +52 1 2 2815336
Fax +52 1 2 2815366

NORJA

KEMIRA CHEMICALS AS
Box 1177
N-1631 Gamle Fredrikstad
Puh. +47 69 358 585
Fax +47 69 358 595

KEMIRA CHEMICALS AS
Veritasvn. 1
N-1322 Hovik
Puh. +47 67 565 870
Fax +47 67 565 888

PORTUGALI

ALIADA QUIMICA DE PORTUGAL LTDA
Quinta da Industria,
Beduido PT-3860 Estarreja
Puh. +351 2 348 10 300
Fax +351 2 348 10 306

PUOLA

KEMIPOL LTD.
ul. Kuznicka 6
PL-72010 Policie
Puh. +48 91 317 3220
Fax +48 91 317 3120

KEMIRA AGRO POLAND Sp. z o.o.
ul. Migdazowa 4
02-796 Warszawa
Puh. +48 22 645 1465
Fax +48 22 645 1721

TIKKURILA BALTICOLOR Sp. z o.o.
Ul. Ksiedza Kujota 16
70-605 Szczecin
Puh. +48 91 462 4606
Fax +48 91 462 4343

RANSKA

KEMIRA CHIMIE S.A.
Route de Mothern
F-67630 Lauterbourg
Puh. +33 38854 9850
Fax +33 38854 9851

KEMIRA CHIMIE S.A.
207, Rue de Bercy
F-75012 Paris
Puh. +33 1 4346 2260
Fax +33 1 4346 2269

KEMIRA ENGRAIS S.A.
Marché d'Interêt National 80
F-84953 Cavaillon Cedex
Puh. +33 9071 0333
Fax +33 9071 4567

ROMANIA

KEMWATER CRISTAL S.A.
Str. Muncii Nr 14
Fundulea
Calarasi County Cod. 8264
Puh/Fax 40 42 317 141

RUOTSI

KEMIRA KEMI AB
Box 902
S-251 09 Helsingborg
Puh. +46 42 171 000
Fax +46 42 140 635

ALUFLUOR AB
Box 902
S-251 09 Helsingborg
Puh. +46 42 171 020
Fax +46 42 135 285

KEMWATER NÄRKE AB
Kvarntorp
S-692 92 Kumla
Puh. +46 19 585 700
Fax +46 19 585 710

KEMIRA PIGMENTS AB
Box 902
Industrigatan 83
S-251 09 Helsingborg
Puh. +46 42 171 081
Fax +46 42 171 084

DICKURSBY FÄRG AB
Box 3014
Arrendevägen 36
S-163 03 Spånga
Puh. +46 8 598 916 00
Fax +46 8 598 917 00

SAKSA

KEMIRA CHEMIE GMBH
Langstrasse 60
D-63450 Hanau
Puh. +49 6181 92 470
Fax +49 6181 924 720

KEMIRA PIGMENTE GMBH
Langstrasse 60
D-63450 Hanau
Puh. +49 6181 924728
Fax +49 6181 924730

KEMIRA DEUTSCHLAND GMBH
Postfach 51 07 20
D-30637 Hannover 51
Puh. +49 511 647 4620
Fax +49 511 647 4625

KEMIRA KATALYSATOREN GMBH
Friedrichstrasse 55
D-65185 Wiesbaden
Puh. +49 611 992 420
Fax +49 611 992 4299

SINGAPORE

KEMIRA PIGMENTS ASIA PACIFIC Pte Ltd
10 Anson Road
International Plaza #33-06A
Singapore 079 903
Puh. +65 227 1757
Fax +65 227 1613

TIKKURILA CPS (SEA) Pte Ltd
No. 4, Tuas Link 1
Singapore 638591
Puh. +65 890 2600
Fax +65 890 2626

TANSKA

KEMIRA MILJØ A/S
Måde Industrivej 19
DK-6705 Esbjerg
Puh. +45 7545 2555
Fax +45 7545 2575

KEMIRA DANMARK A/S
Kongensgade 107
Box 167
DK-7000 Fredericia
Puh. +45 7922 3366
Fax +45 7922 3322

KEMIRA AGRO OY (Copenhagen office)
Dronningens Tvaergade 9, 3. fl.
DK 1302 Copenhagen
Denmark
Puh. +45 3336 0545
Fax +45 3336 0547

THAIMAA

KEMWATER (THAILAND) CO. LTD
Metro Building
180-184 Rajawongse Road Bangkok, 10100
Puh. +66 2 622 6461
Fax +66 2 622 6460

KEMIRA THAI CO., LTD
Metro Building, 7th floor
180-184 Rajawongse Road Bangkok, 10100
Puh. +66 2 226 3871
Fax +66 2 224 5672

TSEKINMAA

KEMIFLOC A.S.
Näbr. Dr E Benese 24
CZ-75062 Prerov
Puh. +420 641 253 032
Fax +420 641 253 033

KEMWATER PROCHEMIE s.r.o.
Úpravna vody Bradlec
CZ-293 06 Kosmonosy
Puh. +420 326 724 034
Fax +420 326 724 030

TURKKI

KEMWATER DIPER ENV. CHEMICALS A.S.
P.O. Box 42
Kemalpaşa
TR-35171 Izmir
Puh. 90 232 877 1243
Fax 90 232 877 1244

UAE

UNION KEMIRA PLANT
P.O. Box 16938,
Jebel Ali Free Zone
Dubai
Puh. +971 4 815 139
Fax +971 4 815 399

UNKARI

KEMIRA PIGMENTS KFT
Bécsi út 25
H-1023 Budapest
Puh. +36 1 346 7070
Fax +36 1 346 7072

KEMIRA AGRO HUNGARY LTD. CO.
Városhereszt street 6
H-6800 Hódmezővásárhely
Puh. +36 62 245 404
Fax +36 62 242 183

TIKKURILA COATINGS KFT.
Ecsery út 14-16
H-1097 Budapest
Puh. +36 1 280 8825
Fax +36 1 280 6739

TIKKURILA FESTÉK KFT.
Gyáli út 27-29
H-1097 Budapest
Puh. +36 1 280 8825
Fax +36 1 280 6739

KEMIRA CHEMACALS HUNGÁRIA KFT
Bécsi út 25
HU-1023 Budapest
Puh. +36 1 346 7075, -76
Fax +36 1 346 7077

URUGUAY

COROB SUDAMERICANA S.A.
Cardal 3092
C.P. 11600
Montevideo
Puh. +598 2 487 0732
Fax +598 2 487 0736

VENÄJA

ZAO KEMIRA AGRO
p. Koteljnik-1
Ljubereckij rajon
140053, Moskovskaja oblastj
Puh. +7 095 550 6478

ZAO FINNCOLOR
Pr. 9-go Janvarja, d. 15
192289 St. Peterburg
Puh./Fax +7 812 172 6348

TIKKURILA COATINGS ZAO
Pr. 9-go Janvarja, d. 15
192289 St. Peterburg
Puh./Fax +7 812 101 4413

VIRO

AS KEMIVESI
Filtri tee 9A
EE-10132 Tallinn
Puh. +372 601 4206
Fax +372 601 4203

KEMIRA AGRO EESTI AS
Merivälja tee 5
EE 11911 Tallinn
Puh. +372 6 300 155
Fax +372 6 300 157

AS BALTIC COLOR
Liimi 5
10621 Tallinn
Puh. +372 6 501 100
Fax +372 6 501 110

AS TIKKURILA COATINGS
Liimi 5
10621 Tallinn
Puh. +372 6 598 950
Fax +372 6 598 951

YHDYSVALLAT

KEMIRA PAPER CHEMICALS, INC.
P.O. Box 368
Savannah, GA 31402
Puh. +1 800 688 5992
Fax +1 912 652 1160

KEMIRA PIGMENTS INC.
P.O. Box 368
Savannah, GA 31402
Puh. +1 912 652 1000
Fax +1 912 652 1184

COROB NORTH AMERICA INC.
13315-G Carowinds Blvd.
Charlotte, NC 28273
Puh. +1 704 588 8408
Fax +1 704 588 8471

TIKKURILA INC.
7600 State Road
Philadelphia, PA 19136
Puh. +1 215 355 7331
Fax +1 215 355 7354